

Sveti Miklavž

Jutro se je prebujalo. Sonce je prišlo izza gora in ribiči so se vračali iz nočnega lova. To bi bilo čisto navadno jutro, kot jih je bilo že veliko, če ne bi v to jutro zavekalo leto.

"Pa imava sinka, ki sva si ga poliko časa želela," reče mati tonosno in pogleda moža, ki veselo zklizne, "Prav ljubeček je!"

"Kaj ne bi bil? Saj je najin!"
"Dolgo sva ga čakala, skoraj bi tekel predolgo. Glej, stara sva že."
"Bog nama je v starosti pripravil veselje!"

"Zdi se mi, kot da ga je hranil do sedaj."

"No, saj tudi do sedaj nisva bila nesrečna," ugotavlja žena, a mož odvrne: "Res je, a bila sva brez vina."

"Hvala Bogu," zaključi ona, on ji odvrne: "Nesi ga na svetlo, da ga svet vidi. Kaj veš, kaj bo iz neta?!"

Začetek ene izmed mnogih Miklavževih igric nam hoče pričarati to čudovito razsežnost obdarovanja in obdarjenosti. Starša svetega Miklavža sta bila božjega daru - otroka, ki sta ga dobila v svoji starosti - zelo, zelo vesela. Bog ju je obdaril z otrokom in onadva, vesela te obdarovanosti, sta obdarila svet s tem istim otrokom, ki je postal simbol obdarovanja.

Sveti Miklavž obdaruje in zgodovina tega obdarovanja je zelo raznolika. Niko Kuret v svoji knjigi Praznično leto Slovencev piše: "Miklavževina, kakor imenujejo ponekod darove o Miklavževem, je bila spočetka in potem še dolgo dokaj preprosta: jabolka in orehi - pa šiba, "miklavževka", včasih zataknjena v repo; poreden otrok je dobil samo šibo. V naših predstavah pomeni zgolj šiba - kazen za porednost. Toda ne pozabimo, da je bila svoje dni šiba čarodejni pripomoček, posredovala

je življenjsko moč, kar je bila tudi naloga šibe v rokah tepežnikov. Zato je Miklavževa šiba včasih celo pozlačena, zato je ob drugih darovih pomemben dar, zato ga niti porednemu otroku nisi smel odreči!"

Ti darovi so se spreminjali in kaj bomo dobili v nastavljeni košarici letos, ve sedaj samo Miklavž. Gotovo pa bo primaknil jabolka in orehe. Zakaj? Iz življenja Svetega Nikolaja (Miklavža) gotovo poznamo zgodbo, kako je svetnik poskrbel za tri uboge hčere, ki se zaradi svojega siromaštva niso mogle poročiti, ker niso imele dote. Zvečer se je priplazil mimo njihove skromne hišice in jim vanjo vrgel tri zlate kepe. Ljudska domišljija je kepe zlata spremenila v jabolka in pridala orehe, ki nas spominjajo na to svetnikovo plemenito dejanje in na njegovo temeljno lastnost - sveti Nikolaj je svetnik, ki obdaruje!

Viljem Čušin

UVODNIK

Zgodilo se je pred leti:

Ilirskobistriški prvoligaš, košarkarski klub LESONIT, je imel v Sarajevu tekmo z njihovim prvoligašem BOSNO. Na pot so se naši košarkarji odpravili z vlakom. Takoj, ko so v Bistrici sedli nanj, so izvlekli karte in v pričakovanju dolge vožnje začeli z igro. Igra je bila napeta in kmalu so se vsi zatopili v srčne kralje, pikove dame, ase, jokerje in seštevanje 'puntov'. V Pivki eden med njimi vpraša:

"Ali moramo presedati?"

"Ne moti nas," pravi eden od tistih, ki so igralcem dihali za ovratnik.

"To je direktna veza," je med zobmi zasikal kvartopirec, ki je imel v tistem trenutku v rokah karte 'za vola ubit'.

Zopet se poglabijo v igro. Mine ura.

Vlak pripelje v Ljubljano in nekaj časa stoji. Potniki izstopijo. Mine ura.

Novi potniki vstopijo. Naši košarkarji pa še vedno vneta zrejo v karte. Končno se vlak premakne in Ljubljana ostane za njimi. Mine ura.

Igra je še vedno zanimiva in napeta. Ko je v oddelek vstopil sprevodnik, ga ne bi niti opazili, če sprevodnik ne bi dejal:

"Piiiiivkaaaaa! Potniki za Divačo, Sežano, Trst in Pulo morajo presedati!"

Dogodek, opisan v zgornji anekdoti, ki sem jo v različnih interpretacijah slišala že nekajkrat, naj bi se zgodil v začetku šestdesetih let. Zgodbica pa najsi bo resnična ali ne, je dobra iztočnica za tokratne uvodne misli.

Ali se vam je že kdaj zgodilo, da ste zamudili vlak ali avtobus, letalo ali ladjo? Ali ste mogoče kdaj sedli na napačen vlak ali presedli na napačen avtobus? Verjetno da.

Kako pa je z zamujanjem in napačnim presedanjem sicer? Zakaj se vedno znova poraja misel, da se vsi skupaj vozimo po napačnih tirih v napačno smer; ko pa pridemo na končno postajo, ugotovimo, da tam ne želimo z vlaka ali da smo od tam odšli na pot ali pa celo ugotovimo, da smo sedeli na pravem vlaku vendar ob napačnem času. Grozljiva zgodba, ki se kot 'deja vu' ponavlja in ki jo lahko vsakdo pove. Zgodba, kot jo piše bistriški zrak, in ki je na Bistriškem znana že od nekdaj.

Očitno postaja, da pri pomembnih odločitvah vedno znova zamujamo, da iz muhe delamo slona, na slona pa radi pozablamo. Problemi pa ostajajo, se množijo in kopičijo ter grozijo, da se bodo nenadoma razpočili in nas oblili z grenkobo spoznanja, da smo nesposobni, nevoščljivi in predvsem, da nas ne briga za nič kot samo za osebno promocijo. Občina z največjo brezposelnostjo in z najnižjo nataliteto v Sloveniji, občina, v kateri so stečaji in likvidacija podjetij vsakdanji pojav, občina z vedno večjim številom zasvojenih z drogo ali alkoholom, občina, ki ima za olimpijska merila samo 5 cm prekratek bazen, občina s kar dvema časopisoma. Občina Ilirska Bistrica je naša stvarnost, naša preteklost in naša prihodnost.

Vse tiste drobne, skoraj nevidne stvari (pričujoča anekdota je že ena med njimi), ki nas povezujejo, ki nam dajejo svoj pečat in ki nas kljub vsemu priklepajo na ta košček zemlje, vpet med Snežnikom in morjem, nas opominjajo, naj se pravočasno usedemo na pravi vlak. Čas odhoda se bliža in vlak že stoji na postaji.

K.M.

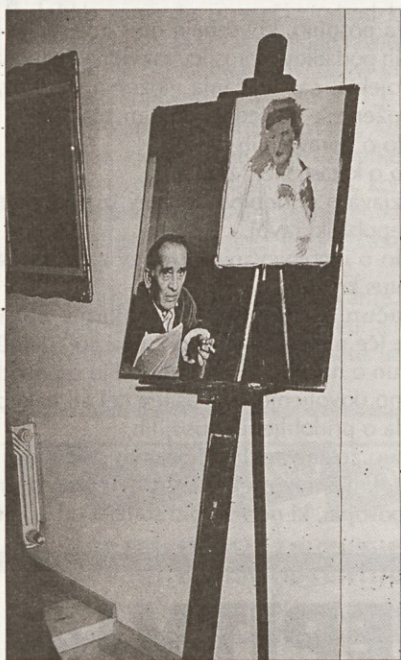
OB STOLETNICI ROJSTVA SLIKARJA FRANCETA PAVLOVCA

POKLON SLIKARJU TUDI V NJEGOVEM ROJSTNEM KRAJU

Čeprav se je rodil v Trnovem pri Ilirski Bistrici, Franceta Pavlovca žal na ta ljubi del Slovenije ni vezalo veliko. Del otroštva, mladost in vse svoje ostalo življenje je preživel v Ljubljani, kjer je tudi delal in ustvarjal. Vse to Galerije na Vidmu in Zveze kulturnih društev iz Ilirske Bistrice seveda ni odvrnilo od organiziranja razstave njegovih del. Slike je za razstavo odstopila slikarjeva družina.

O Francetu Pavlovcu, njegovem delu in življenju se na žalost piše in govori samo ob takšnih jubilejih, kot je stoletnica slikarjevega rojstva. Vse prevečkrat pozabljen in odrinjen je tako on kot njegovo delo, čeprav se mu priznava, da je najvidnejši slovenski slikar krajin in impresionističnega obdobja. Z njemu lastno in edinstveno tehniko, ki ji pravijo kar 'pavlovčevska', pa velja celo za enega najboljših slovenskih slikarjev krajin in tihožitij.

Na Martinovo soboto, 8. novembra, ko je bil zunaj dež in za ta čas neobičajno tople zrak, so v galeriji **Doma na Vidmu** ob prisotnosti članov Pavlovčeve



družine in številnih gostov odprli razstavo del Franceta Pavlovca. V kulturnem programu so sodelovali **Franc Gombač** in **Bratje Boštjančič**, o slikarju in njegovem delu pa je spregovoril umetnostni kritik iz Kranja, **Damir Globočnik**.

Tako lirične in melanholične kot so njegove slike tako lirično in melanholično je bilo tudi izbrano petje **Bratov Boštjančič** (na sliki levo). Daljnjega februarja leta 1941 je **dr. Stane Mikuž** v tedanjem SLOVENCU popisal svoj obisk pri slikarju Francetu Pavlovcu. Njegove misli, njun pogovor in slikarjeve monologe je slikovito predstavil **Franc Gombač**. Za markantnega in izredno plodovitega slikarja je Pavlovec premalo poznan in premalo cenjen, je dejal umetnostni kritik **Damir**



Globočnik, ki je v nadaljevanju povzel življenje in delo slikarja ter opisal njegov izredni in edinstveni slog.

Razstava, ki je bila odprta med **8. in 22. novembrom**, je bistriški publiki predstavila samo delček tistega, kar je France Pavlovec ustvaril v svojem življenju. Tudi naključnemu obiskovalcu galerije Doma na Vidmu pa je bilo ob pogledu na slike lahko jasno, da je njihov avtor izredno liričen, tenkočuten opazovalec narave, predvsem voda in narave ob njih.



**ODKUPUJEMO
DELNICE:**

SAVA, COLOR, GORENJE,
FRUCTAL, LUKA KOPER-B,
EMONA OBALA KOPER-B IN C,
INTEREUROPA-B-C, DROGA-B,
ISTRABENZ-B

* posredujemo na borzi
* upravljamo portfelje

ILIRSKA BISTRICA, Cankarjeva 2
Tel.: 067/41-935

Vlogo za dodelitev sredstev finančne pomoči kmetom in vlogo za dodelitev posojil za pospeševanje razvoja kmetijstva v občini Ilirska Bistrica lahko dobite na Oddelku za gospodarske dejavnosti občine Ilirska Bistrica in v Kmetijski svetovalni službi Ilirska Bistrica (TOKIS), kjer vam bodo tudi pomagali pri sestavi vloge.

Oba razpisa sta bila objavljena 7.11.1997 v Primorskih novicah; čas za oddajo vlog je 30 dni po objavi v Primorskih novicah.

OBČINA ILIRSKA BISTRICA

Na podlagi odloga o proračunu za leto 1997 (Uradne objave št. 15/97, 16. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave št. 18/95) ter na predlog Odbora za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem je Občinski svet Občine Ilirska Bistrica na seji dne 17.10.1997 sprejel

SKLEP

o razpisu sredstev za dodelitev finančne pomoči

- a) za ureditev travnikov (ravnanje terena - buldožiranje)
- b) za ureditev trajnih nasadov (zemeljska dela, postavitve ograje in opore, zasaditev)

I. Višina razpisanih sredstev finančne pomoči

- pod a) 500.000,00 SIT
- pod b) 1.000.000,00 SIT

II. Upravičenci do sredstev so fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko dejavnost na območju občine Ilirska Bistrica in:

- pod a) so travnike uredili v letih 1996 in 1997
- pod b) so trajni nasad uredile v letih 1996 in 1997 in imajo skupaj:
 - najmanj 0.6 ha sadovnjaka jablan, hrušk in je najmanjša na novo obnovljena površina 0.2 ha
 - najmanj 0.2 ha sadovnjaka jagod in je najmanjša na novo obnovljena površina 0.1 ha
 - najmanj 0.2 ha sadovnjaka ostalih sadnih vrst in je najmanjša na novo obnovljena 0.2 ha

III. O dodelitvi bo odločal Odbor občinskega sveta za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem na podlagi mnenja Kmetijske svetovalne službe Ilirska Bistrica, katerega služba pripravi na podlagi ugotovitve oziroma ocene dejanskega stanja.

Odbor bo najpozneje v roku 15 dni po odločitvi dostavil proslcem sklep o odločitvi, na katerega je možna pritožba na Občinski svet v roku 8 dni od prejema sklepa.

IV. Vloge z vso potrebno dokumentacijo je potrebno oddati najkasneje v roku 30 dni od objave sklepa v Primorskih novicah.

V. Nepopolne vloge in vloge, ki bodo prispele po končanem razpisnem roku, bodo zavrjene.

VI. Prosilci bodo prejeli le delno povračilo stroškov, in sicer je višina finančne pomoči odvisna od površine urejenih zemljišč proslcev in predvidenega zneska sredstev za delitev.

VII. Vlogi s podatki o vlagatelju, z obrazložitvijo ter s prikazom strukture in vrednosti dosedaj opravljenih del proslci priložijo dokazilo o izpolnjevanju pogojev za opravljanje kmetijske dejavnosti (potrdilo UE o statusu kmeta), zemljiškoknjižni izpisek ali pogodbo o najemu zemljišča za parcele, zaradi katerih prosijo finančno pomoč.

VIII. Prosilci pošljejo svoje vloge z vso potrebno dokumentacijo na naslov: Občina Ilirska Bistrica, Oddelek za gospodarstvo in finance, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica (067/41-361).

OBČINA ILIRSKA BISTRICA

Na podlagi odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 1997 (Uradne objave št. 15/97), 16. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave št. 18/95) ter na predlog Odbora za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem je Občinski svet Občine Ilirska Bistrica na seji dne 27.10.1997 sprejel

SKLEP

o razpisu sredstev za dodelitev posojila za pospeševanje razvoja kmetijstva v občini Ilirska Bistrica, ki ga Občina Ilirska Bistrica dodeljuje v sodelovanju z banko VIPA d.d., Nova Gorica

1. Skupna vrednost razpisanega posojila znaša 18.000.000,00 SIT.

- 2. Posojila bodo dodeljena za naslednje namene:
 - za nakup in gradnjo kmetijskih objektov, objektov za dopolnilne dejavnosti na kmetijah in nakup plemenskih živali,
 - za nakup kmetijskih strojev in opreme,
 - za nakup kmetijskih zemljišč.

3. Za dodelitev posojila lahko zaprosijo fizične osebe, ki opravljajo kmetijsko dejavnost na območju Ilirske Bistrice.

4. Prosilci posojila lahko pridobijo posojilo pod naslednjimi posojilnimi pogoji:

- ugotavljanje bonitete in odplačilne sposobnosti posojilojemalca v skladu s pogoji banke,
- doba vračanja posojila: do 5 let,
- obrestna mera: TOM + 3.5%
- zavarovanje in stroški posojila: v skladu s pogoji banke,
- odplačevanje posojila: glavnica v četrletnih obrokih, obresti in revalorizacija mesečno.

5. Posojilo lahko pridobijo proslci, ki imajo med viri financiranja zagotovljenih najmanj 30% lastnih sredstev. Maksimalna višina posojila je 50% predračunske vrednosti investicije. Sredstva se namenijo za isti projekt samo enkrat.

6. Prednost bodo imeli proslci, ki imajo poleg pogojev, ki jih zahteva banka, že zagotovljenih najmanj 50% lastnih sredstev.

7. Vlogi za posojilo, ki vsebuje opis investicije in iz katere je poleg osnovnih podatkov o proslcu razvidna finančna konstrukcija, donosnost projekta, čas vračanja vloženih sredstev, plan trženja, mora biti priložena še naslednja dokumentacija:

- a) dokazilo o poravnanih davkih,
- b) potrdilo o katastrskem dohodku,
- c) pisna izjava o pridobitvi sredstev iz podobnega naslova na občinski ali republiški ravni,
- d) dokazilo o izpolnjevanju pogojev za opravljanje kmetijske dejavnosti status kmeta,
- e) predračun ali pogodba o nakupu opreme oziroma nepremičnine (če njena vrednost presega 500.000,00 SIT),
- f) predračun o nakupu živali in potrdilo o poreklu živali,
- g) gradbeno dovoljenje, prigrasitev del ali nakupna pogodba,
- h) dokazila o pridobljenih posojilih,
- i) dokazila o že zagotovljenih lastnih sredstvih,
- j) zemljiškoknjižni izpisek o lastništvu premoženja za potrebe zavarovanja posojila, ki ne sme biti starejši od 30 dni,

k) mnenje kmetijskosvetovalne službe.

8. Nepopolne vloge in vloge, ki bodo prispele po končanem razpisnem roku, bodo zavrjene.

9. Rok za prijavo je 30 dni od objave v Primorskih novicah.

10. Prosilci pošljejo svoje vloge z vso potrebno dokumentacijo na naslov: Občina Ilirska Bistrica, Oddelek za gospodarstvo in finance, Bazoviška 14, 6250 Ilirska Bistrica (067/41-361).

11. O dodelitvi sredstev bo odločal Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem. Sklep o dodelitvi sredstev bo odbor sprejel najpozneje v roku 30 dni po končanem razpisu. Odbor bo v 15 dneh po odločitvi dostavil proslcem sklep o odločitvi, na katerega je možna pritožba na Občinski svet v roku 8 dni po prejemu sklepa.

12. Proslci prične posojilo črpati takoj po podpisu in v skladu s posojilno pogodbo in ga mora porabiti najkasneje v treh mesecih. Če ga zaradi objektivnih okoliščin ni mogoče izkoristiti v predvidenem roku, mora v 15 dneh pred iztekom roka obvestiti banko in navesti razloge za podaljšanje roka koriščenja posojila.

13. Odbor in banka bosta spremljala namensko porabo sredstev pri investitorju. Če odbor ali banka ugotovi, da sredstva niso bila uporabljena za namen, za katerega so bila dodeljena, ali da je bilo posojilo izdano na podlagi neresničnih podatkov, imata pravico takoj zahtevati od investitorja vračilo v enkratnem znesku. Investitor bo moral vrniti sredstva s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi za obdobje od dneva nakazila dalje.

INFORMACIJA O DODELITVI POSOJILA ZA POSPEŠEVANJE IN RAZVOJ DROBNEGA GOSPODARSTVA, PODJETNIŠTVA IN TURIZMA V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

Na razpis sredstev za dodelitev posojil za pospeševanje in razvoj drobnega gospodarstva, podjetništva in turizma v občini Ilirska Bistrica, v višini 82.650.000,00 SIT, ki ga Občina Ilirska Bistrica dodeljuje v sodelovanju z Banko Koper, d.d., Koper in Zavarovalnico Maribor, d.d., predstavništvo Koper, ki je bil objavljen v Primorskih novicah dne, 12.09.1997, se je prijavilo 7 proslcev.

Za posojilo v višini 39.650.000,00 SIT je zaprosilo 5 samostojnih podjetnikov in 2 družbi z omejeno odgovornostjo. Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem je dodelil posojilo petim proslcem v višini 27.500.000,00 SIT in sicer: štirim samostojnim podjetnikom v višini 22.500.000 SIT in eni družbi z omejeno odgovornostjo v višini 5.000.000 SIT.

Ker so bila razdeljena le sredstva v višini 27,5 milijona tolarjev, je Odbor za gospodarstvo, kmetijstvo, drobno gospodarstvo in turizem sprejel sklep o razpisu natečaja in pogojih za dodelitev posojil za preostala sredstva v višini 55.150.000 SIT.

Pogoji za pridobitev posojila bodo enakimi kot pri že objavljenih razpisih v mesecu marcu in septembru 1997. Tudi ta razpis bo objavljen v Primorskih novicah.

POBUDA O »ODCEPITVI«

V času od 18. do 21.10.1997 so bili po naseljih krajevnih skupnosti Podgrad in Hrušica organizirani zbori občanov glede izločitve obeh krajevnih skupnosti iz občine Ilirska Bistrica in ustanovitve nove občine Podgrad. Pobudo so podprli vaščani Podgrada, Račice in Podbež; krajanje Hrušice in Malih Loč jo podpirajo le v primeru, če bo v novo nastali občini tudi KS Starod. Vaščani Sabonj pa so se izrekli proti pobudi, saj želijo ostati v občini Ilirska Bistrica. Sabonjci pa bodo sprožili tudi postopek za izločitev vasi iz KS Podgrad.

Prva jesenska seja občinskega sveta Ilirska Bistrica, sicer 33. po vrsti, je imela kar tri nadaljevanja. Obravnavo o pobudi KS Podgrad in KS Hrušica za izločitev dela občine v novo občino so svetniki nadaljevali na izredni seji, ki je bila v ponedeljek, 27. oktobra.

Pobuda je prišla iz KS Podgrad, ki je predlagala občinskemu svetu razpravo o izločitvi KS Podgrad in KS Hrušica iz sestave občine Ilirska Bistrica in ustanovitve nove občine Podgrad. Tema, ki se je razvlekla

na drugo (15.10.1997) in tretje (22.10.1997) nadaljevanje se je in se je zaključila na izredni seji (27.10.1997), je botrovala razpravi, ki je pokazala tehtne premisleke proti hitremu odločanju o pobudi. (Ker KS Hrušica pobudo pogojuje, so svetniki razpravljali samo o pobudi KS Podgrad.) Izredno kratko mnenje občinske uprave je pomisleke samo še utrdilo in občinski svetniki so zavrnilo pobudo s sedmimi glasovi proti, sedmimi za in sedmimi vzdržanimi.

KS Podgrad lahko svojo pobudo brez posredovanja občinskega sveta ponovi in državnemu zboru predlaga izločitev dela občine Ilirska Bistrica ter ustanovitve nove občine Podgrad. Občina Podgrad bi imela sedež v Podgradu, obsegala pa bi naselja Podgrad, Račice, Podbeže in Sabonje. Kdaj se bo to zgodilo in kako se bo državni zbor odločil, lahko samo ugibamo, saj je podobno pobudo KS Podgrad državni zbor leta 1994 že zavrnil.

Župan, mag. Stanislav Prosen, dr.vet.med: Pristojnost občinske uprave ni, da odloča ali se občina razdeli na dva ali več delov. Po Zakonu o lokalni samoupravi in Zakonu o postopku za ustanovitev občin ima del občine možnost, da spelje postopek za izločitev iz obstoječe in ustanovitve nove občine, v kolikor izpolnjuje zakonske pogoje. V kolikor pride do izločitve in ustanovitve nove občine, bo potrebna delitev premoženja in izpolnjevanja obveznosti na podlagi dogovarjanja in usklajevanja med sedanjo in novonastalo občino.

V Podgradu je nekdanje bil sedež občine in tudi sedaj imajo vse, kar občina potrebuje za nemoteno delovanje: osnovno šolo, telovadnico in vrtec, gasilce, zdravstveno postajo, pošto s telefonsko centralo in enoto banke, urejeno komunalno infrastrukturo, razgibano športno in kulturno življenje... Večjih in manjših podjetij imajo zaposlenih okoli 700 ljudi. Brezposelnosti skorajda ne poznajo. Njihova geografska lega pa je poleg zgodovinskih razlogov za ustanovitev občine in dobrega gospodarskega stanja kljub majhnemu številu prebivalcev (okoli 1500) še en razlog, da bi bila po mnenju krajanov KS Podgrad občina Podgrad uspešna.

DROGE SO MED NAMI

Poleg 'tradicionalne' zasvojenosti z alkoholom se v bistriški občini zmeraj bolj srečujemo tudi z odvisnostjo od različnih vrst drog. Miranda Vrh, direktorica Centra za socialno delo v Ilirski Bistrici, se še kako zaveda obsežnosti problema in posledic, ki jih lahko droga pusti pri samem uživalcu, njegovi družini in družbi. Na njeno iniciativo pa se je vendarle nekaj začelo premikati. Upajmo, da na bolje.

Kakšna je razširjenost uživanja drog na Bistriškem?

Vrh: Razne institucije naše občine razpolagajo z različnimi podatki, ki pa so samo vrh ledene gore, saj se obravnavajo samo skrajni primeri. Edini realni podatki o razširjenosti uživanja mamil prihajajo od samih narkomanov. Številka se po njihovih ocenah giblje med 100 in 150 narkomanov na heroinu. Podatek o številu uživalcev t.i. mehkih drog (haši, marihuana...) pa je neznan.

Katera populacija jih uživa v največji meri?

Vrh: Po trdih drogah največ posegajo srednješolci in študentje. Drugod po Sloveniji obstajajo podatki, da za heroinom posegajo že osnovnošolci, vendar pri nas do sedaj še nismo zasledili nobenega takega primera. Ocenjujemo, da največje število uživalcev v naši občini prihaja iz vrst mladoletnikov v starosti od 15. do 16. leta. Seveda pa so možne tudi izjeme.

Kako preprečiti širjenje uživanja drog med mladimi?

Vrh: Predvsem je tu najbolj pomembna vloga staršev in njihova vzgoja in to že od zgodnjih otroških let dalje. Tisti otroci in mladostniki, ki nimajo privzgojene zdrave samozavesti in oblikovane lastne identitete, ki ne znajo zadovoljiti lastnih potreb na drugačen, bolj zdrav način, so bolj ranljivi in izpostavljeni.

Veliko lahko za preventivo naredijo tudi institucije s preventivnimi programi, ki se ukvarjajo z mladimi in jih osveščajo o tem, kako na zdrav način zadovoljevati njihove potrebe in premagovati stres. Droga je beg pred rešitvijo problema. Ko pa trenutek ome mine, ostane takemu mladostniku poleg nerešenega problema, ki ga je porinil v svet drog, tudi problem odvisnosti od drog.

Na Centru za socialno delo imamo nekaj programov, ki delujejo že kar nekaj časa. Program za humanizacijo odnosov v modelovanju Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica in šolske svetovalne službe, poteka na vseh osnovnih šolah naše občine. Vanj so vključeni učenci 7. razredov. Mladinske delavnice zaradi pomanjkanja usposobljenih prostovoljcev potekajo samo na obeh osnovnih šolah v Ilirski Bistrici, namenjene pa so učencem 8. razredov. Skundarna preventiva se odvija preko skupine Sonček, ki se udeležuje okoli 15 otrok iz rizičnih skupin. Otroci v okviru te skupine vsak dan razen sobote in nedelja preživljajo čas od konca pouka pa vse do večera. Z njimi delajo usposobljeni mentorji, zaposleni preko javnih del. Delovanje skupine pa se financira iz javnega razpisa Ministrstva za delo, dom in družino.

Omeniti moram tudi skupino Plamenčki, ki združuje srednješolsko in študentsko mladino.

Na kaj naj bodo starši mladostnikov pozorni, oziroma kako lahko starši ugotovijo, ali njihov otrok jemlje drogo ali ne? Kako naj

ukrepajo, ko izvejo, da je njihov otrok narkoman? Kje naj poiščejo pomoč?

Vrh: Vsi starši opazimo, če se z otrokom dogaja nekaj čudnega. Na žalost starši velikokrat zadnji zvedo, da je njihov otrok narkoman, velikokrat pa si tega tudi nočejo priznati. Ko starši ugotovijo dejansko stanje, je običajno že prepozno. Starši se morajo od zgodnjih otroških let z otroki najprej pogovarjati, jih ceniti kot osebnost, jim dajati občutek varnosti; predvsem pa je pomembno, da jim zaupajo.

Starši narkomanov imajo velikokrat občutek krivde, sprašujejo se, kaj so naredili narobe pri vzgoji svojega otroka. Nikar! V vsaki družini se lahko pojavijo podobni problemi. Res pa je, so možnosti za takšne ali drugačne stranpoti v življenju manjše, če se z otroki veliko ukvarjamo.

Ko starši ugotovijo ali sumijo, da je njihov otrok narkoman, se lahko oglasijo na Centru za socialno delo ali v Zdravstvenem domu ter poiščejo strokovno osebo za pravičen nasvet.

Kje in kako se odvija zdravljenje?

Vrh: Imamo visokopražne in nizkopražne programe odvajanja od drog in zdravljenje. Visokopražni programi so organizirani na republiškem nivoju in financirani s strani države. Projekt človek vodi pomočne in samopomočne skupine, kjer se združujejo narkomani in njihovi starši ali svojci, ki skušajo skupno reševati te probleme.

Skupnost Srečanje je v Sloveniji samo ena in sicer, samo za fante. Skupnost deluje na Kostanjevici pri Novi Gorici kot komuna. Tisti, ki si želijo takšnega zdravljenja, pa se združijo v tujini, predvsem v Italiji, če zanje v komuni ni mesta. V to zdravljenje se lahko vključijo samo osebe, ki se fizično odvadijo drog. To pa lahko storijo v Detoksiniacijskem centru v Ljubljani. Šele nato so te osebe pripravljene na psihično odvajanje od drog, ki traja okoli tri leta.

Poznamo še zdravljenje, ki jemanje heroina zamenja z metadonom.

Nizkopražni programi se financirajo iz občinskih sredstev in sredstev, pridobljenih z raznimi razpisi. V slovenskem merilu imao tri takšna društva: Svit, Up in Zarja. Omenim naj tudi razne telefone za pomoč v stiski, pojavljajo pa se tudi že prve privatne organizacije, ki se ukvarjajo s problemom odvajanja od drog in zdravljenjem.

Kakšna je verjetnost, da se zgodba ponovi? Da ozdravljena oseba zopet poseže po mamilih?

Vrh: Podatka o tem sicer nimam, menim pa, da mora oseba, ki se v triletnem programu odvaja od drog in zdravi, v sebi ponovno vzpostaviti sistem vrednot, da si okrepi samozavest in zaupanje vase, da ne bo nikoli več jemala drog. Bistvo odvajanja od drog ni v fizičnem ampak v psihičnem odvajanju, zato programi odvajanja, ki trajajo pol leta ali še manj, nimajo velikih uspehov pri zdravljenju. Še enkrat naj omenim skupnost Srečanje, kjer se odvisniki,

ki so predhodno že fizično neodvisni od mamil, psihično odvajajo od drog. To pa je zelo dolg proces, saj moramo dobesedno zgraditi novo osebnost z drugačnimi pogledi na svet, drugačnimi ambicijami in predvsem osebo, ki lahko na drogo pomisli, ne da bi si jo zaželela.

Kje se nahaja občina Ilirska Bistrica glede problema zasvojenosti z drogami?

Vrh: V preteklih letih se te problematike še nismo zavedali in tudi med seboj nismo bili organizirani za boj proti temu zlu. Ocenjujem pa, da smo po številu narkomanov in po teži problema nekje v okviru slovenskega povprečja. Vendar nas to ne sme zavajati. Po izjavah odvisnikov od

heroina sklepamo, da se je v zadnjem letu število narkomanov v naši občini povečalo za petkrat. Ker število narkomanov silovito narašča, je nujno, da se s tem začne ukvarjati tudi lokalna politika in vodstvo občine. Potrebni so ukrepi z njihove strani.

Kaj se dejansko naredi, da bi se situacija izboljšala? Kakšen posluh imamo za te probleme pri nas na Bistriškem?

Vrh: V petek, 21. novembra, smo se na iniciativo Centra za socialno delo zbrali predstavniki lokalne politike, predstavniki Zdravstvenega doma in policije, skratka vsi, ki se na takšen ali drugačen način srečujemo s problemom narkomanije v občini. Na tem sestanku smo sprejeli sklep, da morata občinska uprava in občinski svet sprejeti določene ukrepe za preprečevanje oziroma zmanjšanje škode, ki nastaja zaradi

uživanja drog. Predlagali smo ustanovitev Lokalne akcijske skupine - LAS, ki bi združevala strokovnjake z različnih področij (Center za socialno delo, Zdravstveni dom, policijo, sodnik za prekrške...) z namenom, da se oblikuje enotna strategija za obvladovanje tega zla. Ko bodo strokovnjaki združeni, pa bodo lahko oblikovali program del, pripravljali razpise, pisali poročila ter opravili potrebno analizo dejanskega stanja. Šele nato se bo lahko začelo sistematično delo na tem področju.

Lokalna akcijska skupina je posvetovalno telo pri županu. Na podlagi njenega mnenja in analize bo lahko ustrezno ukrepal s sredstvi, ki jih ima na razpolago. Pomembno pri tem pa je usklajeno delo vseh vpletenih: občine, zdravstva, policije...

Ksenija Montani

MLADI IN ZASVOJENOST

Raziskave v svetu kažejo, da mladi že v svojem adolescentnem obdobju (od 10 do 20 let starosti) začno uživati večino znanih drog. Mladina je obremenjena predvsem s poskusi uživanja alkohola. Povečano pitje alkohola je združeno tudi s povečanim eksperimentalnim in rednim uživanjem tobaka in marihuane. Opijanje staršev z alkoholom je rizični dejavnik za otroke.

Na zabavi, ki največkrat poteka v hiši katerega izmed mladostnikov, se mladostniki najpogosteje srečajo z drogami. Tu jih prvič zaužijejo in naredijo svoj prvi korak v svet različnih drog. Samo zabavo, ki je nedvomno prijeten dogodek, povežejo z uživanjem drog, to pa lahko samo še pospeši prehod k zasvojenosti. Ta korak naredijo ravno v letih, ko so najmanj obvladljivi in tudi najranljivejši.

Odvisnost od drog nastane, ko uživalec začne jemati večje odmerke drog ali drogo jemlje dalj časa, kot je nameraval. Pojavlja se nenehna želja ali pohlep po drogi, vse več časa porabi za pridobitev drog, za uživanje drog ter za okrevanje. Odvisnik uživanja drog podredi ali žrtvuje mnoge druge vrednote in

zaradi nje opusti svoja prejšnja prizadevanja. Njegove želje po drogi ne zmanjša niti tveganje, da z njo ogrozi svoje zdravje, uspeh pri delu ali šoli, dobre odnose z ljudmi, ki so mu bili prej pomembni.

Kdaj naj domači in ostali, ki živijo z mladostnikom, pomislijo na možnost, da ta sega po drogah?

Kadar pri njem opazijo, da mu razpoloženje močno in brez zunanjih razlogov niha od brezbrčnosti, potrtosti do neosnovanega veselja, kadar se ne more zbrati za šolsko delo niti za enostavna opravila, kadar opušta prejšnje interese in ga razživi le pogovor o drogiranju, kadar izgublja dejavne in prej naklonjene prijatelje in se vse več druži s takimi, o katerih doma ne želi govoriti, kadar je pogosto razdražljiv, sovražen, ali pa se izmika stikom z domačimi, ima rdeče oči, težave z ravnotežjem in govorom, spremeni ciklus spanja, izgublja tek in se mu nasploh slabša telesno stanje.

Kdaj lahko rečem: jaz sem odvisnik?

Odvisnik lahko postane vsakdo med nami - ne glede na spol, starost, zakonski stan, imovinsko stanje, rod, kraj bivališča ali način življenja. Da imate težave z drogo ali z alkoholom, lahko zaznate, če:

- Ne morete predvideti, ali se boste napili - uživali drogo.

- Verjamete, da za dobro zabavo potrebujete pijačo - drogo.

- Posegate za alkoholom, drogo po konfliktih in preprih ali zato, da bi se znebili neprijetnih občutkov.

- Pijete več ali jemljete večje odmerke drog le, da bi dosegli enake učinke kot prej z manjšimi dozami.

- Pijete in/ali uživate droge sami.

- Spomnite se, kako se je začel prejšnji večer, ne pa tudi tega, kako se je končal.

- V službi ali v šoli imate težave zaradi uživanja alkohola in drog.

- Obljubljate sami sebi ali drugim, da boste prenehali z opijanjem ali uporabo drog.

- Počutite se osamljeni, prestrašeni, bedni, potrti.

Če ste začutili kateregakoli od teh problemov, zberite pogum, lahko se vam pomaga. Ob ustrezni izbiri načina zdravljenja, če upoštevate navodila iz predpisanega programa - je zdravljenje lahko uspešno.

Zapomnite si: nekateri ljudje potrebujejo nekajkratno ponovitev zdravljenja, preden se popolnoma rehabilitirajo. Ne obupajte.

Ivan Kauzlarič, dr.med.
pediater in
specialist šolske medicine

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

BOGATA IZBIRA ADVENTNEGA, MIKLAVŽEVEGA, BOŽIČNEGA IN NOVOLETNEGA PROGRAMA
(VENČKI, OKRASKI, DREVESCA, DEKORATIVNI IN DARILNI MATERIAL)

Cenjeni kupci, v **TRGOVINI Domek** na Tomšičevi 6 v Ilirski Bistrici
(na ulici od Hotela "Turist" proti železniški postaji)

NUDIMO:

* čistila	* pripomočke in ostalo galanterijo	* gostinsko ponudbo
* pralne praške	* toaletne potrebščine, kozmetiko,	* sprejemamo preproge
* dišave za prostore	Natur shop kozmetiko	za čiščenje
* opremo za sanitarne	* otroško kozmetiko	* aranžiramo darila za
in higienske namene	* sredstva za avtonego	vse priložnosti
* papirno konfekcijo	* sesalnike	

TRGOVINA Domek je odprta **vsak dan** od 8 do 12 in od 15 do 18
ob sobotah od 8 do 12

Naj postane naš slogan ... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE tudi Vaš!

Informacije po telefonu 42-215 **IRBIS** IRBIS d.o.o. Koseze 32c, 6250 Ilirska Bistrica, tel. 41-082

AKCIJSKE CENE AKCIJSKE CENE AKCIJSKE CENE AKCIJSKE CENE AKCIJSKE CENE AKCIJSKE CENE AKCIJSKE CENE

UVEDBA LICENCE V CESTNEM PROMETU

Z začetkom prihodnjega leta bo okoli 12 tisoč slovenskih avtoprevoznikov, ki imajo 45 tisoč vozil, svojo dejavnost lahko opravljalo samo, če si bodo do 31.12.97 pridobili **licenco za opravljanje prevozov oseb in stvari v notranjem in mednarodnem cestnem prometu** (izvzeta so samo vozila, namenjena obrambi in zaščiti, poštna in intervencijska vozila, vozila do 3.5 tone nosilnosti in 6 ton skupne mase ter vozila, namenjena za humanitarne in medicinske prevoze).

Ureditev v cestnem prometu Slovenije sta do decembra 1994 urejala dva zakona, in sicer *Zakon o prevozi v cestnem prometu SRS* in *Zakon o prevozi v mednarodnem cestnem prometu SFRJ*. Na zahtevo prevoznikov, nezadovoljnih s stanjem v svoji dejavnosti, se je z novim zakonom o prevozi v cestnem prometu uvedel tudi pojem licence. Tako morajo za pridobitev licence prevozniki izpolniti 8 pogojev, za katere morajo predložiti ustrezno dokumentacijo.

Kakšni so pogoji za pridobitev licence?

Poleg vpisa v sodni register, oziroma v vpisnik samostojnih podjetnikov posameznikov, morajo imeti prevozniki dokazila o **lastništvu in številu vozil**. Direktor ali pooblaščen oseba za prevoze mora imeti uspešno opravljen **preizkus strokovne usposobljenosti**, zaposleni vozniki pa morajo imeti najmanj **četrtostopnjo izobrazbo ali nepretrgoma voziti** od 13.12.83. Vozniki taksijev in avtobusov morajo poleg tega predložiti še dokazilo o znanju **slovenskega jezika**. Poleg tega morajo imeti prevozniki v skladu z zakonom urejena oziroma zagotovljena **parkirna mesta**, ustrezno urejeno tehnično **vzdrževanje vozil** in dokazilo o **finančni sposobnosti** (najmanj 3.000 ECU-jev na vozilo oziroma 150 ECU-jev na sedež v avtobusu ali tono nosilnosti tovornjaka).

Vlogo prevoznik, odvisno od njegovega statusa, posreduje **Gospodarski zbornici Slovenije** oziroma **Obrtni zbornici Slovenije**. V primeru popolne dokumentacije ena ali druga zbornica v roku 30-ih dni izda licenco. Licenco se obnavlja vsakih 5 let.

Licenca bo z naslednjim letom nujno potrebna za opravljanje dejavnosti cestnega prevoza tako doma kot v tujini. Prometni in tržni inšpektorji ter policisti bodo z novim letom začeli preverjati, ali imajo prevozniki licenco. Če bodo ugotovili, da prevoznik ne izpolnjuje predpisanih pogojev za licenco, ali če opravlja prevoze v nasprotju z izdajo licence, mu bo izdajatelj licence odvzel. Prevoznik, ki ga bodo ujeli brez licence, bo moral plačati najmanj 600 tisoč tolarjev denarne kazni. Poleg tega pa prevoznik, ki ne bo imel licence, ne bo mogel dobiti dovolilnic za prevoze v tujino.

V Občini Ilirska Bistrica je po podatkih **Območne obrtne zbornice Ilirska Bistrica** poleg delniške družbe TIB PETROL TRANSPORT okoli 71 zasebnih samostojnih prevoznikov in 19 samostojnih podjetnikov, ki opravljajo prevoze blaga za lastne potrebe. (Glede na to, da prevoze opravljajo z vozili nad 3500 kg nosilnosti oziroma 6000 kg skupne mase, so tudi oni dolžni pridobiti licenco za prevoze v cestnem prometu.) S prevozniško dejavnostjo se v naši občini ukvarja še okoli približno deset gospodarskih združb, ki pa niso članice OOO. Po podatkih OOO Ilirska Bistrica še približno 3 odstotki njenih članov ni oddalo vloge za pridobitev licence. Z voznim parkom **145-ih vozil** člani OOO opravljajo dejavnost prevoza blaga.

Ilirskobistriška obrtna zbornica je avtoprevoznikom nudila izobraževanje, potrebno za pridobitev licence. Tako je avgusta 1996 začela s sistematičnim organiziranjem izobraževanja avtoprevoznikov, maja 1997 pa je s sodelovanjem **Inštituta za varstvo pri delu in varstvo okolja** iz Maribora organizirala priprave na preizkus strokovne usposobljenosti za odgovorne osebe v prevozništvu. Rezultati skupnih izpitov za Območne obrtne zbornice iz Cerknice, Postojne in Ilirske Bistrice, ki so bili junija letos v Postojni, so bili več kot zadovoljivi, saj samo trije odstotki kandidatov izpita niso uspešno opravili. Do sedaj pa so izpite uspešno opravili vsi bistriški prevozniki.

Zakon o prevozi v cestnem prometu nalaga osebam, ki se ukvarjajo s prevozi v cestnem prometu, da zagotovijo parkirna mesta in mesta za vzdrževanje ter pranje vozil. Brez tega te dejavnosti ni mogoče opravljati.

Na Območni obrtni zbornici Ilirska Bistrica so se odločili, da prevoznikom, ki so njihovi člani, olajšajo in poenostavijo delo pri zbiranju potrebne dokumentacije. Pridobili so izpise o lastništvu vozil, Ministrstvo za pravosodje, ki vodi kazensko evidenco, pa so zaprosili za izdajo potrdil o nekaznovanju. Prav tako so pripravili vzorce izjav o parkiriščih in mestih za vzdrževanje vozil za vse, ki ustreznih pogodb niso sklenili z gospodarskimi subjekti, registriranimi oziroma priglasi, za vzdrževalno dejavnost, kar je do uveljavitve *Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za parkirišča in mesta za vzdrževanje vozil* (6.7.2001) dovoljeno, saj se do tega roka mesta le evidentirajo.

Za vzdrževanje in pranje vozil lahko zasebni prevozniki sklenejo pogodbo z delniško družbo **TIB PETROL TRANSPORT**, prav tako pa si lahko pri njej zagotovijo manjkajoča parkirna mesta. TIB TRANSPORT je bil med prvimi

prevozniškimi podjetji v Sloveniji, ki je dobil licenco. Transport je največji prevoznik nevarnih snovi in praškastih materialov v Sloveniji, v svojem sklopu ima urejeno vzdrževanje in pranje vozil, za svoja vozila imajo urejeno tudi parkirišče.

Pogoj za opravljanje dejavnosti prevoza so tudi zagotovljena parkirišča in mesta za vzdrževanje vozil. S pravilnikom o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za parkirišča in mesta za vzdrževanje vozil so določeni standardi, ki jih morajo obstoječa parkirišča in mesta za vzdrževanje vozil doseči najkasneje do leta 2001. Obstoječa parkirišča so lahko le tiste površine, ki so opredeljene kot parkirišča. Sem ne moremo šteti vseh tistih mest, kjer prevozniki v nasprotju z veljavnimi predpisi dejansko puščajo svoja vozila.

Pralnica za vozila s cisternami je edina tovrstna v Sloveniji in bo v naslednjem letu opremljena tudi s čistilno napravo. Za obstoječa parkirišča, ki imajo kapaciteto za približno 200 tovornih vozil, v Transportu pravijo, da jih bodo v skladu s *Pravilnikom o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za parkirišča in mesta za vzdrževanje vozil* uredili najkasneje do junija leta 2001. Glede na to, da njihov voznik park obsega 113 kompozicij vozil, predvidevajo, da bodo lahko 80 do 90 parkirnih mest oddali v najem.

ZAPOSLOVANJE INVALIDOV

Zainteresirana podjetja **Plama-pur, Plama Izoterm, Plama Termoplasti, GG Postojna, Komunalno stanovanjsko podjetje in TIB Petrol Transport** ter občina Ilirska Bistrica so se na sestanku iniciativnega odbora dogovorili, da z enakimi finančnimi sredstvi pristopijo k **ustanovitvi in registraciji invalidskega podjetja** kot družbe z omejeno odgovornostjo. Do 1. decembra se bo urejala in zbirala vsa potrebna dokumentacija, 9. decembra pa bo ustanovna skupščina invalidskega podjetja iz Ilirske Bistrice.

SKRB ZA OKOLJE IN POSLOVNA ODLIČNOST

Člani Odbora za prenovo podjetij pri Območni gospodarski zbornici Postojna, ustanovljenega pred dvema letoma, so v okviru Evropskega tedna kakovosti v Sloveniji med 10. in 16. novembrom predstavili svoja prizadevanja na področju obvladovanja sistema kakovosti, uvajanja projekta poslovne odličnosti in sistema upravljanja z okoljem.

Za kakovost odgovorni strokovnjaki v podjetjih **Kovinoplastika Lož, Liv Postojna, Brest-pohištvo Cerknica, Javor Pivka in Plama-pur Podgrad**, ki sodelujejo v Odboru za prenovo podjetij pri Območni gospodarski zbornici Postojna, pravijo, da je treba sistem za celovito obvladovanje kakovosti ISO 9001 razvijati oziroma nadgrajevati. Tako so se v teh petih podjetjih odločili za pridobitev certifikata za skladnost upravljanja z okoljem ISO 14001 in uvajanje projekta poslovne odličnosti.

V družbi notranjskih podjetij (LIV, Javor, Brest-pohištvo, Kovinoplastika), ki že imajo certifikat za celovito obvladovanje kakovosti ISO 9001 je od letošnjega septembra tudi podjetje Plama-pur iz Podgrada.

Osnovni namen regijskega projekta **Uvajanje poslovne odličnosti** je prilagoditi kulturo poslovanja

notranjsko-kraških podjetij s kulturo poslovanja najuspešnejših podjetij Sloveniji in v svetu. Sistem poslovne odličnosti, ki temelji na sistemu **Evropske nagrade za kakovost**, bo urejal ustrezen zakon, ki pa je že dve leti v parlamentarni razpravi. Izredno zahteven in dolgoročen projekt zahteva od slehernega zaposlenega v podjetju korenite miselne preskoke o tem, kako zadovoljiti kupce, zagotoviti strmo rast podjetja in biti konkurenčen tako doma kot v tujini. Cilji omenjenega projekta so ohraniti obstoj notranjsko-kraških podjetij, omogočiti njihov razvoj in z njim povezano odpiranje novih delovnih mest.

Podjetja Liv, Javor, Kovinoplastika, Brest-pohištvo in Plama-pur bodo v naslednjih treh letih kandidirala za slovensko nagrado poslovne odličnosti. Za Evropsko nagrado za kakovost pa bo vsaj eno med njimi kandidiralo do leta 2005.

GOZDARSTVO

SEMINAR ZA LASTNIKE GOZDOV

Pomembna naloga Zavoda za gozdove Slovenije je izobraževanje lastnikov gozdov. Na območju krajevne enote Ilirska Bistrica smo delavci Zavoda za gozdove Slovenije 30. oktobra organizirali seminar o negi mladega gozda. Seminar je bil namenjen lastnikom gozdov v revirju Črni dol, za katerega je značilno, da se večina gozdnih sestojev uspešno naravno pomlajuje.

Namen seminarja je bil prikazati, kdaj in kako je potrebno naravno pomlajevati odrasel gozd in kako negovati mlad gozd, da ustvarimo pogoje za kvaliteten odrasel gozd, ki bo lastniku prinašal največji dobiček in zagotavljal tudi vse ostale javne vloge gozda.



Na pripravljenih objektih smo prikazali potrebna negovalna dela v posameznih razvojnih stopnjah gozda. Inštruktor Srednje lesne in gozdarske šole je praktično izvedel dela, pred pričetkom posameznega opravila svetoval najprimernejše delovno orodje in potrebno zaščitno opremo za varno izvedbo dela.

Revirni gozdar **Miro Jelinčič** je najbolj nazorno predstavil potrebo po negi gozda, ko je na primeru nenegovanega in negovanega odraslega gozda prikazal povprečno vrednost lesa, ki je pri negovanem lesu precej večja.

Seminar smo zaključili na Sviščakih, kjer smo gozdarji odgovarjali na številna vprašanja udeležencev. Iz ankete, izvedene po seminarju, smo razbrali, da so bili udeleženci s seminarjem v večini zadovoljni, želeli pa bi si še več podobnih srečanj, kar je nedvomno spodbuda za organizatorje seminarja.

**Zavod za gozdove Slovenije
OE Postojna KE II. Bistrica
Frenk Prelec, dipl.ing.**

PODELITEV NAGRADE ZA KAKOVOST

V podjetju **Plama-pur** smo v petek, 21.11., podelili tradicionalno, že tretjo nagrado za kakovost. To nagrado podeljujemo v sklopu evropskega tedna kakovosti, z njo pa obeležimo tudi dan podjetja. Nagrajenca za kakovost na podlagi predlogov vodij izbere tim za kakovost v podjetju. Vsako leto podelimo le eno nagrado. Nagrado prejme sodelavec, ki opravlja svoje delo kakovostno kot posameznik in to svoje prizadevanje prenaša tudi na sodelavce.

Vodje po vnaprej znanih kriterijih ocenijo, ali predlagani sodelavec aktivno sodeluje pri izboljševanju delovnih procesov, seveda pa je predpogoj, da nagrajenec ne sme biti udeležen kot krivec pri morebitnih večjih napakah ali celo reklamacijah.

Kljub zelo strogim pogojem pa je vsako leto težko izbrati nagrajenca, saj s ponosom ugotavljamo, da veliko sodelavcev te pogoje izpolnjuje. Tako smo v tem letu izbor zožili na sedem možnih kandidatov, ki to nagrado prav gotovo zaslužijo.

Toda vedno je le eden najboljši. Letošnji dobitnik nagrade kakovosti je g. **Ivan Fabjančič**, ki je v podjetju zaposlen kot voznik kamiona v transportno-skladiščni službi, kar je priznanje tudi za ta oddelek. 'Ive' je nagrado prejel (kot je napisano v obrazložitvi) za dolgoletno kakovostno in varno opravljanje prevozov v cestnem prometu na domačem in tujem trgu s posebnim poudarkom na odgovornem odnosu do sodelavcev in odjemalcev, s čimer je pomembno vplival na uspešnost in ugled podjetja. Dokaz je tudi približno 1.5 milijonov prevoženih kilometrov v zadnjih 20 letih brez nesreč.

Na slovesnosti mu je direktor družbe g. **Radoš Gregorčič** ob prisotnosti vodstva podjetja, predstavnikov sindikata ter sveta delavcev, vodstva proizvodno-tehničnega področja ter celotne transportno-skladiščne službe izročil posebno priznanje ter praktično nagrado.

Vodja SK: **Bojan Gorjanc**

KAKO SMO VOLILI

V nedeljo, 23.11., smo v Sloveniji volili novega predsednika države. Po začasnih uradnih izidih je zmagal **Milan Kučan**. Poglejmo, kako smo volili v občini Ilirska Bistrica.

Iz začasnega uradnega izida volilnih rezultatov v občini je razvidno, da je na predčasnih volitvah in na 55 voliščih volilo 8750 do skupno 11610 volivcev, registriranih v naši občini. Veljavnih glasovnic je bilo 8324. Glasove smo volilci namenili vsem osmim predsedniškim kandidatom. Po rezultatih sodeč pa bi morali v bistriški občini narediti tudi drugi krog volitev, saj je **Milan Kučan** dobil 48,52 odstotka vseh glasov, sledi mu **Janez Podobnik** z 19,38 odstotka glasov, tretji pa je **Marjan Cerar** z 11,05 odstotka glasov. Ostali kandidati so se razvrstili po vrsti: **Jože Bernik** (8,31), **Marjan Poljšak** (5,99), **Tone Peršak** (3,34), **Bogomir Kovač** (2,64) in **Franc Miklavčič** (0,76).

Volilci, ki so volili na voliščih v **Mali Bukovici**, **Sozah**, **Pavlici**, **Starodu**, **Preložah**, **Rečici**, na **Janeževem Brdu**, v **Kilovčah** in na **Ratečevem Brdu** so največ glasov dali Janezu Podobniku, v **Tomnjih** sta enako število glasov dobila **Milan Kučan** in **Marjan Poljšak**. V ostalih voliščih je največje število glasov dobil **Milan Kučan**.

Tajnik Okrajne volilne koisije občine Ilirska Bistrica **Branko Skrt** je o samem poteku volitev v občini dejal: "Mnenje volilne komisije je, da so volitve za predsednika države potekale brez zapletov. Volilni odbori so odlično in korektno opravili svoje delo. Tudi pri šteju glasov ni bilo nobenih nepravilnosti. Volilni odbori so dobro opravili svoje delo, saj volilci in opazovalci niso dali nobenih pripomb in pritožb."

Uradni rezultati republiške volilne komisije bodo znani v torek, 2. decembra.

MINISTER ZA ZDRAVSTVO ODGOVARJA

V letošnji 7. številki časopisa SNEŽNIK sem objavil poslansko vprašanje, ki sem ga zastavil Ministrstvu za zdravstvo glede politike kadrovanja v zdravstvu, še posebej v zobozdravstvu, za periferna območja v Sloveniji.

Gospod minister dr. Marjan Jereb mi je 14.11.1997 poslal pisni odgovor. Zaradi pomembnosti in svoje teže ga SNEŽNIK objavlja v celoti.

Na navedeno poslansko vprašanje daje Ministrstvo za zdravstvo naslednje pojasnilo:

ODGOVOR NA POSLANSKO VPRAŠANJE POSLANCA DRŽAVNEGA ZBORA RS G. VLADIMIRJA ČELIGOJA O KADROVSKI POLITIKI, O ZAPOSLOVANJU KADROV NA PODROČJU ZDRAVSTVA IN ZOBOZDRAVSTVA ZA PERIFERNA OBMOČJA

Kadrovska politika, kamor sodi tudi zaposlovanje zobozdravnikov, je za območje občine pristojnosti zdravstvenih zavodov in seveda tudi njihovih ustanoviteljev. Zdravstveni zavodi pri načrtovanju razvoja zdravstvene dejavnosti ne morejo mimo kadrovskega načrtovanja, saj je le-ta sestavni bistveni del vsakega razvojnega in delovnega načrta. Zdravstveni zavod predvidi število dela po izobrazbi, razporeditvi na delo, zaposlovanju, nepredovanju, štipendiranju ter izobraževanju. Prav tako zdravstveni zavod predvidi potrebe kadrovske izpopolnitve zaradi predvidenih upokojitev in upošteva tudi fluktuacijo za določen zdravstveni zavod. Predvidene odhode delavcev lahko zagotovi z organiziranim zaposlovanjem pripravnikov, z izobraževanjem in strokovnim izpopolnjevanjem že zaposlenih delavcev, z načrtovanjem karier, ki so v tesni povezavi z napredovanjem, s prerazporejanjem na bolj zahtevna dela pa tudi štipendiranjem.

Merila za vpis študentov na Univerzo oziroma Fakultete so v pristojnosti Univerze oziroma Ministrstva za šolstvo in šport.

Vsakoletni razpis za vpis v študijsko leto izide najkasneje konec februarja v posebni publikaciji Objave Ministrstva za šolstvo in šport. Ta razpis v posebnem delu vsebuje tudi kriterije za izbiro kandidatov v primeru sklepa o omejitvi vpisa.

Na študij stomatologije sprejmejo letno 40 kandidatov glede na uspeh pri predmetih mature iz matematike, tujega jezika in naravoslovnih

predmetov: biologija, fizika ali kemija (45 % točk), splošni uspeh pri maturi (35 % točk), splošni uspeh v 3. in 4. letniku (20 % točk).

Univerza v Ljubljani, Visokošolska prijavno-informacijska služba nam je poslala seznam uvrščenih kandidatov na študijski program stomatologije za študijsko leto 1997/98 glede na srednjo šolo in glede na kraj stalnega prebivališča.

Pregledali smo tudi seznam diplomantov, doktorjev stomatologije, glede na kraj stalnega prebivališča za obdobje od leta 1993 do 31. julija 1997. Glede na skupno število vseh diplomantov stomatologije (159) jih je letno diplomiralo od 26 v letu 1996 do 45 v letu 1995, od tega je bilo diplomantov iz Ljubljane - po kraju stalnega prebivališča - od 29 % v letu 1993 do 42 % v letu 1996.

V tem obdobju je diplomiralo naslednje število doktorjev stomatologije: iz Postojne in Logatca 2, iz Sežane 2, iz novogoriške regije 12 in s Primorske 14.

Ministrstvo za zdravstvo je pred dobrimi tremi leti skoraj v vseh zdravstvenih zavodih v Republiki Sloveniji zbiral podatke o zaposlitvenih možnostih zobozdravnikov pripravnikov. Zdravstveni dom Ilirska Bistrica je tedaj odgovoril, da v letu 1994 ne namerava zaposliti nobenega pripravnika niti za določen in tudi ne za nedoločen čas. Na vprašanje, ali so delovna mesta že zasedena, in če so, kdaj bodo lahko sprejeli naslednjega pripravnika (zdravnika ali zobozdravnika), niso odgovorili. Če bi bilo urejeno financiranje v skladu z določili kolektivne pogodbe, bi bili pripravljeni zaposliti enega zdravnika ali zobozdravnika.

Če bi povzeli naše pojasnilo, bi se glasilo takole:

Vpis na Medicinsko fakulteto je v pristojnosti Univerze (tudi Medicinske fakultete), kadrovska politika pa v pristojnosti zdravstvenih zavodov.

Veljalo pa bi povedati tudi to, da si je država že prizadevala usmeriti zaposlovanje diplomantov. Zato je Pravilnik o specializaciji delavcev na področju zdravstvenega varstva (Uradni list SRS, št. 16/82) določal, da se specializacija odobri šele, ko je bil kandidat najmanj dve leti v delovnem razmerju v osnovni zdravstveni dejavnosti. Ta pogoj je veljal za zdravnike in zobozdravnike.

Glede vpisa na Medicinsko fakulteto pripominjamo, da se je v preteklosti med kriteriji za sprejem tudi že upoštevalo regionalno načelo, kar pomeni, da so na podlagi pridobljenih točk, študenti iz perifernih krajev imeli več možnosti za sprejem na Medicinsko fakulteto.

MINISTER ZA ZDRAVSTVO, dr. Marjan Jereb

Odgovor ni obetaven periferna območja Slovenije ali drugače povedano, sami se bomo morali zavzemati za reševanje svojih problemov kadrovskega načrtovanja.

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Vladimir Čeligoj

REAGIRANJA

ALI NAM JE RES VSEENO

Tajnik KS Il. Bistrica Zmago Trebec nas je opozoril, da ni nikoli izjavil: "Mnenje Sveta za preventivo v cestnem prometu je, da Bistrica ne potrebuje ležečih policajev." V razpravi o tej obliki urejanja hitrosti v mestu je dejal le, da je KS Ilirska Bistrica že pred časom poslala Svetu za preventivo v cestnem prometu predlog za uvedbo "ležečih policajev" v nekaj ulicah, da pa do sedaj ni dobila nobenega odgovora. Za napačno citiranje izjave gospoda tajnika KS se mu pisec članka opravičuje.

DO KDAJ TAKO

Zaradi zgornjega članka sta se v uredništvu Snežnika oglasila gospoda Zmago Trebec in Jože Vičič, ki sta odgovornemu uredniku in piscu članka pojasnila, da gre za napačno in zlonamerno citiranje izjave gospoda Zmaga Trebca. Po njegovih besedah izjave v članku, da je v svetu KS glavni zagovornik, predvsem član sveta iz te ulice, gospod Jože Vičič, ni nikoli dal. Avtorju članka je pojasnil, da je soglasje za sejem dal Svet KS Ilirska Bistrica. Istočasno je tudi pojasnil, da mu je vseeno, ali je sejem v Cankarjevi ulici ali kje drugje. Gospod Jože Vičič je pojasnil, da bo svoje poglede na to problematiko pisno posredoval uredništvu časopisa. Odgovorni urednik mu je zagotovil, da bo



Foto: P. Nikolič

odgovor objavil v naslednji številki časopisa.

Ker je prišlo očitno do napačnega interpretiranja izjave, se obema, se tako g. Jožetu Vičiču in g. Zmagu Trebcu, opravičujemo.

ODPRTO PISMO TRGOVSKEMU PODJETJU ILIRIJA

Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica želi s tem pismom seznaniti javnost o svojih prizadevanjih za ustanovitev krajevne muzejske zbirke. Bistriška občina je namreč ena redkih nekdanjih velikih občin (pred spremembami lokalne samouprave jih je bilo v občini Sloveniji 66), ki nimajo svojega krajevnega muzeja. Dolgoletne prizadevanja, da bi pridobili v Ilirski Bistrici primerne prostore za takšno kulturno ustanovo, so dobila nov zagon z ustanovitvijo Muzejskega študijskega krožka pri Ljudski univerzi.

Pred nekaj leti se je upravni odbor društva pospešeno lotil iskanja prostora in ob upoštevanju različnih mišljenj ugotovil, da bi bila za te namene najprimernejša zgradba nekdanje gostilne 'Triglav' v središču starega dela Bistrice. Ob propadajoči stavbi nekdanje gostilne je velik vrt, primeren za stalno zbirko nekaterih muzejskih eksponatov in za organizacijo prireditev na prostem. Ko smo ugotovili, da je 'Triglav' nesporna last domačega trgovskega podjetja Ilirija, smo, verjetno nekoliko naivno, pričakovali, da bomo z vodstvom podjetja dosegli soglasje o najemu ali prodaji stavbe za primerno ceno. To pa posebej zato, ker hiša nezadržno propada, kazi podoba 'Placa' in ne služi nobenemu namenu. Pri dolgotrajnih pogajanjih, ki sta jih vodila član UO društva Vladimir Čeligoj in bistriški župan Stane Prosen, pa se je znova pokazalo, da vodstvo Ilirije nima tudi najmanjšega posluha za kulturne in tudi širše družbene potrebe našega kraja.

O kakšnem sponzorskem deležu Ilirije in podpori za ureditev muzejske zbirke, ni bilo (tako kot nikoli doslej) pri vodstvu tega podjetja nobenega razumevanja. Zgradbo bi eventualno prodali po močno prenapihnjeni tržni vrednosti ali pa jo zamenjali za drugo posest (najraje za kompleks Mikoza), ki je v občinski lasti. Občina je Iliriji 'Triglav' tako rekoč podarila v zameno za tedaj prazne prostore njihove trgovine v Šketovi hiši, kjer je sedaj mestna knjižnica. Tudi te prostore je Ilirija pridobila v času povojne nacionalizacije. Tak odnos vodstva Ilirije je sicer legitimen, saj je podjetje lastnik 'Triglava' in s svojo lastnino lahko počne, kar hoče. Vendar pa se kot ljubiteljsko društvo, ki se trudi pridobiti prostore za muzejsko zbirko, ne moremo sprijazniti s takšnim početjem.

Ilirija vendarle ni kakršnokoli podjetje, saj pridobiva dohodek s prodajo in storitvami našim občanom, zato bi bilo upravičeno pričakovati drugačen odnos do širših kulturnih in družbenih potreb. Namesto da bi, kot podobna trgovska podjetja na Primorskem in po Sloveniji, sponzorirala kulturna prizadevanja in dala svoj delež k razvoju kraja, vztrajno zavrača vse prošnje in se obnaša, kot da bi tržila svoje storitve bogve kje. S svojim odnosom do problema muzejske zbirke je vodstvo tega podjetja vnovič dokazalo, da nima nobenega posluha do kulturnih potreb in da mu je vseeno, kaj se dogaja v bistriški občini. To pa ni nič drugega kot ignorantski in žaljiv odnos do prizadevanj društev, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko dejavnostjo.

Društvo za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica
Predsednik društva, Tomo Šajn

PREHOD NEZAVAROVAN, STARŠI ZASKRBLJENI

Z novim šolski letom se otroci iz okoliških vasi v ilirskobistriški osnovni šoli vozijo z avtobusi. Že od vsega začetka je ta, za nekatere sporna odločitev občinskega sveta sprožila polemična vprašanja, kritike in tudi nasprotovanja staršev in učiteljev obeh šol. Zgodba o avtobusnih prevozih šoloobveznih otrok pa se nadaljuje.

Starši otrok, ki se v ilirskobistriški šoli vozijo z Male Bukovice, so z novim šolskim letom vsak šolski dan zaskrbljeno čakali na vrnitev šolarjev. Zakaj? Avtobus jih je namreč vozil čez nezavarovano križišče železniške proge Ilirska Bistrica - Reka z lokalno cesto Ilirska Bistrica - Mala Bukovica. Cestni prehod, ki je označen z Andrejevimi križi in znaki za približevanje železniški progi in služi za povezavo vasi Mala Bukovica, Studena Gora, Pavlica ter mejnega prehoda Starod z Ilirsko Bistrico, je avtobus s šoloobveznimi otroki prečkal trikrat dnevno v obe smeri. V preteklih letih so se šolarji z Male Bukovice v šolo vozili s šolskim kombijem. Na zahtevo staršev je kombi otroke peljal po pet km daljši, vendar varnejši poti, ki je preko Dolenjskega potoka speljana skozi podvoz. Podvoz, ki je bil prenizek za prevoze z avtobusi, so sedaj uredili in počistili. Šolski avtobus sedaj pelje po varnejši poti, vendar s tem še vedno ni rešen problem nezavarovanega cestnega prehoda.

Varnost vseh, ki se na tem prehodu zapeljejo čez železniško progo, pa ni ogrožena samo zaradi nezavarovanega cestnega prehoda, ampak tudi zaradi pogoste megle in poledice na samem prehodu ter slabe preglednosti s ceste na železniško progo. Od leta 1980 je bilo namreč na tem cestno-železniškem križišču dvanajst nesreč z materialno škodo in telesnimi poškodbami ter pet nesreč s smrtnim izidom.

Za vaščane Male Bukovice in za KS Koseze je pomembno, kako povečati varnost omenjenega cestnega prehoda. Na njihovo pobudo je bila v oktobru sklicana 'Komisija za določitev načina zavarovanja cestno-železniškega križišča proge med Ilirsko Bistrico in Reko z lokalno cesto med Ilirsko Bistrico in Malo Bukovico'. Namen 13-članske komisije, ki so jo sestavljali Anton Štrukelj (predsednik) in Zvone Benčič iz Prometnega inšpektorata RS, Janez Jontes, Miomir Lazič, Egon Turk, Igor Baša in Andjelo Kavčič iz SŽ, Božidar Štemberger s policijske postaje Ilirska Bistrica, Franc Keš z občine Ilirska Bistrica, Jadran Zevnik, Stanislav Boštjančič in Marjan Mikuletič (vaški odbor Mala Bukovica) iz KS Koseze, je bil ugotoviti dejansko stanje na kraju samem.

Po ogledu je komisija ugotovila, da cestni prehod ni ustrezno zavarovan. Ker bi bila rekonstrukcija podhoda s poglobitvijo ceste problematična



zaradi močvirnega terena in možnosti poplav ob nalivih, je komisija predlagala, da se cestni prehod ali ustrezno zavaruje z avtomatskimi zapornicami ali pa da se na primerni lokaciji v bližini prehoda zgradi nadvoz.

Franc Keš, načelnik za gospodarsko infrastrukturo na občini Ilirska Bistrica je dejal, da bi za postavitev zapornic potrebovali

okoli 400 tisoč nemških mark. Gradnja nadvoza pa bi zahtevala finančna sredstva v višini 1 milijona nemških mark.

Rešitev varnosti prehoda je sedaj odvisna od občine Ilirska Bistrica in Slovenskih železnic. Trenutno ni nobena stran pripravljena financirati niti postavitev zapornic niti gradnje nadvoza.

POPLAVE NA MARTINOVU SOBOTO

Martinovo soboto, 8. novembra, smo na Bistriškem poleg vina utapljali tudi v vodi, ki se je po dolgotrajni suši zaradi obilice padavin razlezla iz strug potokov in rek. Na srečo je bil poplavni val hiter le v gornjem toku Reke. Delno je poplavljal Kuteževem in hiše v Bazoviški cesti v Il. Bistrici, medtem ko je vsem nižje od Bistrice tokrat prizanesel. Vso soboto pa je bila zaprta tudi obvoznica okoli Ilirske Bistrice, saj je voda zalila cestišče pod železniškim mostom v ulici Nikole Tesle. Neurje pa ni prizaneslo tudi delu makadamske ceste med Zabičami in Sušakom ter



lokalni cesti proti vasi Fabci. Civilna zaščita, gasilci in jamarska reševalna služba tokrat kljub stalnemu dežurstvu niso imeli večjega dela.

(Foto: P. Nikolič)

UREJAJO BISTRIŠKI PARK



Ilirskobistriški park, oaza mira in oddiha, se je v teh jesenskih dneh spremenil v pravo delovišče. Delavci Breze so namreč začeli čistiti umetno jezerce (na sliki), ki je bilo skupaj s svojim vodomatom narejeno pred 37 leti. Nesnago iz jezera odvažajo, da bodo imele ribe čistejšo "prebivališče" v vodi. Čeprav delavcem vreme ni ravno naklonjeno, izvajalec del meni, da bo čiščenje pravočasno končano.

Tekst in foto: Petar Nikolič



ŽABE SO REŠENE

Ilirskobistriški taborniki so letos preprečili krvavo morijo žab oziroma krastač. Krastače namreč vsako leto dvakrat prečkajo prometno cesto pod Harijami in ker vsekakor niso hitrejšje od avtomobilov, jih le-ti vsako leto povozijo na stotine. Tako je naravovarstvenik Boštjan Surina že v aprilu predlagal akcijo reševanja žab in priprave so se začele. Po uspešnem reševanju v mesecu aprilu in marcu, ko so krastače prečkale cesto, da bi odložile svoja jajčeca v jezeru Mola, so morali akcijo ponoviti tudi v oktobru, ko se žabe vračajo nazaj v Brkine, kjer preživljajo zimo. Popotniki in mlajše grče so tako pod vasjo Harije "zgradili" približno 800 metrov dolgo ograjico iz najlona, le-tega pa so dobili od Plame Termoplasti. Žabe ograje ne morejo preplezati in tako jih taborniki vsako noč brez večjih težav pobirajo v posode in nosijo čez cesto. Do sedaj so rešili že nekaj tisoč žab, ki bodo lahko skrbele za svoj naraščaj.

Monika Urh

UREDILI POTI

Vrbica - Krajan male vasi Vrbica so sončni vikend izkoristili za ureditev poti od Vrbice do vrha klanca. To "roboto", kot Vrbičani rečejo prostovoljnemu delu, so vaščani opravili s traktorji in ostalimi stroji. Z ureditvijo poti so vaščani zaščitili vas pred jesenskim dežjem.

P. Nikolič



ILIRIJA, trgovina, d.d.
Ilirska Bistrica, Vojkov drevored 28

AKCIJSKA PRODAJA
OD 12. 12. 1997 DO 31. 12. 1997

PIJAČA

Laški rizling 0,75, Ljutomer	319,40 SIT
Grajski biser 0,75, Vino Brežice	423,20 SIT
Whisky Scottish Leader 0,75, ERA	1.998,40 SIT
Frupi ananas sok 50% 1/1, Vital	123,40 SIT

PREHRANA

Napolitanke Sunny 400 gr, Napredek	207,90 SIT
Margarina special 250 gr, Zvezda	94,00 SIT
Loka kava 100 gr mleta, Loka	146,60 SIT
Rozine 500 gr, Preskrba	177,10 SIT
Riž zlato polje, rumena šk. 1/1, Droga	259,80 SIT
Mlečna čok. Milka, 100 gr, ABC trgovina	94,80 SIT
Prekajeni vrat BK VP, Pomurka	1.311,80 SIT
Sir Maxi special, Mariborska mlekarina	962,20 SIT

NEPREHRANA

Ženska darilna kolekcija, Krka	1.041,80 SIT
Šampon Cvet 250 ml, Ilirija	161,00 SIT
Detergent za posodo Dom 1/1, Šampionka	166,10 SIT
Serviete bož. nov. tisk 33x33, Paloma	122,20 SIT

**ZAHVALJUJEMO SE VAM ZA ZAUPANJE IN
VAM ŽELIMO PRIJETNE PRAZNIKE!**

PRED STOLETNICO TURISTIČNE TRADICIJE

OBNOVLJENO TURISTIČNO DRUŠTVO ILIRSKA BISTRICA

Na Primorskem je le malo turističnih društev, ki bi se lahko ponašala s stoletno tradicijo organiziranega turističnega delovanja kot na Bistriškem. Krajevna kronika beleži ustanovitev prvega tovrstnega društva na Bistriškem že v letu 1898. Glavarstvo v Postojni je potrdilo 'Pravila Društva za olepšanje Ilirske Bistrice, Trnovega in okolice' 24. septembra 1989 pod zaporedno številko 4254. Že v naslovu zremo, da si je društvo prizadevalo k turistični urejenosti Bistrice, sosednjega Trnovega pa tudi širše okolice.

Žal je prva vojna kmalu prekinila tovrstno dejavnost; pa tudi v času med dvema vojnima ni bilo posebne volje, da bi se v tedanjih razmerah ukvarjali s turistično društveno dejavnostjo.

Turistično društvo so znova ustanovili v začetku petdesetih let, pa ni delovalo dolgo časa. Največje uspehe je beležila turistična dejavnost bistriških turističnih delavcev sredi šestdesetih let, ko je dosegla svoj doslej neponovljiv vrh. Društvo je odprlo kar tri turistične informativne pisarne: v Ilirski Bistrici, v Belšanah in Podgradu. Pri zasebnikih je organiziralo celo nekaj sto turističnih sob v vseh večjih krajih občine in doseglo več tisoč nočitev. S krediti je društvo zastavilo razvoj kmečkega turizma, izdalo prve turistične prospekte, tiskalo prve barvne razglednice, namestilo številne turistične smerokaze na snežniškem področju in se spoprijelo tudi z organizacijo velikih turističnih prireditev pri nas. Žal je dejavnost konec šestdesetih let znova zamrla. Naslednja dva poskusa, da bi oživili turistično dejavnost poleg začetnih uspešnih akcij dru-

tvu, niso ponudile dolgoročne dejavnosti.

O tem in posebnostih tovrstne dejavnosti na Bistriškem je tekla beseda 20. oktobra na obnovitvenem občnem zboru v prostorih Okrepčevalnice BAŠA v Domu upokojenec. Udeležilo se ga je kar precej domačinov, gostincev, lastnikov zasebnih turističnih sob, kmečkega turizma ter predstavnikov nekaterih društev, ki s svojo dejavnostjo delujejo na področju turizma. Vsi so bili soglasni, da na Bistriškem vendarle potrebujemo delavno in ambiciozno turistično društvo. O težavah in vzrokih neuspehov v preteklem delu je spregovorila dosedanja predsednica **Vojka Lenarčič**. Številni prisotni so v razpravi nanizali vrsto koristnih pobud za dejavnost društva. Župan **Stane Prosen** in predsednik občinskega sveta **Zorko Šajn** sta poudarila pomembnost turistične dejavnosti na Bistriškem, ki bo moralo ob šibkem gospodarstvu prevzeti številne pobude za razvoj kraja in reševanje zaposlovanja domačega kadra. Izvoljeno je bilo novo društveno vodstvo, ki mu bo predsedovala **Heda Vidmar**,

prosvetna delavka na osnovni šoli Dragotina Ketteja v Ilirski Bistrici. Tajniške naloge pa je prevzela **Vojka Lenarčič**. Prisotni so enoglasno potrdili nova društvena pravila in delovni program društva, ki ga je predstavila nova predsednica. Društvo bi rado čimprej pridobilo društvene prostore in zaposlilo vsaj enega delavca, ki bi lahko prevzel skrb za organizacijo turistične ponudbe, prenočitvenih kapacitet, skrbel za izdajanje informativnega gradiva in navezoval stike s sorodnimi društvi.

Tudi sicer bi društvo rado uveljavilo turistično ponudbo na celovitem območju občine, pripravilo popis turističnih znamenitosti, se vključilo v soorganizacijo nekaterih že uveljavljenih prireditev, kot so vsakoletni nabor 'Vizita', Bistriški dnevi in pustovanje pa tudi nekaterih novih, kot so silvestrovanje na placu, ocenjevanje bistriške gostinske ponudbe, nagrajevanje najbolj urejenih bivalnih območij idr.

Načrtujejo tudi organizirano turistično delo med šolsko mladino v vseh osnovnih šolah v občini in še marsikaj.

Za srečno popotnico obnovljenemu društvu je tokratni gostitelj **Rihard Baša** pripravil za udeležence občnega zbora bogat hladni pogrnjek domačih posebnosti in izbrano pijačo.

Tekst in slika: **Vojko Čeligoj**



Ilirska Bistrica, september 1997. Z otvoritvijo nove bencinske črpalke in servisa OMV ISTRABENZ v Bazoviški ulici je mesto dobilo povsem urejen videz na vstopni cesti z reške strani. Za turistično urejenost kraja pa bo treba postoriti še mnogo!

ENERGETIKA

PO ZNANJE V ENERGETSKO PISARNO REGULACIJA OGREVALNIH SISTEMOV

Dobra toplotna zaščita objekta in moderne izvedbe kotlov za centralno ogrevanje ne pomagajo veliko, če potrebne toplotne energije ne moremo prilagoditi trenutnim potrebam z ustrezno regulacijo. Dovedena toplotna energija je odvisna od trenutne temperature okolice in naših bivalnih navad. Pravilno izbran sistem regulacije omogoča boljši izkoristek orgevalnega sistema, vzdrževanje želene temperature v sistemu centralnega ogrevanja in izkoriščanje toplotnih virov v ogrevanih prostorih (toplota oseb, aparatov, razsvetljave) in sončne energije, ki se v prostoru pretvori v toplotno. Poraba goriva je s kvaliteto regulacijo 15 - 25 % nižja kot pri nepopolni ali slabi regulaciji. Samo 1 °C previsoka sobna temperatura podraži ogrevanje za cca 6 %.

Centralna regulacija

Razlikovati pa moramo med centralno in lokalno regulacijo. S centralno regulacijo na enem mestu običajno takoj za kotlom ali v samem kotlu reguliramo temperaturo dovodne vode tako, da temperaturo ogrevalne vode v sistemu centralnega ogrevanja prilagodimo trenutnim pogojem. Najbolj značilen element centralne regulacije je tropotni ali štiripotni mešalni ventil, katerega krmilimo ročno ali elektronsko. Najbolj nezanesljivo in potratno je ročno reguliranje. Drugi korak je regulacija s sobnim termostatom. Le-ta z dvotočkovnim delovanjem (ON-OFF) že mnogo zanesljiveje vzdržuje sobno temperaturo. Največja pomanjkljivost takšnega reguliranja so sunkoviti prehodi, ki nastajajo na ta način, saj ogrevanje deluje samo z maksimalno temperaturo ali pa je zaprto. Najpopolnejša in hkrati najvarčnejša je zvezna ali trotočkovna regulacija, ki praviloma deluje na osnovi merjenja zunanje temperature in temperature v bivalnem prostoru. Temperatura grelnih teles (radiatorjev) se spreminja zvezno, brez sunkov, kar ima za posledico izjemno stabilno sobno temperaturo.

Osnovnemu sistemu centralne regulacije lahko dodajamo različne dodatne funkcije, ki povečujejo ugodje v prostoru in prispevajo k varčevanju z energijo. Tako lahko vgradimo stikalno uro, ki vklaplja nočno znižanje temperature dovodne vode. V posameznih prostorih pa vzdržujemo želeno temperaturo dodatno še z elementi lokalne regulacije. Zelena temperatura v posameznih prostorih je odvisna od potreb in aktivnosti, ki se v posameznih prostorih odvijajo. V večini sistemov ogrevanja predstavljajo lokalno regulacijo termostatični ventili, ki so vgrajeni na posamezna grelna telesa. Glede na nastavljeno zahtevano sobno temperaturo dušijo pretok ogrevane vode skozi ogrevale. Pri tem zelo dobro izkoriščajo notranje vire toplote, kot so toplota ljudi in toplota sonca. Pomembno pa je še poudariti, da lokalna regulacija brez primerne centralne regulacije ni uspešna.

Moderne konstrukcije nizkotemperaturnih kotlov za centralno ogrevanje ne zahtevajo več stalne temperature ogrevne vode. Pri teh kotlih je mogoče temperaturo ogrevne vode zniževati v območje med 30 in 40 °C. Krmilna naprava pri teh kotlih vpliva direktno na gorilnik in tako vzdržuje zahtevano temperaturo. Vgradnja mešalnega ventila tako pri teh kotlih ni več potrebna.

O tem, kako izbrati za nas najprimernejši sistem regulacije, se sprašuje vsakdo izmed nas. Izbiro moramo prepustiti strokovnjaku. Ta vam bo glede na vaše potrebe, želje, objekt in način ogrevanja v njej izbral primerne elemente, ki bodo smiselno povezani v regulacijski sistem.

Vse, ki bi radi dobili strokoven, neodvisen in brezplačen nasvet o racionalni rabi energije, vabimo v energetske svetovalne pisarno v Provizoriju občine soba št. 17 vsak torek in četrtek med 17. in 19. uro.

Svetovalna pisarna Ilirska Bistrica

PROSTOVOLJNO POKOJNINSKO ZAVAROVANJE ZAVAROVALNICE TRIGLAV

Pričakujoča pokojninska reforma nas vedno bolj sili k načinu razmišljanja, ki je v razvitem svetu nekaj povsem običajnega - da bomo za svojo socialno varnost v poznejših letih morali delno poskrbeti sami.

S tem namenom vam tokrat predstavljamo prostovoljno pokojninsko zavarovanje Zavarovalnice Triglav.

Prostovoljno pokojninsko zavarovanje vam omogoča, da si lahko z odhodom v pokoj zagotovite enak standard in kvaliteto življenja, kot ste ga imeli pred upokojitvijo. Pripravili smo vam dve obliki zavarovanja - skupinsko in individualno. Skupinsko obliko lahko za svoje člane sklenejo gospodarske družbe, društva, interesne skupnosti itd., pri individualni obliki pa sklene pogodbo posameznik.

Pokojninski sistem je sestavljen tako, da ima vsak zavarovanec svoj fond, v katerem se nabirajo in obrestujejo



sredstva, namenjena za prejetje starostne pokojnine. Lahko se odločite za različne programe.

Glavne značilnosti vseh programov so:

- **starostna pokojnina** - izplačuje se mesečno od upokojitve do smrti

- **zavarovalna vsota za primer smrti** - v primeru smrti zavarovanca med plačevanjem prispevkov izplača zavarovalnica odkupno vrednost sredstev, ki so se nabrala v fondu, lahko pa tudi zava-

rovalno vsoto za smrt, če je priključena k zavarovanju.

- **družinska pokojnina** - se lahko v slučaju smrti zavarovanca med prejetjem pokojnine, izplačuje do izpolnitve 10. leta izplačevanja.

Premislite:

S prostovoljnim pokojninskim zavarovanjem lahko sebi že danes zagotovite dodatno pokojnino, ki jo boste prejeli od upokojitve do konca življenja, kar je še posebej pomembno sedaj, ko pričakujemo spremembo sistema obveznega pokojninskega zavarovanja.

Za sklenitev prostovoljnega pokojninskega zavarovanja je najbolje izbrati močno in trdno zavarovalnico, ki ob vsakem trenutku korektno izpolnjuje vse obveznosti do svojih zavarovancev. Zavarovalnica Triglav je prav gotovo takšna, torej prava zavarovalnica za vaše prostovoljno pokojninsko zavarovanje.

O DOGAJANJU NA DOMAČIH MODNIH BRVEH

Zadnjo oktobrsko soboto so ponovno presenetili nekateri ilirskobistriški obrtniki z zanimivo modno revijo, ki so jo poimenovali "Svetovanje o podobi". In prav nasveti o podobi so bili nekakšna

nemškega podjetja LR International.

Z obilico domišljije se je izkazala tudi Katarina Hrenovec, lastnica lično urejenega frizerskega salona Estetica na Dolnjem Zemonu. Katarina, ki se s trendovsko modo striženja seznanja vsako leto znova na priznani londonski šoli striženja, je tudi tokrat dokazala, da zna ponuditi zanimivo idejo za posebne priložnosti.

Poleg domačega občinstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo Pink Floyd bar, sta se revije udeležili tudi članici Sekcije tekstilcev Obrtne zbornice Slovenije Karolina Podvratnik (OOZ

Vrhnika) in Vladoša Elesini (OOZ Postojna).

Tekst: A. Penko, foto: J. Udovič

HALLOWEN - NOČ ČAROVNIC

Ameriška navada šemanja na zadnji oktobrski dan, halloween - noč čarovnic, se je močno razširila tudi v Evropo. Nekateri pravijo, da izvira iz indijanskih časov, drugi ji pripisujejo poganski značaj. Namen običaja naj bi bil, da se duhovi umrlih srečajo z živimi in tako pomirijo.

Tudi v Bistrici je bilo na predvečer noči čarovnic na oknih kar nekaj buč, svečk in podobnega. Najbolj pestro pa je bilo vsekakor v Pink Floyd baru. Poleg razstave buč, ki so ponazarjale vrsto zanimivih in smešnih podob, so v večernih urah organizirali tudi čarovniški ples.

Tekst: A. Penko, foto: D. Gartner



Slavostna oblačila iz marokena avtorice Sanje Udovič.

"rdeča nit" revije. Občinstvo pa je izvedelo še marsikaj zanimivega o zgodovini jeansa, štirih barvnih tipih in stilih oblačenja.

Po končanem prvem delu revije, v katerem se je predstavila trgovina Tara iz Ilirske Bistrice z vrsto izdelkov svetovno priznanih proizvajalcev in znamk za rekreacijo in prosti čas, je sledila nekoliko dopolnjena kolekcija "oblačil za posebne priložnosti", mlade ustvarjalke Sanje Udovič. Prav del te kolekcije je bil v letošnjem letu uspešno predstavljen na modni reviji slovenskih tekstilcev v okviru Mednarodnega obrtnega sejma v Celju.

Za torbice iz lastnega proizvodnega programa in obutev iz uvoza so poskrbeli v novogoriškem podjetju Pigal d.o.o. (prodajalna Ilirska Bistrica), k prijetnejšemu videzu manekenk pa vsekakor vizažistke največjega evropskega proizvajalca dišav,



Na predvečer noči čarovnic je gostom Pink Floyd bara postregla zelo prikupna čarovnica.

O USPEHIH MOJCE CELIN

Na letošnjem natečaju za izdelavo večerne in spektakularne obleke za miss Slovenije je sodelovala tudi Mojca Celin iz Kuteževega, absolventka oddelka za oblikovanje oblačil in tekstilij na FNT v Ljubljani.

Njena spektakularna obleka v zlati barvi simbolizira ljudsko izročilo in podobo kraške pokrajine. Zaradi krinoline, životca in predpasnika spominja na tradicionalno slovensko alpsko nošo iz 18. in 19. stoletja v predelani podobi.

Za večerno obleko pravi, da jo je oblikovala brez izhodišča in je rezultat gole domišljije. Viseča na tankih pajčevinastih naramnicah nežno ovija telo, s čimer dosega kontrast mehke materiala in hladnost modre barve.

Za nas obrtnike je Mojčin uspeh pomemben še toliko bolj, saj je pri izdelavi obleke sodelovala tudi naša obrtnica, šivilija Venčka Štemberger iz Jasena.

Poleg čestitk mogoče še to! Mojca Celin zagotovo ni tiste vrste dekle, o katerih govorijo zadnje



Spektakularna obleka mlade oblikovalke Mojce Celin. (foto: Stane Jerko)

vrstice "Bistriškega sindroma", zato bomo o njej najbrž še kdaj brali. Kdo ve, mogoče bo takrat pisalo Mojca Celin iz Ljubljane? Ali pa ne! Skratka, gre za izziv za vse tiste, ki jim je mar, da mladi ostajajo...

A. Penko

ALI SO TKANJU ŠTETI DNEVI?

V preteklosti je dobro razvita ovčereja dajala zadostne količine volne za pletenje, tkanje in izdelavo sukna. Danes pomeni le še nujno zlo, ki se ga moramo znebiti.

Preja, tkanje in nekoč tako značilna kmečka opravila so s preseljevanjem ljudi s podeželja v mesta in naglim širjenjem industrije po drugi svetovni vojni vse bolj izgubljala na pomenu. Kolovrati, statve in valjalice so polomljeni in zaprašeni obležali na podstrešjih kmečkih hiš. Z uničevanjem teh pa so ugasnila tudi znanja, ki so se prenašala iz roda v rod.

Anica Živortnik iz Podgrada, tkalka na statvah, si je za svoje izdelke pridobila certifikat domače in umetnostne obrti Obrtne zbornice Slovenije. Z željo, da bi znanja prenašala tudi na mlajše rodove, bo v sodelovanju z Ljudsko univerzo iz Ilirske Bistrice in s



Mladenč, ki daje upanje. Foto: Atelje Maraž

pomočjo sina Ivka v januarju prihodnje leto načrtovala tečaj ročnega tkanja.

A. Penko

LETOS BOMO PRVIČ MIKLAVŽEVALI NA PLACU

Miklavževanje v Ilirski Bistrici bosta organizirala Turistično društvo Ilirska Bistrica in Območna obrtna zbornica Ilirske Bistrice. Na Miklavževem sejmu bo v soboto, 29. novembra, in v nedeljo, 30. novembra, nakupoval tudi Miklavž.

Alenka Penko iz Območne obrtne zbornice Ilirska Bistrica je dejala: "Na Miklavževem sejmu, ki ga letos poskusno uvajata Turistično društvo in Območna obrtna zbornica, bodo sodelovali samo domači proizvajalci in prodajalci. Na prireditvi morda res ne bo vseh proizvajalcev z Bistriškega, saj je to prvi poskus in tudi finančna sredstva so okrnjena; bo pa to svojevrstna predstavitev ponudbe proizvajalcev in prodajalcev iz Bistrice in okolice. Cilj pa je, da bi postala prireditev tradicionalna. Četudi bo letos na njej samo pet prodajalcev, jih bo naslednje leto morda že osem in čez nekaj let še več."

Na Miklavžev večer, 5. decembra, Društvo prijateljev mladine iz Ilirske Bistrice prireja dobrodelni Gala ples v osnovni šoli Antona Žnidaršiča v Ilirski Bistrici. Na prireditvi, ki je javna, so poleg lokalnih predstavnikov gospodarskega, kulturnega in političnega življenja povabljeni tudi mnogi znani Bistričani, ki živijo drugod po Sloveniji. Igral bo ansambel Malibu, izkupiček od prireditve pa bo namenjen skladu za pomoč otrokom brezposelnih staršev iz naše občine.

Veseli december se bo letos zaključil na Placu, in sicer 31. decembra z novoletnim sejemom in s silvestrovanjem pod šotorom ob zmerni glasbi.



BLIŽAJO SE
BOŽIČNI IN NOVOLETNI PRAZNIKI.
OLEPŠAJTE PRAZNIKE SEBI IN VSEM,
KI JIH POZNATE ALI Z NJIMI
SODELUJETE, Z VOŠČILOM V ČASOPISU
SNEŽNIK.

POKLIČITE NA TELEFON 067/81-297
ALI SE OSEBNO ZGLASITE V
UREDNIŠTVU ČASOPISA NA
BAZOVIŠKI 40 V ILIRSKI BISTRICI.

Snežnik

Naslov uredništva:
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel. 067/81-297, fax. 067/41-124

Ustanovitelj: Borislav Zejnullović

Izdajatelj: "GA Commerce", Bazoviška 40

Glavni in odgovorni urednik:
Borislav Zejnullović

Uredniški odbor: Dragica Prosen, dr. Ivica Smajla, Vojko Čeligoj, dr. Maksimilijan Modič, Ivko Spetič /predsednik/

Urednik in novinar: Ksenija Montani
Lektor: Nevenka Ujčić
Tehnični urednik: Raymond Fabijanič

Tisk: "GA commerce" Ilirska Bistrica
Naklada: 1400 izvodov

OGNJIŠČE

Pred nekaj tedni smo v šoli organizirali **DAN ODPRTIH VRAT**, katerega glavna tema je bila **HRANA**. Na ta projekt smo se osnovnošolci s pomočjo učiteljev pripravljali že od začetka šolskega leta. Starši in ostali obiskovalci so si med ostalimi zanimivimi stvarmi lahko ogledali tudi staro kmečko ognjišče, ki so ga pod mentorstvom učitelja **Romea Volka** pripravili učenci osmih razredov. Pri svojem delu so se zgledovali po sliki **Ivane Kobilice**, ki predstavlja ravno eno izmed bistrskih črnih kuhinj. Črno notranjost poudarja oranžno žareč ogenj, nad katerim visi kotel na verigi. (Včasih so v njem kuhali hrano.) Pod ognjiščem so zložena drva, na njegovih stenah pa visijo kuhinjski pripomočki.

Podoba ognjišča nas je popeljala v davne čase naših prednikov. Uživali smo tako šolarji kot obiskovalci, saj je hrana nepogrešljivi del našega vsakdana.

Lucija Šenkinc in Anja Udovič, 7. B, OŠ Dragotin Kette
Slika: Ivan Valenčič



NAŠA IZLOŽBENA OKNA

Učenci 4.b razreda OŠ Dragotina Ketteja iz Ilirske Bistrice in učiteljica Neva Iskra smo sklenili poiskati najbolj domiselno urejeno izložbeno okno trgovin s prehranbenimi artikli v mestu. Stavili smo kriterije ocenjevanja na točkovniku in si ogledali in ocenili 23 trgovin.

Razočarani smo ugotovili, da so (razen zelo redkih) izložbena okna neurejena, polepljena z zbledelimi plakati, nekatera služijo celo kot skladišča kartonskih škatel. Med redkimi urejenimi izložbenimi okni nam je bilo najbolj všeč izložbeno okno trgovine **LIZIKA** v Cankarjevi ulici. Ocenili smo ga z najvišjo oceno.

Obiskali smo zmagovalko, ji izročili pohvalo, čestitali in se posladkali z bonboni. Ostale trgovine, oziroma lastnike le-teh, bi pograjali in jih prosili, naj si izložbena okna

svojih trgovin temeljito ogledajo in razmislijo, kako bi jih privlačno uredili. Vemo, da prehranske artikle težko damo v izložbo a tudi z embalažo artiklov (pločevinke, ovitki) se da izložbeno okno zanimivo in privlačno urediti.

Istočasno smo zbrali cene "domačih" artiklov: svežega zelja, kislega zelja, jabolk in krompirja. Kar nismo mogli verjeti dejstvu, da v tako majhnem mestu, kot je Ilirska Bistrica, vladajo tako velike razlike v ceni posameznih artiklov. Cene svežega zelja se gibljejo med 30 in 89 SIT, kislega zelja med 60 in 273 SIT.

Zakaj vladajo take razlike v cenah, ne vemo, zdi pa se nam nepošteno, da trgovci na ta način dobesedno odirajo ljudi. Menimo, da bi morale biti cene bolj enotne.

Učenci 4.b in učiteljica Neva Iskra, OŠ Dragotina Ketteja

SREČANJE Z LOVSKIM ČUVAJEM V PADEŽNICI

Zbrali smo se pred našo šolo in se odpeljali skozi Podgoro proti Gomancem. Na vrhu nas je čakal lovski čuvaj **Miro Uljan**. Sledili smo mu do gojišča Gomance. Sprehodili smo se po gozdni jasi mimo različnih krmišč. Videli smo veliko njevo repe, ovsa, kup tropin, krmilnik s koruzo, kameno sol, krmišče za seno in opazovalnico na visoki smreki. Ob vsakem krmišču nam je čuvaj povedal nekaj zanimivosti.

Nadaljevali smo pot do Vale skozi jesensko obarvan gozd. Na gozdni poti smo v blatu videli sledi jelena, medveda in volkov. V bližini je ležala mrtva lisica. Prišli smo do nove opazovalnice in si jo od blizu ogledali. Ko smo se vračali proti avtobusu, smo nabrali še nekaj zadnjih malin.

Zadnja postaja je bila koč lovskega čuvaja v Padežnici, kjer smo imeli malico in se odpočili. Razkazal nam je koč in povedal, kako lahko tudi mi skrbimo za divje živali. Obljubili smo, da bomo nabrali divji kostanj za živali in obljubo tudi izpolnili.

Polni lepih vtisov smo se vrnili po drugi poti mimo Okrogline domov.

Lovskemu čuvaju Mirku Uljanu se zahvalujemo za prijetno doživetje in koristne nasvete.

Razredničarki Dora Kalčič, Marta Rolih in učenci 2.a in 2.b razreda OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica

Tako kot vrsto let prej so lep jesenski sončni dan, 19. novembra, izkoristili mladi prvošolci iz obeh bistrskih šol za svoj prvi planinski izlet na 799 m visoki **Sv. Ahac** nad Ilirsko Bistrico. Šolski planinski skupini, ki povezuje mlade šolarje-planince, sta tokrat povabili svoje prvošolce med mlade planince na šolah in zanje pripravili prijeten planinski izlet.

Nanj so krenili s svojimi razrednimi učiteljicami. Pod sv. Ahac jih je pripeljal avtobus, nato so v planinski koloni krenili skozi jesenski gozd do vrha. Za prvošolce je na poti bilo toliko zanimivega. Pod vrhom je še moč opaziti ostanke prazgodovinskega gradišča. Na samem vrhu so še lepo vidni zidovi stare cerkvice, posvečene sv. Ahacu, po katerem je vrh dobil tudi ime. Prav vsi so videli tudi stari vodnjak, o katerem piše **Valvasor**, da je v njem vedno zdravilna 'dira voda'. Vodnjak pa vidijo samo tisti, ki se tega dne niso nič zlagali. Ker so



Veseli in razigrani so bili prvošolci ob povratku s svojega prvega planinskega izleta na vrh Sv. Ahaca.

vodnjak videli prav vsi, je to za mlade zelo pohvalno, mar ne? Na vrhu so vsi prejeli posebno darilce **Dnevnik Mladega planinca** in vanj odtisnili že prvi žig osvojenega vrha. Čestitali so si za planinski podvig, se še dobro razgledali in se

pred povratkom za spomin še fotografirali.

Pa še mnogo lepih in varnih poti našim mladim hribolazcem.

Slika in tekst: Vojko Čeligoj

EKO ŠOLA KOT NAČIN ŽIVLJENJA

V šol. letu 1996/97 se je osnovna šola Antona Žnideršiča vključila v mednarodni projekt **EKO ŠOL**. Eko šola je evropski projekt, katerega namen je dvigniti okoljsko zavest in vzpodbuditi mlade k aktivnemu okoljskemu delovanju. Delo šol, vključenih v ta projekt, spremlja Zavod RS za šolstvo, podpirajo pa ga tudi Ministrstvo za šolstvo in šport, za okolje in prostor ter za gospodarske dejavnosti in tudi nevladne organizacije.

EKO ŠOLA vsebuje okoljsko vzgojo kot sestavni del ciljev in vsebin letnega delovnega načrta šole ter vodi k večji ekološki osveščenosti učencev in njihovega okolja. V lanskem šolskem letu smo pod vodstvom mentorice **Helene Primc, Nade Šircelj in Mirjam Vrh** izpeljali obsežen program zanimivih in koristnih akcij. Začeli smo z ekološkim osveščanjem učencev na predmetni stopnji ter nadaljevali s predavanji o pomenu vode, o nevarni odvisnosti od drog ter spregovorili o humanizaciji odnosov med spoloma. Poleg tega pa smo pripravili raziskovalno nalogo merjenja črnega ogljika in žveplovega dioksida v zraku, popisovali stare sorte jablan in hrušk v našem šolskem okolišču, sodelovali na naravoslovnem taboru na Mašunu, zbirali star papir, ločeno zbirali komunalne odpadke na šoli, čistili in poskušali urediti okolico šole ter ustanovili hortikulturni krožek. Vse te aktivnosti pa so dosegle vrhunec 22. aprila, ob mednarodnem Dnevu Zemlje, ko

smo pripravili obsežno razstavo ekoloških projektov in povabili na "okroglo mizo" odgovorne za varstvo okolja v bistrski občini. **Ob koncu šolskega leta smo za naše sodelovanje v celotnem projektu EKO ŠOL prejeli tudi priznanje v Ljubljani.**

Tudi za letošnje šolsko leto smo pripravili obsežen program in izvedli že nekaj akcij. Najprej smo uredili šolsko okolico, kar ostaja naša stalna naloga. Ob 31. oktobru, dnevu varčevanja, pa smo v sodelovanju z bistrsko poslovno enoto **Banke Koper** pripravili predstavitev programov **EKO ŠOLE**. Na treh velikih panojih, postavljenih v prostorih banke v Ilirski Bistrici, smo predstavili različne načine, s katerimi lahko varčujejo mladi pri vsakdanjih opravilih - od denarnega varčevanja do varčevanja z energijo, papirjem... Pri tem projektu smo naleteli na veliko pomoč in razumevanje gospoda **Iva Kovačiča**, vodje bistrske poslovne enote Banke Koper.

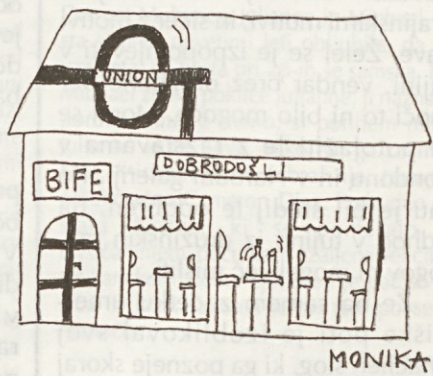
Nadaljujemo pa z ekološkim osveščanjem učencev na razredni in predmetni stopnji ter vključujemo naravovarstvene vsebine tudi v programe naravoslovnih dnevor. Izvedli bomo tudi akcijo zbiranja starega papirja in začeli z ločenim zbiranjem odpadkov po razredih. V kratkem bomo izdali tudi **EKO GLASILO** ter uredili eko kotiček na šoli, da bomo vsi pravočasno obveščeni o vseh akcijah. V sodelovanju z Zavodom za gozdove bomo ob šoli uredili naravoslovno učno pot, učenci od tretjega do šestega razreda pa bodo brali za eko bralno značko. V petih razredih bomo izvedli projekt Od zrna do kruha, učenci sedmih in osmih razredov pa bodo nadaljevali z raziskovalno nalogo merjenja črnega ogljika in žveplovega dioksida v ozračju. Slovesno bomo podpisali tudi **EKO LISTINO**, to je nekakšna listina ali zapoved za obnašanje učencev in učiteljev, ki je prijazna okolju. Je tudi plan za izboljšanje kvalitete življenja v družini in omogoča spremembo ravnanja v okolju na osnovni miselnosti, ki je osnova za katerokoli spremembo.

Izobraževanje za življenje pa bo postalo resničnost šole, ko se bo razširilo preko zidov šolskih učilnic in ko bo vključevalo tudi širšo skupnost.

Koordinator EKO ŠOLE Mirjam Vrh



"BISTRA" PRIHODNOST
NAŠEGA KRAJA



SLIKARSTVO

FRANCE PAVLOVEC

(1897 - 1997)

Nekaterim se zdi, da so že slišali zanj, mnogim pa je ime popolnoma neznano. Še nedolgo tega so bili stenski koledarji, rokavniki in novoletne voščilnice z reprodukcijami njegovih slik takorekoč najlepše, kar si lahko dobil na tržišču. Vsekakor takega koledarja nisi več zavrgel. Poznavalci in ljubitelji slovenskega slikarstva dobro vedo, da je bil France Pavlovec eden najboljših slovenskih krajinarjev. Ob stoletnici njegovega rojstva sem napisala nekaj besed o njem zaradi treh razlogov: ker mi je o njem veliko pripovedovala moja pokojna teta in nosim ime njegove življenjske sopotnice Marje, ker sem ljubiteljica likovne umetnosti, predvsem pa zato, da se spomnimo Pavlovca kot primorskega slikarja.

Njegov rod izvira iz Kilovč, lepe vasice nad Ilirsko Bistrico. Medtem ko je bila mati iz razmeroma bogate hiše, je bil oče iz revne, zato se je zaposlil na železnici. France se je tako rodil v železniški čuvajnici 14. avgusta 1897. leta. Oče je umrl mlad, nato se je mati z majhnimi otroki preselila v Ljubljano, da bi lažje preživela in šolala svoje otroke. Preživljala se je s trdim delom, predvsem kot perica, in bila prisiljena dati Franceta k patrom. Začel je obiskovati gimnazijo, vendar je ni dokončal. Preživljal se je z raznimi priložnostnimi deli. Med prvo svetovno vojno je bil vpoklican k vojakom. To je čas prve epopeje, saj je prepotoval Rusijo, prišel preko Murmansk v Anglijo, od tod v Francijo in Italijo ter se vključil v solunsko fronto v Grčiji. Po štirih letih se je vrnil domov, a čakala ga je samo ena možnost - delo uslužbenca na železnici.

Njegov umetniški talent je bil dolgo skrit. Da bi popestril monotonost pri delu, je portretiral nekaj sodelavcev in tako se je pričela njegova umetniška pot. Morda pa jo je začel ob ogledu slikarske razstave impresionista Riharda Jakopiča; malokdo ostane ravnodušen ob njegovih slikah. V trenutku je vedel, kaj hoče od življenja. Odšel je v Zagreb, kjer se je vpisal v slikarsko šolo in nato še na likovno akademijo. Tudi tu se je otepal z revščino in spet mu je priskočila na pomoč duhovščina. Imel pa je tudi zaščitnika, in to samega Meštroviča, ki je takoj prepoznal njegov slikarski talent.

Ko se je po uspešno zaključenem študiju vrnil v Ljubljano, je bil že zrela osebnost in izoblikovan slikar. Že na prvi predstavitvi leta 1928 je pritegnil pozornost kritikov, ki so ga sicer primerjali z impresionisti, vendar so mu priznavali tudi izvirnost in samosvojost. Tega leta se je tudi poročil z dekletom, ki je študirala igranje v Pragi in pozneje v zakonu dobil tri sinove. Iskrica njegovega slikarskega talenta pa je preskočila na vnukinji, akademski slikarki. Kritike je še bolj navdušil naslednje leto s svojimi krajinskimi motivi, in sicer z motivi Save. Želel se je izpopolnjevati v tujini, vendar brez družbene pomoči to ni bilo mogoče. Moral se je potolažiti le z razstavama v Londonu in v Narodni galeriji. Ko mu je bil študij le odobren, na odhod v tujino iz družinskih razlogov ni mogel več misliti.

Že na samem začetku umetniške poti je izoblikoval svoj značilen slog, ki ga pozneje skoraj

ni spreminjal celih trideset let. Ob otvoritvi prve razstave je izrazil svoj umetniški kredo z besedami, da daje prednost preprostim, a dobro naslikanim motivom. Tako je Pavlovec po zavestni odločitvi na svoja platna prenašal podobe gorenjskih gora, vasi, polj, kot motiv ga je pritegnil celo preprost kolovoz, nešteto krat je naslikal reko Savo in le včasih zabeležil kakšno človeško postavbo kot na sliki Perice ob Savi.

Vojna leta med drugo svetovno vojno so utesnila njegovo umet-

primorskim motivom, bodisi istrskim bodisi reke Soče. Njeno barvo je malokdo tako dobro zadel kot on. Ob podobnem dekretu slikanja Košane ni pozabil obiskati svojih sorodnikov v Neverkah, saj se je vse življenje čutil Primorec oziroma Bistričan.

Postajal je vse bolj priljubljen in naročila za slike so prihajala od vsepovsod. Dvakrat, leta 1949 in leta 1951, je prejel Prešernovo nagrado. Žal je od leta 1952 bolehal in vse manj slikal v naravi. Umrli je leta 1958, star šele dvainšestdeset let.

Ali je potrebno še kaj dodati? Bil je poet - poet barv. Njegovi pejzaži, slike lirčnih pokrajin in dramatične upodobitve podeželja se ti kot besedne impresije Murna ali Ketteja za vedno vtisnejo v srce. Ali kot pravijo o njem poznavalci stroke -



Sava, 1948, olje na platnu, 90,5 x 120 cm

niško dušo in konkretno omejila njegovo gibanje. Spet se je zatekel k Savi, kamor je prihajal s slikarsko "kramo", natovorjeno kar na kolo. Tako je nastala serija neveselih in turobnih, a odličnih upodobitev reke. Pritegnila so ga tudi tihožitja, ki nedvomno predstavljajo njegov drugi ustvarjalni višek. Kdo ne pozna njegovega Kruha ali Krompirja? Loteval se je tudi portretov, ki mu niso najbolj ležali, čeprav so bili prav tako odlični. Ponavadi se je osredotočil na izraz in bistvene poteze. Največkrat so ga k temu delu prisilila naročila oziroma življenjska nuja. Svojo družino je namreč preživljal izključno s slikanjem in znano je bilo, da so mu bile slike kot nekakšni otroci. Od vsake se je težko poslovil. Če je bila plačana vnaprej, jo je še nekako oddal, sicer pa zelo težko. Včasih je moral katero oddati kar na poti domov, še preden se je posušila barva na njej.

Svoboda mu je dala novega poleta, tako so tudi njegove slike bolj optimistične in barve bolj žive. V tem obdobju se je večkrat zgodilo, da so ga "oblastniki" naložili v avtomobil in ga odpeljali slikat na različne konce Slovenije. Tako je nastala tudi marsikatera slika s

naslikal je številne pejzaže, vedno podobno in vedno nekoliko drugače. Časovno je bil opredeljen kot postimpresionist, vendar pa ga marsikateri umetnostni kritik primerja bolj z Jakopičem, njegovim velikim vzornikom.

Njegova odkupljena dela visijo v Narodni in Moderni galeriji, ki mu je pred kakimi desetimi leti pripravila bogato retrospektivno razstavo; del slikarskega opusa Franceta Pavlovca, ki ga je pretekli oktober v Ljubljani predstavila Galerija Commerce, pa smo lahko od 8. do 22. novembra občudovali v Ilirski Bistrici.

Kaj ko bi naslednjič, ko se bomo mudili s slovenski prestolnici in nam bo morda ostala kakšna urica časa, prestopili prag Narodne galerije, ki je le korak od trgovine Nama, in si ogledali njegove slike? Obisk galerij je v razviti tujini tudi za navadne smrtnike nekaj povsem vsakdanjega, nam pa bo povrh gotovo zrasla naša morebiti omajana narodna zavest, saj velikanov umetnosti nimajo le veliki narodi, ampak jih imamo tudi sami, le da je tuje vse boljše in lepše od lastnega. Prepričajte se, da ni tako!

M. Kolenc

UMETNOST KOT
OGLEDALO LASTNE
OMEJENOSTI

Pri predstavljanju bistriške umetnosti je zadnja leta prišlo do očitnega upada. Seveda tukaj ne gre za dejanski upad umetniškega ustvarjanja, ki ga je v Bistrici precej, temveč za nezanimanje (tudi nezmožnost) ob prezentaciji umetniških del samih. Likovne razstave, izdaje likovnih del, literarni večeri itd. so pri nas prej izjema kot pravilo.

Občina se za umetnost ne zanima, oziroma skoraj nič ne daje za razvoj kulture. Klub gospodarski krizi v občini bi bili drobci kulturnega udejstvovanja še kako pomembni za prebivalce Reške doline, saj bi poleg opore kultura pomenila za občino tudi odsev, sliko njenih prebivalcev. V ta predal pa bi bilo potrebno stlačiti tudi razstavne prostore (galerije, muzeje). Slednjih v bistriški občini niti ni, galerije pa so že tako predrage, oziroma nedostopne vsem (predvsem umetnikom samim in njihovim delom) zaradi takšnih ali drugačnih razlogov. Poleg nekaterih stalnih ima 'bore' malo bistriških umetnikov to srečo, da bi lahko razstavljali v rodnem mestu. Prostori, ki so bili primerni za razstavljanje in cenovno ugodni, pa se zapirajo. Če jih ne uničijo davki, pa se zanje toliko bolj potrudi občina. Na koncu koncev pa, kdo nam lahko še pomaga?

Prišlo je celo do tega, da se sramujemo lastnih umetnikov. Imamo jih za čudne. In če se ozremo v preteklost (vedno smo bili isti), je morala tudi Maksa Samsa umreti, preden smo se zavedli njenega talenta in osebnosti.

V naslednji številki bomo spraševali in iskali odgovore o kulturnem življenju v občini.

Monika U. In Robert G.

NOVOUSTANOVLJENA
KULTURNA DRUŠTVA NA
BISTRIŠKEM

Z novim Zakonom o društvih, ki je pričel veljati leta 1996, se je posodobil status društev, vpeljane so bile nekatere vsebinske spremembe, samo delovanje društev pa se je v nekaterih stvareh zelo poenostavilo. Rok za uskladiitev z novim zakonom je bil 4. november. Večina društev je svoje akte že spremenila, uskladila in sprejela bodisi na občnih bodisi na ustanovnih zborih, za zamudnike pa se je rok podaljšal do konca decembra 1997.

Zveza kulturnih organizacij občine Ilirska Bistrica, ki je prav tako posodobila svoje delovanje in vpeljala spremembe v skladu z Zakonom o društvih, se je preimenovala v Zvezo kulturnih društev. Z njenim sodelovanjem in pomočjo so kulturna društva naše občine uskladila svoje statute do predpisanega roka. Pospešila pa je tudi ustanovitev nekaterih novih društev, ki so do sedaj delovala kot neformalne skupine. Na Bistriškem smo z novembrom bogatejši za Društvo ljubiteljev glasbe, Pihalni orkester in kvintet Prijateljice iz Knežaka, glasbena šola pa je v svojem okviru ustanovila godalni kvartet Ars.

Društvo ljubiteljev glasbe je nastalo na pobudo profesorjev Adnana Zubčevića in Bojana Glavine. Pod okriljem društva bo od sedaj naprej deloval ansambel Illyricus, društvo pa bo organiziralo koncerte resne glasbe in tesno sodelovalo z bistriško glasbeno šolo. V društvu sodelujejo predvsem akademsko izobraženi glasbeniki in pedagogi bistriške glasbene šole, tako da je to društvo skupaj z ansamblom Illyricus prava posebnost na Primorskem. Na ustanovnem zboru so za predsednika društva izvolili Milana Prelca.

Sedaj v občini Ilirska Bistrica deluje nekaj manj kot 20 kulturnih društev in skupin, ki zaradi skromnih finančnih sredstev delujejo ljubiteljsko in ki bolj ali manj aktivno oblikujejo kulturna dogajanja na Bistriškem. Vsem kulturnim društvom, starim in novim, Zveza kulturnih društev namenja predvsem strokovno in minimalno finančno pomoč. Prav zaradi pomanjkanja finančnih sredstev je za uspešno delovanje kulturnih društev potrebno tudi razumevanje in finančna podpora občine Ilirska Bistrica ter sponzorjev.

Novonastali Pihalni orkester bo deloval v okviru glasbene šole, kadar bo nastopal na šolskih prireditvah, ko pa se mu bodo pridružili še glasbeniki, ki ne delujejo v glasbeni šoli, bo nastopal kot Pihalni orkester mesta Ilirska Bistrica. Predsednik društva je Janez Kirn. Ker so vsi člani orkestra mladoletni, mu bodo pri delu pomagali tudi starši. Da je Ilirska Bistrica dobila pihalni orkester, pa je najbolj zaslužen profesor Josip Grgašovič. Delovanje orkestra je povezano z velikimi stroški, zato bosta njegovo delovanje finančno podprla Zveza kulturnih društev in ilirskobistriška glasbena šola. Pričakujejo pa tudi razumevanje in finančno podporo s strani občine in sponzorjev.

JESENSKO SREČANJE

Prijateljsko druženje naših pevk in pevcev s pevci iz Kobarida je bistrskim ljubiteljem glasbe in zborovskega petja zopet pripravilo prijetni glasbeni večer. Naše in gostujoče pevce je gostila dvorana Doma na Vidmu; izkupiček od prodanih vstopnic pa je bil namenjen otrokom brezposelnih staršev iz naše občine.

V soboto, 25.10.1997, so se v prijetnem vzdušju predstavili gostje: mešani pevski zbor **Planinska roža** iz Kobarida in klapa **Nocturno** z Zameta. Domače petje pa sta predstavili pevka skupina **Vasovalec** iz Rečice in ženska pevka skupina **Resa** iz Ilirske Bistrice. Občinstvo je lahko prisluhnilo pestremu mozaiku skladb od ljudskih in ponarodelih do umetnih. Pevska skupina Nocturno je prepevala tudi našemu občinstvu znane pesmi iz Dalmacije in hrvaškega Primorja, rečiški Vasovalci, ki negujejo izročilo ljudske pesmi, so marsikomu obudili spomine na pozabljene običaje in napeve, ki so jih na Bistrškem prepevali ob raznih priložnostih. Izbor umetnih skladb, ki je popestril večer, pa so predstavili gostje iz Kobarida in bistrski ženski pevski zbor.

Koncert **Jesensko srečanje** je bil samo eden izmed tradicionalnih prijateljskih srečanj pevk in pevcev z Bistrškega s pevci iz Kobarida in Zameta. (Večer pred tem, to je, 24.10., so naši pevci vasovali na Zametu.)

USPEŠEN ZAČETEK V MKNŽ-JU

Začelo se je, nova sezona je tukaj. Najprej so nas lepo presenetili hardcorovci **Misconduct** in **Intensity**, za nekatere celo najboljši koncert do sedaj. Sledili so **Pridigarji**, ki so nas spomnili tudi na slovensko sceno, iz Italije pa so nas obiskali **This side up**. K še enemu hardcorovskemu žuru so pripomogli člani predskupine **Riot** iz Celja. Svojo izvirnost pa so pokazali tudi londonski noisovci **Guapo**, ki so v MKNŽ-ju nastopili 14.11.1997 (na sliki).

Mesec je naokoli in MKNŽ je spet dokazal, da je eden boljših klubov v Sloveniji. Pripravljajo še veliko presenečenj, v prihodnosti pa si boste lahko ogledali:

6.12. = 6. FESTIVAL PUNKA

skupine
PANK OVERDOSE (Gorica)
K-15 (Pula)
C.O.R. (Trbovlje)
RAZLOG ZA (Hrvaška)

12.12. = **FUNKYARD** (Canada)

25.12. = **HLADNO PIVO** (Hrv.)
Monika Urh

DECEMBRSKE PRIREDITVE

Srečanje Bistričanov z Obale
Srečanje Bistričanov, ki živijo na Obali, bo v petek, 5.12.1997, v hotelu Triglav v Kopru. V kulturnem programu bosta sodelovala: pevka skupina **Vasovalec** iz Rečice in gospod **Franc Gombač**. Za plesno glasbo bo poskrbel ansambel **BISTRIC** s pevcem Sašom Boštjančičem.

Pihalni orkester
V nedeljo, 7.12.1997, bo ob 15.00 v dvorani Doma na Vidmu koncert treh pihalnih orkestrrov:
1. **Pihalni orkester Ilirska Bistrica** - dirigent Josip Grgašovič
2. **Pihalni orkester Ljubljana-Vič** - dirigent Josip Grgašovič
3. **Cerkniški pihalni orkester** - dirigent Baki Jashari.
Prireditve organizira **ZKD Ilirska Bistrica**.

Godalni kvartet ARS
V nedeljo, 14.12.1997, bo ob 18.00 v cerkvi svetega Jurija v Ilirski Bistrici koncert **godalnega kvarteta ARS**. Kvartet sestavljajo učitelji Glasbene šole Ilirska Bistrica:
prva violina - **Ljuba Meleščenko**
druga violina - **Tina Balazs**
viola - **Eugen Meleščenko**
violončelo - **Mavro Šestan**
Igrali bodo skladbe različnih skladateljev primerne za božično-novoletni čas. Koncert je sočasno prvi javni nastop in predstavitev pred kratkim ustanovljenega kvarteta.

Zborovsko petje
V cerkvi svetega Jurija v Ilirski Bistrici bo v soboto, 20.12.1997, ob

18.00 koncert zborovskega petja. Nastopili bodo:
1. **Komorni dekliški zbor Ilirska Bistrica** pod vodstvom **Marije Slosar-Lenarčič**
2. **Mešani pevski zbor Vrtojba**, dirigent: **Zdravko Leban**

Med 23. in 27. 12.1997 bo Komorni dekliški dekliški zbor Ilirska Bistrica s tremi koncerti gostoval v Berlinu.

26.12.1997 bo ob 17.00 v Knežaku v cerkvi Marije Vnebovzete tradicionalni **Božični koncert**, na katerem se bodo predstavili domači pevski zbori ter skupine in gostje. Ponovitev Božičnega koncerta bo v Jelšanah 28.12.1997 ob 16.00 v cerkvi Marije Vnebovzete.

Koncerti
21.12.1997 bo v Domu na Vidmu gostoval ansambel **Slapovi**. Predpordaja vstopnic na ZKD, Bazoviška 26 ali uro pred koncertom. Cena vstopnic je 800,00 SIT

V torek, 23.12.1997, bo ob 19.00 v dvorani Doma na Vidmu **tradicionalni Božični koncert učencev Glasbene šole Ilirska Bistrica**. Pred tem bodo učenci ilirskobistriške glasbene šole v četrtek, 18.12.1997, gostovali na glasbeni šoli **Hugo Wolf v Slovenj Gradcu**.

29.12.1997 ZKD organizira odhod na tradicionalni **Novoletni gala koncert** v reško gledališče. Odhod avtobusa bo z avtobusne postaje ob 18.00.

Informacije in prijave, ZKD, Bazoviška 26.

NOVOSTI V KNJIŽNICI

STROKOVNA LITERATURA ZA ODRASLE

Thésaurus; LYLE, J.: Usoda v kartah; Pariška mirovna pogodba; STANIČ, J.: Kronika preloma; Temeljne pravice; ZABEL, B.: Pravo javnih naročil; VIRANT - D., M.: Živalstvo; BLANCHARD, K.: Misijska mogoče; CARPER, J.: Ostanimo mladi, nehamo se starati; GLODRATT, E. M.: Cilj; proces nenehnih izboljšav; ISO 9001; LORENCON, R.: Elektronski elementi in vezja; NULAND, S. B.: Kako umremo; BOSCH, H.: Hieronymus Bosch; BUONARROTI, M.: Michelangelo; FORREST, T.: Starinsko pohištvo; GOYA y L., F.J de: Goya; KLEE, P.: Klee; KREČIČ, P.: Jože Plečnik; RUBENS, P. P.: Rubens; COLIN, J.-P.: Dictionnaire de l'argot; Collins cobuild student's dictionary; THOMAS, B. J.: Intermediate vocabulary; In the USA.

LEPOSLOVJE ZA ODRASLE

BORGES, J.L.: Alef; CANFIELD, J.: Kurja juhica za dušo; CARLAND, B.: Vonj po vrtnicah; DARRIEUSSECQ, M.: Svinjarije; GOGOLJ, N. V.: Revizor; HIBBERT, E. B.: Nevidna vez; KOSOVEL, S.: Izbrane pesmi; MOLIERE, J. B. P.: Tartuffe; RICHARDSON, R.: The hand of strange children; WELLS, H. G.: The invisible man.

STROKOVNA LITERATURA ZA MLADINO

BAJD, B.: Moje prve zimske vejice.

LEPOSLOVJE ZA MLADINO

Šamardalov zaklad; BURNETT, F. H.: The secret garden; HAUGEN, T.: Nočni ptiči; KAZUO, I.: Rdeče jopice; MAL, V.: Baronov mlajši brat; MAURER, N.: Sloni v spačku; MOEYAERT, B.: Gole roke; MYLO, I.: Čarobni šal; NÖSTLINGER, C.: Požvižgamo se na kumaričnega kralja; O'NAN, G.: Dogodivščina v cirkusu; O'NAN, G.: Pobegli kužek; O'NAN, G.: Ponesrečena naloga; O'NAN, G.: Skrivnost hiše strahov; OSOJNIK, M.: To je Ernest; PEČEK, S.: Mokronožci; PFISTER, M.: Zaklad skalnih mišk; POTRČ, I.: Zébe in še nekaj takih o živalih; ROZMAN, S.: Čudežni pisalni strojček; SELIČKAR, T.: Rudi; SIVEC, I.: Krokari viteza Erazma; STARK, U.: Sixten ali Nova žena za očka; ŠKUTINA, V.: Kje prebiva čas; VIDMAR, J.: Moj prijatelj Arnold; ZORMAN, I.: Moj Daniel.



FILM

FILMI V MESECU DECEMBRU

MOJ BIVŠI SE POROČI, amer. barv., komedija
Režija: P.J. Hogan
Igrajo: Julija Roberts
4.12.97 ob 20.30 uri, 5.12.97 ob 20.30 uri, 7.12.97 ob 20.30 uri

WILLY 3, amer. barv., otroški
Režija: Sam Pillsbury
Igrajo: Jason James Richter, August Schellener, Annie Corley.
5.12.97 ob 18. uri

HITROST 2, amer. barv., akcijski
Režija: Jan de Bont
Igrajo: Sandra Bullock, Jason Patrick, Willem Dafoe
5.12.97 ob 20.30, 7.12.97 ob 18. uri

BEAN, angl. barv., komedija, trajanje 100 min
Režija: Mel Smith
Igrajo: Rowan Atkinson
12.12.97 ob 20.30, 13.12.97 ob 18. uri, 14.12.97 ob 18. uri in 20.30

NOČ NAD MANHATTANOM, amer. barv., triler
Režija: Sidney Lumet
Igrajo: Andy Garcia, Richard Dreyfuss, Lena Olin
13.12.97 ob 20.30

GEORGE IZ DŽUNGLE, amer. barv., komedija, trajanje 91 min.
Režija: Sam Weisman

Igrajo: Brendan Fraser
19.12.97 ob 20.30, 20.12.97 ob 18. uri, 21.12.97 ob 18. uri

L.A. ZAUPNO, amer. barv., triler
Režija: Curtis Hanson
Igrajo: Kim Basinger, Kevin Spacey, Russell Crowe, Danny DeVito
20.12.97 ob 20.30, 21.12.97 ob 20.30

UGRABITEV, amer. barv., triler, trajanje 124 min
Režija: Wolfgang Petersen
Igrajo: Harrison Ford, Gary Oldman, Glenn Close
24.12.97 ob 20.30, 26.12.97 ob 20.30, 28.12.97 ob 18 uri

STEREOTIP, slov. barv., komedija
Režija: Damjan Kozole
Igrajo: Roberto Magnifico, Tina Gorenjak
27.12.97 ob 18. uri, 28.12.97 ob 20.30 uri

MODRI OBRAZ, amer. barv., drama, trajanje 89 min
Režija: Wayne Wang, Paul Auster
Igrajo: Harvey Keitel, Mira Sorvino, Lou Reed, Michael J. Fox, Jim Jarmusch, Roseanne
27.12. ob 20.30

PRIDRŽUJEMO SI PRAVICO DO SPREMENBE PROGRAMA.

DECEMBER V KINU

Zadnji mesec v letu začnemo s **STEREOTIPOM**, najnovejšim slovenskim filmom, ki je povsem spodobna zadeva, pa čeprav je podobna nizu domislic, ki jim primanjkuje veziva v obliki zgodbe. A kakorkoli že, gledljivosti, vsečnosti in zmerne inovativnosti filmu ne gre oporekati, to pa je za slovenski izdelek že velik dosežek. Svojevtrstno atrakcijo predstavljajo še režiser Boštjan Hladnik v vlogi likovnega kritika, Oto Pestner, ki na postaji poje Trideset let, Alenka Pinterič, efektna scenografija in kakopak izvrstni debitant Roberto Magnifico. Če vas bolj kot ljubljanska scena privlači velemesta, potem izberite **MODER V OBRAZ**, tloris New Yorka, tlakovani s podobami tistih, ki so mu vdihnili dušo, in turistični vodnik, ki namesto do znamenitosti vodi v osrčje snovi, iz katere so stekane vse urbane legende. Čudovit film o tem, kako mesto, v katerega so se na prvi pogled zaljubili mnogi filmi, tem filmom nesebično vrača svojo ljubezen. Da, ljubezen... Koliko je je v resnici med ljudmi, ki jih vežejo družinske vezi? Enega od odgovorov ponuja Jodie Foster, ki jo sicer bolj poznamo kot igralko, a s filmom **DOMOV NA POČITNICE** se je že drugič postavila za kamero in posnela sodobno fresko o družinskih skrivnostih, potlačenih sovraštvi, antipatijah in nevrozah, ki vedno eksplodirajo ob nepravem času. Poučno, čeprav malce statično, kar utesnjejo mnogi po krivici očitati tudi razmišljujoči policijski drami **NOČ NAD MANHATTANOM**, kjer je Andy Garcia, povzpeten državni tožilec, prepričan, da bo policijo s trdo roko otrebil korupcije. Na žalost pa ugotovi, da je v umazane igre vpleten tudi njegov oče, kar pravila igre pošteno zaplete, načela pa postavi pod velik vprašaj. Da je v policijskih vrstah nekaj gnilega, sumi tudi **L.A. ZAUPNO**, črni triler, ki povzame vrtnec glamurja in prestiža petdesetih let, ko se je pod bleščečo fasado mesta angelov skrival antiherojski splet nizkih čustev, izsiljevanj in korupcije. Dodajte še cipe z obrazi hollywoodskih starlet, tabloidne mrhovinarje in detektive z ambicijami akcijskih junakov, pa dobite zvest portret zloglasnega obdobja, ko je Hollywood potreboval policaje najmanj toliko, kolikor so policaji potrebovali hollywoodski denar in vpliv. Tako prvega kot drugega v sedanjosti primanjkuje teroristom, ki skušajo po razpadu Sovjetske zveze krojiti podobo sveta. Peščici teh ekstremistov, ki

jih vodi Gary Oldman, uspe ugrabiti celo Air Force One, letalo ameriškega predsednika, ki se skupaj z družino vrača iz Moskve. V filmu **UGRABITEV** ameriškega predsednika igra Harrison Ford, zgodba pa je v celoti pisana na kožo ljubiteljev akcijskih spektaklov. Le-tem bo adrenalin v krvi meseca decembra dvigal še en film: **HITROST 2**, kjer psihotični Willem Dafoe iz maščevanja ugrabi luksuzno ladjo na križarjenju po Karibskem morju. Sandra Bullock se vrača, Keanuja Reevesa, ki je šarmiral v prvem delu, pa je zamenjal Jason Patric.

Kar pa se zabave tiče, bo pravšnji g. Fízolček. **BEAN** temelji na televizijski seriji skečev z likom butastega, naivnega, nerodnega otroka v odraslem telesu, ki jo je zasnoval angleški ekscentrični igralec Rowan Atkinson. Po Sloveniji je v 18-ih dneh nabral že 100.000 gledalcev, kar je svojevrsten rekord, ki o popularnosti filma pove domala vse. A pozor, Bean je bil na malih ekranih original, na velikem platnu pa deluje le kot kopija Jima Carreyja. Če vas filmi, ki se na vse kriplje trudijo zgledati kot risanke, še posebej privlačijo, potem naj ne gre mimo vas odtekana komedija **GEORGE IZ DŽUNGLE**, parodija na filme o Tarzanu. Zgodba o Georgu, ki je odrasel v džungli in ki s svojo prvinskostjo omreži lepo aristokratino Ursulo, je film, v katerem se s pomočjo digitalnih specialnih efektov gorile obnašajo kot ljudje, slon kot pes in ljudje kot opice. Ne, nismo še končali. Svet živali bo decembra zaključil **WILLY 3**, tretje, ekološko navdahnjeno nadaljevanje zgodbe o nenavadnem prijateljstvu med dečkom in morilskim kitom, ki ga zaradi negodovanja okoljevarstvenikov zdaj že drugi "igra" animatronični robot.

Če smo začeli z ljubeznijo, pa z njo še končajmo. V romantični komediji **MOJ BIVŠI SE POROČI** sta Julia Roberts in Dermot Mulroney, Julianne in Michael, ki sta si pred devetimi leti obljubila, da se vzameta, če bosta pri 28-ih še samska. Ko Michael znova pokliče Julianne, ji naznani poroko. Aha, z mano, si potihem misli Julianne in že tuhta, kako naj ga zavrne. Ups, Michael pa ni izbral nje, temveč odkritosrčno Cameron Diaz. Prebudijo se stara čustva, ki se pomešajo z razočaranjem, občutkom užaljene veličine ter kančkom zlobe. Ljubezen je pač stvar srca in jezika razuma je pri tem povsem nemočen.

Pa srečno!
MAX MODIC

VRTNARJENJE

BOŽIČNA ZVEZDA

(Euphorbia pulcherrima)

Zadnji dnevi novembra in prvi dnevi v decembru so dnevi, ko so naše misli že obrnjene na bližajoče se božično-novoletno praznovanje. Gospodinje pridno načrtujejo, kaj bodo pekale in kuhale. Vonj po poticah in tortah, bakalarju, pečenemu odojku in sarmi se med prazniki meša z vonjem po pomarančah, jabolkih, cimetu in smrečju. Vse skupaj pa prijetno zaokroži tradicionalno božično in novoletno okrasje, katerega del je tudi božična zvezda.

Zaradi živordečih listov, ki poganjajo vse leto, so zvezdnice po vsem svetu znane kot božične zvezde. Njihovi cvetovi so zelo majhni rumeni stroki s črnimi prašniki, ki poženejo iz sredine listov. Prava barva dejansko izhaja iz velikih spremenjenih podpornih listov ali *braktej*, ki te cvetove obdajajo. *Euphorbia pulcherrima* (*pulcherrima* pomeni najlepša) spada v rastline iz rodu mlečkov. Mlečki so rastline z mlečkom ali lateksom, ki steče iz ranjenega mesta na stebelu in za katerega pravijo, da je strupen. Njena domovina je Mehika, kjer so jo leta 1834 tudi odkrili in kjer zraste tudi do 5 m visoko. Zvezdnice različnih barv, ki jih vsako leto kupujemo, so posebej vzgojene in prilagojene razmeram v naših stanovanjih in lahko resnično uspevajo pri precej nižjih temperaturah, kot so normalne sobne.

Božične zvezde kupujemo, ko so najbolj barvite. Rastlina naj ima živo zelene liste svežega videza in od 5 do 9 vršičkov. Nikar ne kupujemo rastline s povešenimi listi!

Velikost: Od majhnih z enim samim vrhom, do velikih, razvejanih z 20 do 30 barvitimi vrhovi. Te so lahko visoke do 50 cm.

Hitrost rasti: Ko odcveti, ne raste več do naslednje rastne dobe. Tik pred cvetenjem zelo hitro raste in doseže od 30 do 46 cm, preden požene končne liste.

Čas cvetenja: Od pozne jeseni tja v zimo in celo do pomladi. Je kratkodnevica - da se listi res lepo obarvajo, potrebuje dolgo obdobje teme.

Vonj: Nima vonja.

Svetloba: Ustreza ji primerno svetlo mesto, pozimi jo lahko postavimo neposredno na sonce. Ko raste, jo moramo zavarovati pred močnim soncem.

Temperatura: Ko se obarva, jo gojimo pri normalni sobni temperaturi (med 12 in 21 stopinj Celzija). Sicer pa lahko živi pri nižjih temperaturah, zmrzali pa ne preživi.

Zalivanje: V času rasti in pa takrat ko rastlina cveti, mora biti kompost precej vlažen. Zalivamo dvakrat na teden pri vrhu posode, nikdar pa ne smemo pustiti, da se prst posuši. Po cvetenju pustimo rastlino nekaj tednov počivati, takrat jo zalivamo le enkrat na teden. Po presajanju in obrezovanju jo začnemo spet bolj zalivati.

Gnojenje: V času cvetenja in rasti dodajamo vsakih 14 dni tekoče gnojilo v vodo za zalivanje.

Vlaga: Dnevno jo rosimo z vodo, da ostanejo listi sveži.

Čiščenje: Ni potrebno. Z rosenjem odstranimo prah in nesnago. Ne uporabljamo listnega loščila!

Ozračje: Ni preveč občutljiva, ne sme pa stati na mrzlem prepihu. Občutljiva je na ozračje plinske peči.

Vrsta zemlje: Uspeva dobro v kompostu brez ilovice.

Življenjska doba: Če nimamo izkušenj pri gojenju v rastlinjaku, je bolje, da gojimo to rastlino kot enoletnico. Cveti cele 3 mesece.

Posebnosti: Nekaj mesecev jo je lahko gojiti, težko pa ohraniti od ene sezone do druge. Cvetličarji vzgoje za prodajo vsako leto nove rastline.

Prihodnjič: Ukrepi, ko nam zvezda usiha ali boleha; razmnoževanje in presajanje zvezde.



ekaART

grafična dejavnost d.o.o.

Tomšičeva.2, Ilirska Bistrica

Izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Uredništvo časopisa SNEŽNIK, KRIŽANKA, Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica.

Med pravnimi rešitvami bomo izžrebali 3 nagrajence, ki bodo prejeli:

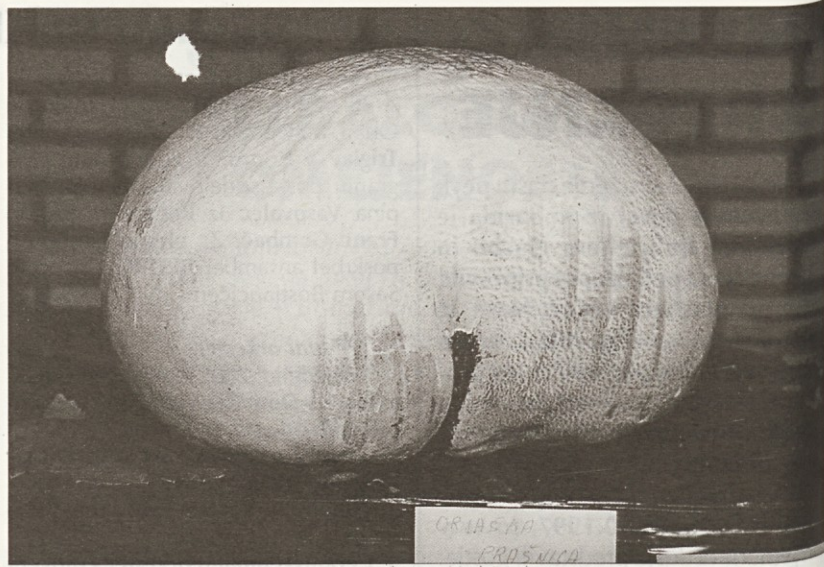
1. nagrada: DARILNI BON papirnice Linea Art v višini 1.500 SIT
2. nagrada: 3 mesečna naročnina na časopis SNEŽNIK
3. nagrada: majica časopisa SNEŽNIK

Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki jih bomo prejeli do petka, 19. decembra 1997.

ORJAŠKA PRAŠNICA REKORDERKA

Je že res, da po dežju rastejo gobe, da pa zrastejo tudi tako velike, se je prepričal strastni gobar Anton Boštjančič iz Podgraj pri Ilirski Bistrici, saj je v gozdu našel za ta kraj nenavadno orjaško prašnico (*Colvotia gigantea*), težko 4.900 kg (na sliki). Gre za mlado in predvsem užitno gobo, ki je v tej sezoni dosegla nevsakdanji rekord v svoji kategoriji.

Tekst - foto: Petar Nikolič



DVA REKORDA VOLKOVIH

Vaščani Velike Bukovice so znani kot veliki proizvajalci krompirja, pšenice in koruze. Letos jim je uspelo pridelati rekordno količino koruze. Frane Volk je imel dva rekorda: na šestih arih njive je pridelal čez 500 kg koruze in na tej isti njivi našel steblo s šestimi velikimi stroki (na sliki). Takšnega rekorda ne pomnijo niti starejši Bukovčani, ki danes z zadovoljstvom govorijo o tem steblo. Mati in sin sta to rekordno steblo spravila za spomin, z zadovoljstvom pa ga pokazeta vsem radovednežem.

Tekst - foto: Petar Nikolič

NAGRADNA SLIKOVNA KRIŽANKA

SESTAVIL: M. M.	ŠKOTSKI PISATELJ	SLOVENSKI IGRALEC	POLNITO Z MEDOM	2. IN 15. ČRKA	PASTIR IZ SNEGULJICE	VRSTA MEDICINSKE IGLE	PREMERI	RUSKI VIOLINIST	NATRLJ
ČETRT V LONDONU									
NERAZVITJE ORGANA									
MESTO V IZRAELU				NEMŠKI FILOZOF					ITALIJANSKI IGRALEC
KRIŽ				NEMŠKI PISATELJ					
PETER FONDA					KAREL ERBEN	KRATICA MARIBORSKE TOVARNE			
						HERCEGOVEC			
						ZMIKAVT			
						PODLAKTNA KOST			
						KEKKONEN			
						ITALIJANSKI SPOLNIK			
KRČNAR				BIVŠI SRBSKI ANSAMBL					
SLOVENSKI ZGODOVINAR				SLOVENSKI IZUMITELJ				STRANKAR	ITALIJANSKO MESTO
SIBIRSKA REKA				WEBEROVA OPERA			PLATINA		
AVSTRILJSKI PESNIK				KRATICA ZA TOVARIŠA		AVSTRILJSKI SKLADATELJ	VALJEVO		
				TURČIJA		OBER			
				STARA DOL- ŽINSKA MERA	MITO TREFALT	ELEKTRO- NIKA	UMETNOST		
OZIRALNI ZAIEMEK					JAZ		ODPOSILANEC		
AMERIŠKI FILMSKI IGALEEC		RUDI VALENCIČ		FRANCOSKI PISATELJ	GROF (ANGL.)			ENAKI ČRKI	
ITALIJANSKI PESNIK		EKIPA		ŠIITSKI VER. POGLAVAR				ITAL. GL. MESTO	
									SRBSKO MOSKO IME
ŠTEVNIK			VEDA O ŽUŽELKAH S. JIN 22. ČRKA						
VRSTA ŽITA				GRŠKA ČRKA		VRSTA SIRA			
KRAJ V DALMACIJI				PRITOK DRINE		OTOČJE V ALEUTIJI		KALCIJ	

Rešitev križanke iz novemberske št. (vodoravno): Mops, Rop, Ablacija, Tlakomer, Janez Hoče, Nežen napev, Evrotas, CE, Neda, Geometer, Cigler, Odvažanje, ŠO, NA, Rešo, Lok, Sad, Cavazza, Bori, Bojan, Oves, AK, Alba, Rvar, On, Ep, Biciklisti, Ara Gračner

KINOLOGIJA

IZBIRA PASME III

V tej številki bom predstavil po moji oceni nekaj pasem psov, ki so primerni za družino z otroki, ker jim bodo psi pomenili družbo, tovariša v igri, celo spremljevalca na sprehodu. V zadnjem obdobju znanstveniki, zdravniki, psihologi ugotavljajo, da psi izredno blagodejno vplivajo na otroke (sploh pa v časih, ko starši nimajo prav veliko časa zanje), še posebno pa na otroke z vedenjskimi ali drugačnimi motnjami ter srčne bolnike, na otroke, ki se težje prilagajajo druženju z vrstniki, celo na otroke z govornimi in motoričnimi motnjami ali hibami. Skratka, prava izbira psa za otroka lahko pomeni dodatno pozitivno terapijo pri njegovem zdravljenju.

Seveda to ne pomeni, da druge pasme niso primerne za druženje z otrokom. Predstavljene pasme so primerne tudi za družine, ki se prvič odločajo za nakup psa.

Pa pojdemo k prvemu.

DALMATINEC

Reklame za dalmatinca ni napravil zgolj Disneyev film 100 in en dalmatincev. Že dolgo je znano, da je pes, ki ga krasi mnogo črnih pik na belem kožuhi pravi družinski pes. Je poln energije in je stalno v gibanju. Izredno hitro se prilagodi karakterju otrok, še posebej, če se z njimi druži večji del dneva. Je izredno prijazen, pameten pes, dojemljiv za vzgojo in šolanje že pri nekaj mesecih. Dokaj hitro bo kuža sedel in se ulegel na povelje, dal tačko, stekel po predmet in vam ga prinesel. Tudi do tujcev je tolerant in zaupljiv, če ne zazna nelagodja ali drugega nenavadnega počutja in obnašanja. Sprehodi v naravi so prava paša za oči, saj nam dalmatincev s svojo živahnostjo, zvedavostjo, menehnim tekanjem v naši bližini popestri dan. Zna prisluhniti našemu ogovarjanju in imeli bomo občutek, da nas pozorno posluša in razume. "Samo govoriti mu še manjka", govorijo prenekateri lastniki. Od njih pričakujem tudi, da bodo psa občasno odpeljal k

veterinarju na pregled, saj je pasma nekoliko bolj podvržena bolezenskim vplivom okolja, še zlasti slušnim motnjam. Prav je, da poskrbimo za primerno prehrano in vsakodnevno minimalno nego, to je krtačenje in pregledovanje uhljev ter oči.

Ugotovili boste, da je sposoben hitro zaznati vaše počutje in tudi temu primerno prilagoditi svoje obnašanje. Poleg tega je kuža zelo čist in bo tudi z njim tudi nekoliko manj dela kot z ostalimi psi. V Bistrici in okolici je kar nekaj mladih dalmatincev, ki so v zadnjem času popestrili pasemsko raznolikost v primerjavi z minulim desetletjem. To seveda pomeni, da se ljudje osveščamo v kinologiji, da že izbiramo med različnimi pasjimi pasmami. Zavedamo se, da iščemo za družino pasmo, izpolnujemo želje po nastanitvi psa pri hiši oziroma v stanovanju in ga ne kupujemo zaradi tega, da bi nam bili sosede zavistni.

Naj zaključim predstavljanje dalmatinca s priporočilom, da je primeren za druženje z otroki, za družino, ki si bilo vzela čas in omogočila kužku vsakodnevne sprehode v naravi, da je še primernejši za družine, ki imajo ob hiši vrt. V njem se bo dalmatincev dobro počutil in vam bo dolga leta zvest in prijeten spremljevalec.

NEMŠKI BOKSER

Nemški bokser je najbolj poskočen in najbolj igriv pes do globoke starosti, če ga pravilno vzgojimo in vodimo že od malega. Sicer je izredno prijazen in potrpežljiv pes, ki prenese vsa šikaniranja domačih otrok in družinskih članov. Čeprav je bil vzgajan v borbenega psa in je bil dolga leta vodeči policijski pes v nekaterih evropskih državah, je zadržal prijeten karakter, katerega kupiran rep se ob srečanju z ljudmi in drugimi psi skupaj s celotnim zadnjim delom telesa tako presenetljivo giblje, da imamo občutek kot, kot da bo zadnji del trupa prehitel prednjega.

Je službena pasma, praviloma pa tudi hišni in družinski pes. Zadovoljen je tudi v stanovanju. V njem naj ima svoje stalno mesto (pri nekaterih družinah na fotelju pred televizorjem) in njegova sreča bo neizmerna. Kljub vsemu je prav, da psa po osnovnem vzgajanju tudi šolamo. Ker je po naravi neustrašen, je prav, da so srečanja z drugimi psi previdnejša, saj kar hitro postane izzivalec za pretepe in ravnanje z vsakim psom.

Ker ima kratko dlako, tudi čiščenje ni prezahtevno. V stanovanju ne bo brez potrebe lajal, saj se le redko oglašja, če se mu bliža tujec. Sprehodi v naravi naj bodo kar dolgi, saj bokser uživa v raziskovanju in pregledovanju okolice. Pri hrani ni preveč izbirljiv, vendar je treba paziti na njeno izbiro, sicer se mu spremenita in obnašanje. Bokser mora biti vedno živahen, kajti tudi tako bomo lahko ugotovili, da je zdrav.

Nemškega bokserja bi vseeno priporočil družini, ki je že imela psa

pri hiši ali pa taki, ki ima med člani dosledneža.

Tudi na Bistriškem (po zaslugi vzreditelja Miljana Milavca-Puca pa tudi poštarja Franeta z Bukovice in drugih) je v zadnjem času kar nekaj bokserjev in bokserk, ki razveseljujejo svoje lastnike. Vedite pa, da je življenje bokserja povprečno tudi do 20% krajše od ostalih psov njegove velikosti in teže.

Sedaj pa še vest, da smo v novembru na občnem zboru društva uskladili društvena pravila z novo zakonodajo, da smo izvolili nove organe društva. Vodil ga bo nov upravni odbor z Vojkom Štembergerjem, Bojanom Lovcem,

Mirjano Šenkinc, Jadranom Psičem in Tonetom Šlencem. Pregled štiriletnega delovanja društva je pokazal, da je bilo največ postorjenega na področju vzgoje in šolanja psov, informiranja javnosti, da pa največ težav nastaja, zaradi pomanjkanja strokovnih kadrov. Težava, ki pesti poleg vsega večino amaterskih društev, je kronično pomanjkanje denarja.

Redni občni zbor pa bo naslednje leto v februarju.

Za enkrat bodi dovolj. Vsem bralcem Snežnika in pasjeljubcem lep pozdrav do naslednje številke.

Vojko Štemberger



DREVESNICA ŠTIVAN

Marenja vas pri POSTOJNI

6258 PRESTRANEK

Tel.: +386 (0)67/54-405

Fax: +386 (0)67/25-386

BOŽIČNO-NOVOLETNI SEJEM

V teh predprazničnih dneh, ko je zunaj mraz, v naših srcih pa prijetno toplo, in ko si želimo, da bi svojim najbližjim podarili nekaj lepega, smo v **Drevesnici Štivan** za vas pripravili **BOŽIČNO-NOVOLETNI SEJEM**.

Božiček in Dedek Mraz vas bosta popeljala na ogled jaslic, raznovrstnih božičnih drevesc, okrasov z vsega sveta ter božičnih zvezd.

Božiček in Dedek Mraz vas pričakujeta v ogrevanih in pokritih prostorih **vsak dan od 15. do 24. decembra - tudi v nedeljo - od 10. do 20. ure.**

Poskrbela bosta za novoletni popust ter za lačne in žejne.



Radio 94 d.o.o.

Kolodvorska 5a

6230 Postojna

Telefon: 067/25-123 in 24-150

OSEBNOST LETA 1997
NA RADIU 94

Tudi leto, ki se počasi že izteka, so še posebej zaznamovali nekateri ljudje ali dogodki... to je čas, ko začnemo delati takšne in drugačne obračune in tako bomo tudi tokrat s pomočjo naših poslušalcev na Radiu 94 izbirali osebnosti, zaradi katerih se bomo spominjali leta 1997. Letošnji način izbiranja smo nekoliko spremenili, tako že od 17. Novembra sprejemamo pisne predloge naših poslušalcev. Izmed najpogostejše predlaganih bomo dobili 10 finalistov, ki bodo nato v decembru zbirali glasove naših poslušalcev po telefonu, tako kot ste bili vajeni doslej. Potem pa bomo, tako kot lani, v začetku januarja vse skupaj povabili na slavnostno podelitev naslova OSEBNOST LETA 97.

Vabljeni torej, naši spoštovani poslušalci in bralci časopisa SNEŽNIK, da pogledate okrog in poiščete človeka, katerega delo je pustilo sledi v času in prostoru tega leta, nekoga, ki se od drugih razlikuje po kakšni posebni človeški lastnosti, ki izstopa iz povprečnosti zaradi svojih dejanj, načina življenja, skratka nekoga, ki JE osebnost v pravem pomenu besede in ki si po vašem mnenju zasluži večjo pozornost.

Pa še nekaj: poleg predloga za OSEBNOST LETA pripišite še predloga za najbolj in najmanj priljubljeno slovensko politično osebnost letošnjega leta.

Torej - konec leta je skoraj tu - premislite, napišite predloge, potem pa predloge pošljite na naslov: RADIO 94, Kolodvorska 5a, 6230 Postojna.

Veselim se vašega sodelovanja!

PONUDBA SKB banke

SKB Papi za najmlajše varčevalce

Poletite z letečim pujskom v svet otroške domišljije

V SKB banko stranke velikokrat pridejo s svojimi otroci, ki se radovedno ozirajo po banki in sprašujejo vse mogoče o denarju. O pomenu denarja in varčevanju je treba pričiti poučevati otroke že zelo zgodaj. Da bi naši najmlajši obiskovalci lažje razumeli pomen varčevanja, smo v mesecu oktobru, mesecu varčevanja, zanje pripravili ponudbo, ki je namenjena tako predšolskim kot šolskim otrokom.

Našim najmlajšim strankam je na voljo zabaven hranilnik, ki je narejen v obliki **krilatega pujska z imenom PAPI**. SKB Papi, kot simbol otroškega varčevanja pomeni uresničitev želja, ki jih imajo otroci tako veliko. S krili pujske poleti v deželo otroške domišljije, kjer so tudi vse tiste reči, ki se lahko kupijo s privarčevanim denarjem. Pomembno je poučiti otroke, da denarja ne hranimo doma, ampak v banki, kjer je na varnem. Poleg tega pa dobijo otroci še obresti in občasno praktične nagrade.

Varčevanje je smiselno le tedaj, ko denar ohranja svojo vrednost, zato smo našim najmlajšim varčevalcem pripravili otroško varčevalno knjižico. Varčevanje pri najmlajših bomo spodbujali tudi z manjšimi presenečenji, ki jih pripravljamo za naslednje leto.

Naj spomnimo, da imamo v SKB banki tudi **ponudbo za dijake in študente**. Le ti lahko odprejo tekoči račun, za katerega pa banka ne zaračunava stroškov vodenja. Ob prvem prilivu dobi študent ali dijak tudi bančno kartico za bančne avtomate in osebno geslo. Dijak ali študent lahko odpre tudi varčevalno knjižico, zaprosi pa lahko celo za kredit.

Vsi, od najmlajših pa vse do že izkušenih varčevalcev, ste vabljeni, da nas obiščete v Ekspozituri Ilirska Bistrica, telefon 42 280, informacije o zapisnem pa vam bodo znali posredovati tudi na Zelenem telefonu 080 15 15.



SKB BANKA D.D.

EKSPOZITURA ILIRSKA BISTRICA

Gregorčičeva 2

Tel.: 42 280

Faks: 42 370

Za Danes. In za Jutri.

ASTROLOGIJA

LUNA - SPREMENLJIVOST

Njena prisotnost prikazuje skrivnost, skoraj mističen odsev nečesa, kar izpolnjuje vso globino sveta, ki smo mu priča, vendar prepričani, da vidimo vse, je že tako vsakdanje, da ne vidimo skoraj nič. Kot slepci tavamo v praznem hodu in sveta ne upamo videti kot čarovnijo. Čeprav smo na vsakem koraku priča njenim učinkom, nas razum hitro opozori na neskladnost v tem, da izkušnja, ki smo jo doživeli, ne zdrži logike našega vpogleda na svet in vedno znova ostajamo praznih rok. Nemoč naše umske predvidljivosti v pojasnjevanju sveta se izkaže, ali kot zanikanje vsega, kar je izven razuma, ali pa kot prepuščanje temu, da je vse, po neki višji sili, tako in tako že v naprej določeno. Ker nas življenje samo prej ali slej prepriča, da nobena skrajnost ne pripelje do uvida, bi morda bilo smiselno, da se izkušnji doživite mesečine v kristalni noči enostavno odpremo, tako kot prijatelju odpremo vrata v svoj dom. Veseli smo, da je tu. Skrivnostni Lunin sij ima neverjetno moč in lahko se zgodi, da nam nekega dne mrak sname z oči...

Arhetip Lunine energije je kozmični Jin, je posoda, v kateri se vse dogaja. Je vseobsegajoča energija rasti in preoblikovanja. V tem nepretrganem toku sprememb prehaja energija iz ene oblike v drugo in na ta način zagotavlja kontinuiteto vseh živih bitij. To funkcijo opravlja fascinantno natančno in nezmotljivo. V ta namen ima na razpolago več spomin in neskončno znanje, ki je vtakano v nevidne programe, s katerimi so vodeni vsi procesi življenja. Človek lahko opazuje in vidi to kozmično kreacijo le kot učinek, ki se nam v pojavnem svetu prikazuje kot kristalizacija prvotne ideje; kot *jablana recimo*. Šele ko »jablana« postane drevo, list, cvet in jabolko, laho vidimo, otipamo, vonjamo in okušamo. Potrebno je vložiti določen trud, pozornost in domišljijo, da bi lahko sledili sporočilu, ki se nam ponuja, ko opazujemo »pško« na svoji dlani. Gre za dejstvo, da ta »pška« vsebuje čarobno informacijo, saj je v njej skrita celostna zasnova jablane z vsemi listi, cvetovi in jabolki vključno s »pškami«, v katerih je na nezmotljiv način zapisano novo življenje. Inteligenca univerzuma poskrbi, da se živo bitje kot enegetski vzorec pojavlja enkrat kot »informacija« v semenu, drugič kot pravcata jablana. V semenu preživi lahko tisoč let in čaka na impulz, da vzklije. Kako veličasten trenutek. Informacija se začne neposredno materializirati. Temu pravimo tiho znanje ali bela magija. Luna je res prava čarovnica. To je tudi za človeka velik izziv, vendar je žal enrgetsko tako potratno bitje, da mu to še ne uspeva. Seveda pa tudi tu izjema potrjuje pravilo in v zgodovini človeštva so se nekateri sem in tja le pojavljali. Eden takih je bil tudi Kristus, ki je do popolnosti obvladoval svet bele magije in je tudi na ta način ljudem pomagal in jih zdravil. Direktno materializacijo neke misli imenujemo tudi čudež in narava deluje ravno na ta način.

Lunina energija je torej potencialno, latentno stanje neke forme, v kateri je poskrbljeno za varnost, zavetje in pogoje za življenje ter vse procese rasti in sprememb. Luna je tisti primarni, materinski vidik materije, ki sprejema, vzdržuje, ohranja in hrani. V tem smislu je Luna simbol receptivne ženske energije in v najširšem pomenu predstavlja mater naravo.

Ljudje so včasih bili veliko bolj povezani z naravo in imeli so vedenje, kako delovati in živeti v sožitju z njo. Nikoli niso sekali dreves, ko je bila Luna v vzponu. Izbrali so trenutek, ko je bila energija na vrhuncu in v fazi počitka. Zato pa so nekatere sadike potaknili ob prvem kraju. Ko so izbrali neko žival in ji določili konec, so bili pozorni ne samo na fazo Lune, pač pa tudi, v katerem znaku je, in če je bilo potrebno, so počakali še dan ali dva na ugodnejši

Že ko si se pripravljala za vstop v ta svet, si razburjala okolico in tudi kasneje Ti je bilo zelo enostavno zamenjati dan za noč. Čas pri Tebi pač drugače teče in kakšen datum pa še danes mimogrede zamenjaš. Ustajene vzorce razbijaš neposredno in preden se okolje zave, za kaj gre, si že pri drugi stvari. Ko se neka scena zaključi, ni več zanimiva. Na nek način doživiš dogodek še preden se sploh začne in počasnost, s katero se okolica odziva, deluje tako dolgočasno, da težko zadržiš mirno kri. Vedno si v toku dogajanj in v življenju Te konfliktna situacije potegnejo kot magnet in si vedno tam, kjer se kaj kuha. Z okolico vstopaš v stik na svojstven način in se račun, ko o tem kasneje razmišljaš, ne izide vedno. Gre za instiktivno potrebo, da ljudem pomagaš, hkrati pa se Ti zdi, da njihove težave sploh niso resna stvar. Sama si nekako drugače vpeta v ta svet, kar ti daje občutek, da so vsakdanji problemi nekoliko odmaknjeni. Ko pa Te le močnejše pritisnejo ob zid, se nekaj časa silovito boriš (večkrat zelo uspešno). Če pa le ne gre drugače, se novim okoliščinam enostavno prilagodiš ali pa težavo enostavno ignoriraš.

Tvoja osnovna vprašanja v življenju so kategorije vrednot in prevzemanje odgovornost za svoja početja. V tem smislu si si izdelala svoja merila, ki sicer niso vedno skladna z okolico, vendar Ti omogočajo, da živiš svoje življenje ne glede na to, da so možnosti za konflikt, afero ali škandal naravnost izzivalni, posebno če zavrtimo kazalce na karti kakšnih deset let nazaj.

Pestrost življenja je to, čemur daješ prednost in ko opazujem

trenutek. Meso je bilo okusnejše in ni bilo bojazni, da se bo izpridilo. Žal je sedaj zelo malo ljudi, ki jim je uspelo ta občutek ohraniti.

Danes je zmrzovalec tisti, ki zagotovi, da se meso sicer ne bo pokvarilo, vendar si za to ceno prilasti še njegov primarni okus in energijo. Res pa je, da ga brezplačno elektromagnetsko obdela in je tako povsem pripravljen na globljo molekularno vibracijo v mikrovalovni pečici s frekvenco 6,67 gigahertzov.

Ko poskušamo astrološko opredeliti Lunine energije v horoskopu, je njen položaj izredno pomemben, saj skrbi za proces metabolizma in pretok vseh fluidov, vključno s čiščenjem in odstranjevanjem nepotrebnega v našem telesu. Uravnava žleze z notranjim izločanjem in menstruacijski cikel. V tem smislu predstavlja tudi maternico in plodnost. Pokriva področje čustvenih procesov in opremljenost naših umskih in spominskih kapacitet. Glede na aspekte in položaj v natalni karti se Lunina



energija manifestira enkrat kot skladnost, sproščenost, bistroumnost, intuicija, spretnost in živahnost, drugič kot raztresenost, živčnost, zamorjenost, nerodnost in apatičnost. Prehod polne Lune preko občutljivih točk horoskopa pa zahteva od nas dodatno pozornost, da se izognemo neprijetnim situacijam in nesrečam.

Simbolično je Luna tista energija, ki je lahko identificirana kot mati, dom, soba, vaza, ali tudi kot domačija, rodbina, domovina. Je naša njiva, shramba, košara. Luna

predstavlja vse pasivne vidike manifestacij pojavnega sveta; vse receptivno, neaktivno in latentno, ki čaka na impulzivno-Jang energijo, da se lahko nekaj vzbudi in začne. Potrebna je namera, akcija torej, da se Lunini procesi začnejo. V tem svetu se samo po sebi nič ne zgodi. Orgazem na primer kot ognjemet energije sproži tisti impulz, ki je potreben, da se jajce oplodi - Luna pa poskrbi za vse ostalo ... Mar ni to čarovnija?

Čarajte torej!
Fidele Vergan

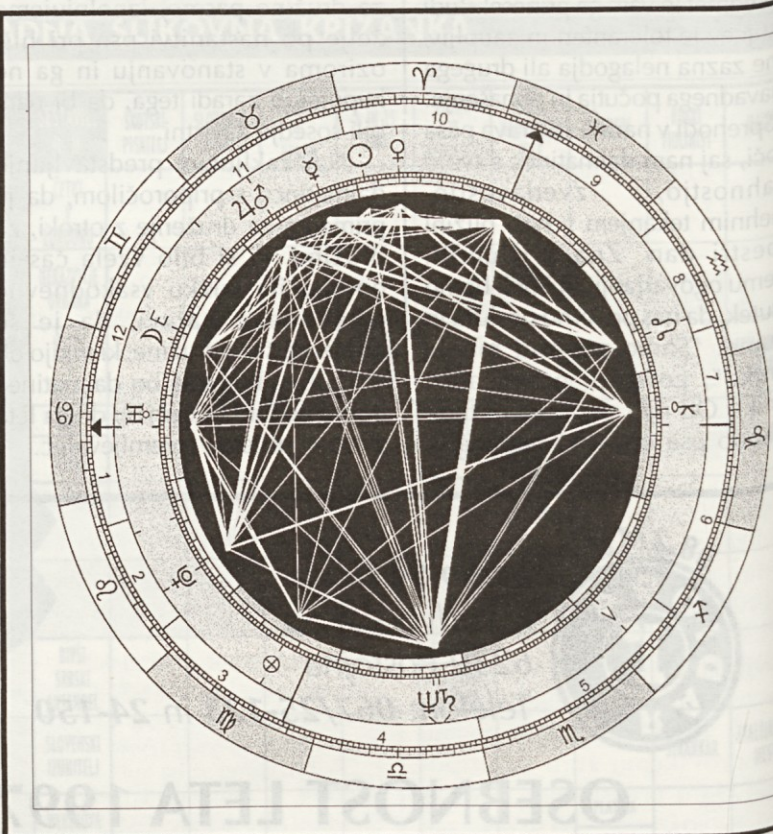
NATALNA KARTA (OVČICA)

linije Tvojih energij, namigujejo, da je bil prehod tu pa tam pretesen, da bi lahko neopazno zdrknila skozenj. Kakorkoli že, Tvoja življenjska pot je izzivanje sveta in sebe v njem.

Zanimivi potenciali v Tvoji natalni karti kažejo na različne interesne sfere, kot na primer konjunkcija Jupitra z Marsom v Enajsti hiši predstavlja energijo kirurga športne medicine. Ali recimo položaj Saturna v konjunkciji z Neptunom v Četrti hiši, ki bi lahko uspešno lansiral šolo ezoteričnih znanosti. Tvoja Luna, ki je šef celotne natalne karte, je v Dvanajsti hiši tako lepo postavljena, da bi z lahkoto vodila kakšno socialno ustanovo. Bila bi tudi dober finančni izterjevalec, saj ima Pluton v Drugi hiši naravnost idealni položaj.

Tvoje ljubezenske zgodbe pa so prav gotovo stvar zase, saj Venera v Deseti hiši ni nikoli verjela v ljubezen na prvi pogled in Ti je v teh ralicijah verjetno marsikaj zašuštrala. Raje je štela denar kot ljubimce, še najraje pa bi to poštevanke združila po načelu prijetno s koristnim.

Za Tvoje zdravje ni strahu in če si preživela nevarnost akutnega vnetja zglobov v lanskem letu, se sedaj zadeva počasi umirja, kar seveda ne pomeni, da lahko zamahneš z roko. Bodi stalno pozorna na svojo gibljivost. V ta namen poskrbi, da se nerešeni problemi do okolice ne kopičijo. Zastoj energij v Tvojem telesu bi lahko imel razdiralni učinek, na kar opozarjata Merkur in progresivna Luna, ki Ti toplo priporočata dinamično telesno aktivnost.



In kako naprej?

V naslednjem letu boš imela možnost srečati zanimivega človeka, ki bo prinesel nekaj novosti v Tvoj poslovni svet, kar Ti

nehote lahko spremeni tok Tvojega življenja. Na vidiku so torej nova doživetja. Nevarnosti ni.

Prijetne spremembe!
Fidele Vergan

KUPON november/97

Šifra:

Dan rojstva: Čas rojstva:

Kraj rojstva: Spol:

Izpolnjen kupon pošljite na naslov:
Uredništvo časopisa SNEŽNIK, ZA HOROSKOP
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica.

GRADBENI USPEH PODGORSKIH PLANINCEV

KOČA NA KOZLEKU 997m

Na slikoviti in razgledni Kozlek, troglavi vrh, ki s skoraj tisoč metri iz doline daje vtis mogočne gore, je že pred 140 leti opozoril bralce "Ljubljanskih novic" mladi gimnazijec, kasnejši trnovski dekan, domačin Janez Bilc. Dne 10. decembra 1856 v rubriki "Ozir po domačii" beremo:

ostrešje in namestili pločevinasto strešno kritino. Koča je s solidno streho dočkala prvi sneg.

Tiho so želeli, da bi kočo odprli 1. maja 1993, ko je slovenska planinska organizacija slavila svojo stoletnico. Žal ni šlo. Planinska

na Kozleku tudi materialno podprli, in **Evgen Rojc**, ki je izrazil lepo misel, da je koča na Kozleku postala njihova velika ljubezen, za katero jim ni bil pretežak noben trud. **Hinko Poročnik**, predsednik domačega PD Snežnik, je s čestitkami izročil Podgorcem tudi prvo vpisno knjigo obiska. Svečano odprtje koče so zaupali **Vojku Čeligoju**, ki je zaželel vsem njenim obiskovalcem mnogo lepih planinskih doživetij na Kozleku in vseh slovenskih gorah. V kulturnem programu so sodelovali še mladi recitatorji, **oktet Vasoalec** in **trio Jožeta Jenka**, ki je poskrbel za

vsakega obiskovalca.

Koča na Kozleku je že doslej dokazala svoj pomen. Obišče jo vsaj šest tisoč obiskovalcev na leto. Bistveno so oživele vse poti, ki peljejo na vrh skoraj iz vsake podgorske vasi. Obe pomembni planinski vezni poti, tako evropska peš pot E-6 SLO in Pot kurirjev in vezistov, sta se preusmerili s Snežnika na Kozlek in dalje proti slovenskemu morju. Tudi to bo pogojevalo večji obisk Kozleka, njegove koče pa tudi vseh naših krajev, skozi katere sta speljani poti. Kozlek in njegove planinske poti omenjajo tudi že novi planinski vodniki avtorja **Jožeta Dobnika**. Tudi bližnje kuteževsko gradišče, prazgodovinsko bivališče prvotnih prebivalcev, bo gotovo postala pomembna zanimivost, vredna študijskih obiskov. Koča na Kozleku



Kozlek, 1. maj 1990. Skupina članov podgorske planinske skupine z Jožetom Mizgurjem na očiščenem zemljišču in ob postavljenem temeljnem kamnu za kočo na Kozleku. (Foto: Vojko Čeligoj)

kočo in jih z betonom zalili skupaj s temeljno ploščo. Do konca leta so na gradbeno parcelo z velikim trudom napeljali in nanosili gradbeni material. Pri delu so si pomagali s traktorjem, toda zaradi težkega dovoza so morali ročno opraviti tudi najtežja dela. Šest ljudi je porabilo celo uro za prevoz peska s traktorjem na Kozlek.

Leto 1991 je bilo polno političnih pretresov. Kljub vsemu so podgorski planinci do prvega maja že sezidali kletne prostore. Stevilni udeleženci srečanja so se ob zvokih harmonike tudi že lahko zavrteli v novi kleti bodoče koče. Do konca leta so vlili prvo betonsko ploščo in spravili na Kozlek še ves potreben gradbeni material za zadnji gradbeni naskok, ki naj bi sledil drugo leto. V zadnjem mesecu (13. decembra 1991) so o svojem uspešnem delu poročali na občnem zboru planinske skupine na Sviščakih in izvolili za novega predsednika Marjana Prosenja.

Tretje gradbeno leto so začeli že v marcu 1992. Dozidali so opečni del koče in se za 1. maj izkazali s postavljenim strešnim stolom, na katerem je ob simblnem boru plapolala planinska zastava. Bilo je to tudi 85. leto domačega planinskega društva. Uspehi podgorskih planincev so ob tem jubileju najbolj izstopali v društveni dejavnosti. Do jeseni so že pozidali

skupina se je finančno izčrpala in vsa dobra volja ni pomagala. Predah pa je prišel prav za nove akcije, da so lahko ob koči in v njej postorili vse najnujnejše. Dokončali so notranjost, postavili obloge in ploščice po tleh, uredili 8 ležišč pod streho, izolirali kočo od zunaj in jo obili z ladijskim podom, dozidali stopnice ter jih skupaj z balkonom obložili s klinkerjem, postavili ograjo, uredili okolico in postorili še tisoč del, da bi koča na Kozleku kot mlada nevesta svečano pričakala 1. maj 1994 in svojo otvoritev.

Bilo pa je res svečano in veselo. Planinske koče se pač ne odpira vsak dan. V sončnem in prazničnem prvem maju je na vrh Kozleka prišlo nad tisoč domačinov iz vseh podgorskih vasi; planinski prijatelji so prišli z Obale, iz Postojne, Bazovice, Trsta, Nabrežine in celo Ravne Gore v Gorskem kotarju. Slovensko planinsko organizacijo je zastopal **Karlo Kocjančič**, predsednik meddruštvenega odbora primorskih planinskih društev, in čestital podgorskim planincem za zgraditev nove primorske planinske koče. O delu podgorskih graditeljev koče so spregovorili tudi sami člani planinske skupine: predsednik **Marjan Prosen** s poročilom o dejavnosti, **Ivan Sedmak**, ki se je zahvalil vsem, ki so zamisel o koči



Kozlek, 1. maj 1992. Skupina marljivih podgorskih planincev pred kočo, ki se že ponaša s postavljenim strešnim stolom. (Foto: V. Čeligoj)



Kozlek, 1. maj 1994. Otvoritvi koče na Kozleku je prisostovalo vsaj tisoč izletnikov iz bližnje in daljne okolice. (Foto: D. Cek)

veselo prvomajsko razpoloženje do poznih popoldanskih ur. Podgorski planinci so obiskovalcem ponudili tudi nove barvne razglednice koče na Kozleku in priponke. Pred kočo je tokrat prvič delovala tudi prava pošta s posebnim poštnim žigom.

Živahno pa je bilo na Kozleku tudi naslednja leta, ko je vodstvo skupine prevzel Ivan Sedmak. Za vsak 1. maj, ko se na Kozlek povzpnejo številni udeleženci prvomajskega srečanja, jim marljivi podgorski planinci predstavijo kak nov delovni uspeh. V letu 1995 so dozidali ob koči prepotrebno kuhinjo in jo v naslednjem letu tudi opremili, v letu 1996 so s pomočjo Telekomu rešili problem električne energije z ekološko neoporečnimi fototelicami, ki so jih montirali na streho koče. V letošnjem letu, za jubilejno 40. prvomajsko srečanje na Kozleku, pa so vzorno uredili tudi kletne prostore. No, načrtov pa imajo še in na Kozleku bodo podgorski planinci živahno delali tudi še vsa naslednja leta. Vsa ta leta skrbno gospodarijo s svojim premoženjem, prostovoljno dežurajo vse nedelje od zgodnje pomladi do pozne jeseni in so veseli



Priložnostni poštni žig, ki ga je ob otvoritvi koče na Kozleku uporabljala pošta Ilirska Bistrica na Kozleku. Žig je oblikoval Romeo Volk.

in prvomajska srečanja pa so zadnja leta postala tudi priložnost za predstavitev glabenih dosežkov ansambla "Snežnik".

Delo vrlih podgorskih planincev je torej rodilo bogat sad. Hvaležni so tudi vsem, ki so jih materialno podpirali ali jim kako drugače priskočili na pomoč. Priporočajo pa se tudi v prihodnje. Planinsko skupino "PODGORA" sedaj uspešno vodi **Milan Pugelj**.

Tekst in slike: Vojko Čeligoj



Kozlek, 1. maj 1991. Prvi gradbeni uspeh: postavljeni so že zidovi kleti bodoče koče. Udeleženci srečanja na Kozleku so se ob zvokih harmonike zavrteli in zapeli. (Foto: Vojko Čeligoj)

11

"Skoraj dve uri dolga in eno uro široka dolinica se razprostira na zahodni strani Primorja in se naslanja na Hrvaško, proti zahodu na Kranjsko, na južni strani se derži Čičarije. Visoke gore jo obdajajo, med katerimi je najvišja gora Kozlek. Vsa je s kamenjem obsuta in skoraj dve uri se do nje verha vodi. Pot je težavna, pa ko se na vrh pride se vse težave pozabijo. Razgled od tod je obilo povračilo. Vidi se notranjska gora Nanos, vidi se Pivka, bistriška dolina, veliko vasi, cerkva in gradov. Razprostira se pred tvojimi očmi cela Čičarija in v sinji daljini vidiš Jadransko morje z otokom Kerkom in Čersom. Vidiš celo vrsto julijskih planin in pod nogami ti je Kočanska dolinica. Tam se mirno in skrivaje Reka vali in goni celo vrsto mlinov in žag."

Lepota teh krajev, še posebej njihovega gorskega sveta, je Podgorce skozi stoletja pomembno povezala s svojo rodno grudo, ko so morali premnogokrat v širni svet zapuščati skromnega zaslužka.

Gotovo sta prav ta navezanost in ljubezen do svojega doma vodila in povezala tudi skupino navdušenih podgorskih planincev, da so se konec osemdesetih let povezali v samostojno planinsko skupino z osrednjim ciljem, da vrh Kozleka postavijo vsaj skromno planinsko kočo. Svoje planinske izkušnje so si pridobivali v okviru Ilirskobistriškega planinskega društva, še posebej pa v planinski sekciji Transporta. Dvajset se jih je prvič zbralo 7. julija 1989 na Betuli. Sklenili so ustanoviti Planinsko skupino "Podgora" v okviru PD Snežnik Ilirska Bistrica z odborniki: **Jožetom Celinom, Ivanom Sedmakom, Robertom Grljem, Mirkom Vrhom in Emilom Vrhom** ter predsednikom **Slavkom Jaksetičem**. Osrednji sklep pa je vsekakor bil, da čimprej zgradijo planinsko kočo na Kozleku.

Prvi denar so si prislužili z nekajmesečnim dežuranjem v planinskem domu na Sviščakih. Pri Sekciji za pogozdovanje Krasa so prevzeli naporno zasajevanje drevoja in si prislužili 15 m³ lesa za kočo. Pridobili so si prva soglasja za parcelo pod vrhom Kozleka in dobili ustrezna dovoljenja tudi od Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine v Novi Gorici. Že zgodaj spomladi 1990 so očistili prostor za kočo, da bi že za tokratno prvomajsko srečanje predstavili svojo resno namero.

Petinsedemdesetletni planinec **Jože Mizgur**, najstarejši obiskovalec Kozleka, je tega dne ob navdušenju vseh prisotnih, še posebej pa članov podgorske planinske skupine, postavil temeljni kamen za novo kočo. Planinska skupina podgorskih planincev je v tem letu štela 'e 32 članov, vodstvo skupine pa sta prevzela **Marjan Prosen** in **Ivan Sedmak**.

Sledila so naporna dela: v živo skalo so izkopali temelje za novo



**Občina
Ilirska Bistrica**

**PAPIRNICA
LineaArt**

6250 Il. Bistrica
BAZOVIŠKA 19, 067/42-071

TRGOVINA ANA

GREGORČIČEVA 2,
ILIRSKA BISTRICA - DOM NA VIDMU
TEL.: 067/42-239

ODPRTO:
9⁰⁰ - 12⁰⁰ in 15⁰⁰ - 19⁰⁰
v SOBOTO: 8⁰⁰ - 13⁰⁰

Za sv. Miklavža smo vam pripravili darila za otroke:
**plišaste igrače, usnjene šolske copate, trenerke,
termo brezrokavnike, jakne, žametne hlačke,
pižame, kape, šale, rokavice.**

Darila vam bomo brezplačno aranžirali.
Omogočamo vam obročno plačilo na več čekov.

Prijazno vabljeni!

Plama-pur



Suma inženiring d.o.o.
Bazoviška 18, 6250 Ilirska Bistrica
telefon: 067/41-504, telefax: 067/81-042

Po ugodnih cenah vam nudimo kakovostne
tekstilne izdelke:

- TRESSPASS bunde
- smučarsko perilo (moško in žensko)
- smučarske pulije in smučarske hlače
- flanela srajce
- termo jakne
- moške nogavice
- INDIJSKI program tekstila

TRGOVINA ANA

GREGORČIČEVA 2,
ILIRSKA BISTRICA - DOM NA VIDMU
TEL.: 067/42-239

ODPRTO:
9⁰⁰ - 12⁰⁰ in 15⁰⁰ - 19⁰⁰
v SOBOTO: 8⁰⁰ - 13⁰⁰

ProVITA[®]

Inženiring d.o.o.
6250 Ilirska Bistrica
Vilharjeva 27
tel. 067/41-820

KSP
ILIRSKA BISTRICA
Prešernova 7

TORIS

Vojkov drevored 14, 6250 Ilirska Bistrica

Najem in prodaja prostorov za:

- proizvodnjo
- skladiščenje
- in pisarne

Informacije: tel. 067/81-188



**transport
terminal**
ilirska bistrica



**FIZIOTERAPIJA
IN TRGOVINA**

Rozmanova ul. 1
6250 Ilirska Bistrica
tel./fax: 067/41-156

- zelena zdravila
- čaji in čajne mešanice
- ortopedski pripomočki
- ortopedski vzglavniki
- medicinska kozmetika
- preventivne in terapevtske kompresijske nogavice
- obvezilni program
- Chicco program za otroke in otroška hrana

Zavarovanim osebam izdajamo tehnične pripomočke
na naročilnice (recepte).



**Gozdno
Gospodarstvo
Postojna**

primorje
ajdovščina

ENOTA BISTRICA IL. BISTRICA

CENJENIM STRANKAM NUDIMO:

- vse vrste gradbenih storitev, asfaltiranje, montažne hale,
- prodajamo vse vrste betonov, pesek, mivko in vse vrste betonskih izdelkov,
- izposojamo gradbene odre in opažni material.

IRBIS

IRBIS d.o.o.
KOSEZE 32C
6250 ILIRSKA BISTRICA
TEL/FAX: +386 (0)67/41-082

... VSE ZA ČISTEJŠE OKOLJE

Poleg proizvodnje čistilnih sredstev in oskrbe
z artikli za osebno in splošno higieno nudimo
usluge čiščenja vseh vrst talnih oblog

URNIK

VSAN DAN 7 - 14
PRVA SOBOTA V MESECU 8 - 12

PUR PLATEX

d.o.o.

Gradišče 51
6243 OBROV

PE PODGRAD
Podgrad 110

6244 PODGRAD

Telefon: 067/85-031, 85-210

CENIK OGLASOV

1. cela stran	28 x 35 cm	90.000 SIT
2. polovica strani	28 x 17 cm	45.000 SIT
3. četrtina strani	14 x 17 cm	22.500 SIT
4. osmina strani	14 x 8,5 cm	11.250 SIT
5. šestnajstina strani	6,5 x 8,5 cm	5.700 SIT

Cena dvobarvnih oglasov na prvi
in zadnji strani je višja za 30%.
Za večkratno oglaševanje znižamo
ceno po dogovoru.

Pokličite: "GA commerce",
Bazoviška 40, 6250 Ilirska Bistrica,
tel.: 067/81-297, fax: 067/41-124

OSCAR

SERVIS GOSPODINJSKIH APARATOV

OSKAR SAMSA s.p.
Malstrova 17, 6250 ILIRSKA BISTRICA, TELEFON: 067/41-101

**SERVISIRAMO VSE VRSTE GOSPODINJSKIH APARATOV
(GORENJE, CANDY, ZANUSSI ...)**

DELOVNI ČAS

VSAN DAN OD 8⁰⁰ DO 14⁰⁰ URE IN OD 16³⁰ DO 18³⁰
SOBOTA OD 8⁰⁰ DO 12⁰⁰ URE

Snežnik

UREDNIŠTVO

6250 Ilirska Bistrica, Bazoviška 40

NAROČILNICA

ime

priimek

se naročam na časopis SNEŽNIK.
Prosim, da mi ga pošiljate na naslov:

V _____, dne _____

podpis: _____



UKRAJINA PRED FRANCIJO IN ŠVEDSKO

V začetku novembra je v okolici Ilirske Bistrice potekalo mednarodno orientacijsko tekmovanje vojaških ekip. Pred dnevnega tekmovanja, ki ga je vseskozi spremljalo deževno vreme, so se udeležili pripadniki vojaških enot iz Avstrije, Belgije, Češke, Francije, Hrvaške, Italije, Švedske, Ukrajine in Slovenije. Udeleženci in organizatorji pa so bili mnenja, da je prireditev, kljub težkim vremenskim razmeram in s pomočjo vodstva bistrške občine, uspela.

Tekmovanje v Ilirski Bistrici je bilo prvo te vrste v Sloveniji in največji vojaško športni dogodek v naši državi. Podobnih tekmovanj pa imajo pripadniki naše vojske udeležujejo že od leta 1993.

Bistrška vojašnica je znana kot izredno lepo urejen objekt, na slovesnosti v začetku letošnjega oktobra so dobili pohvalo tudi pripadniki zaledne enote, ki skrbijo za njeno vzdrževanje. V vojašnici so trije nastanitveni objekti, dve stavbi, v katerih sta poveljstvo brigade in bataljona, kuhinja, z jedilnico, športna igrišča, urejeno pokrito strelišče z zračno puško, pehotne ovire in prostor za skladišča ter garaže. Pogrešajo pa prostore za kulturne prireditve in pokrite prostore za izvajanje športne vzgoje (sedaj uporabljajo športno dvorano v Ilirski Bistrici). Da so prostori bistrške vojašnice ugodni in da okolica nudi primerne pogoje za trening, dokazujejo tudi športniki, ki vse pogostejše izbirajo vojašnico za svoje bazične priprave, in pripadniki ostalih - specialnih enot slovenske vojske, ki uporabljajo vojašnico in njene objekte za svoja usposabljanja. Prav v prvih novembrskih dneh je v bistrški vojašnici in seveda v okolici Ilirske Bistrice potekalo evropsko vojaško prvenstvo v orientaciji, to pa je samo še en dokaz gostoljubja bistrške 'kasarne'.

Najuspešnejše so bile reprezentance Ukrajine, Švedske, Češke in Francije. Ukrajina je pred Švedsko in Francijo zmagala med ženskimi ekipami, med moškimi ekipami pa je slavila Češka pred Italijo in Ukraino. Ukrajina je postala skupni zmagovalec pred Francijo in Italijo. Tudi posamezno so zmagovali tekmovalci iz teh držav z izjemo ene discipline, kjer je zmagal predstavnik Hrvaške. Slovenski predstavniki niso dosegli vidnejših uspehov.

RAZPIS ŠPORTNIH PRIZNANJ

ŠPORTNIK LETA 1997

Športna zveza Ilirska Bistrica bo tudi za leto 1997 podelila Priznanje Janka Kovačiča najboljšim športnikom za rezultate, dosežene na uradnih tekmovanjih.

Plaketo Janka Kovačiča bo podelila najboljšemu športniku, športnici in ekipi. Diploma Priznanja Janka Kovačiča pa bo podelila perspektivnim mladim športnikom do 15. leta.

Predloge kandidatov s pismeno obrazložitvijo in priloženimi uradnimi rezultati s tekmovanj lahko predlagatelji (športna društva in športni delavci) dostavijo na naslov: Športna zveza Ilirska Bistrica, Bazoviška 26.

PRIZNANJE ŠPORTNE ZVEZE ILIRSKA BISTRICA

Priznanje posameznim športnim delavcem, društvom ali drugim pravnim osebam, zaslužnim za razvoj športa, bo Športna zveza Ilirska Bistrica podelila na osnovi dostavljenih vlog in sklepa IO ŠZ Ilirska Bistrica.

Kandidati za priznanje morajo zadovoljevati predvsem zahtevam iz 4. in 7. člena pravilnika:

- da imajo izrazite zasluge za razvoj in organiziranost posamezne športne panoge ali športa nasploh v občini ali zasluge za izjemen športni rezultat tekmovalca, ekipe (trenerji, klub)

- načeloma se posameznikom podeljuje priznanje za 10-, 20- in 30- (ali več) letno uspešno delovanje v športu (ne upoštevajo se tekmovalci); pri tem se upošteva že podeljeno občinsko priznanje Bloudkove značke iz preteklega obdobja

- društvu ali pravni osebi se priznanje podeli za visoko obletnico delovanja ali izjemen prispevek k razvoju športa.

Dodatne informacije in obrazce za vloge glede obeh priznanj lahko predlagatelji dobijo na sedežu Športne zveze, Bazoviška 26 v Ilirski Bistrici, tel./fax: 067/81-177.

Rok za dostavo vseh vlog je 20. december 1997.

ŠPORTNA ZVEZA
ILIRSKA BISTRICA

NEPREMAGLJIVA PLAMA-PUR

Tretjeligaški košarkarski klub Plama-pur iz Ilirske Bistrice je v osmih kolih nanizal same zmage. Za takšen uspeh in kvalitetno igro sta poleg samih igralcev v zaslužna tudi trener Mitja Muha in tehnični direktor Dušan Jenko.

V preteklem mesecu so varovanci trenerja Muhe odigrali tudi dva derbija, v Postojni in Prestranku. Obe tekmi so Bistričani dobili. Na tekmi s Prestankom je pred 350 gledalci Plama-pur zaslužno slavila z rezultatom 71:66 (27:33) in s to zmago postala edina ekipa v ligi brez poraza.

Poleg članske ekipe v 2. SKL nastopajo tudi mladinci, čeprav ne tako uspešno. Pohvaliti velja tudi pionirje, ki že v prvi sezoni nastopajo v mednarodni ligi Prijateljstva. Odigrali so dve tekmi:

prvo so izgubili, v drugi pa so zmagali s petnajstimi koši razlike.

Poleg tega pa Leopold Fatur vodi podmladek košarkarskega kluba Plama-pur - Cicibane, ki sicer še ne tekmujejo, zato pa dvakrat tedensko trenirajo.

Lestvica 3. SKL - Zahod po osmem kolu (22.11.)

Plama-pur	7	7	0	556:438	14
Koper ml.	7	6	1	709:507	13
Mean Machine	7	5	2	530:505	12
Vipava	7	4	3	540:481	11
Tolmin	7	4	3	564:539	11
Prestanek	8	3	5	375:611	11
Hrašče	7	1	6	477:551	8
Postojna ml.	7	2	5	482:588	8
Salonit A.	7	0	7	452:665	7

Športnik
Slika: P. Nikolič



Plama-Pur: Grk, Bulat, Tomšič, Novak, Muha (trener-igralec), Jenko (teh. direktor) - stojijo Frank, B. Kerma, Dekleva, Jovič, Valencić - čepijo Manjkajo: Race, S. Kerma, Maljevac in Novak

PREPIR OKOLI PRAZNEGA ŽEPA

Športna zveza Ilirska Bistrica ima v svojih vrstah 33 klubov in društev. Pred nedavnim je v prostorih Breze sklicala redno skupščino. Na njej so bili poleg predsednika in tajnika prisotni še zastopniki klubov in društev, kot gost pa je bil prisoten Ivan Barba, tajnik Občine Ilirska Bistrica, ter Zdravko Kirn, načelnik oddelka za družbene dejavnosti. Prisotne je v imenu Športne zveze pozdravil predsednik Mitja Škerlavaj, ki se je obenem zahvalil za velik odziv zastopnikov (20).

Po uvodnem delu je sekretar SZ Zdravko Debevc podal izčrpno poročilo o delu v preteklih dveh letih. Posebno mesto v poročilu je dobilo delo z mladimi. Program sofinanciranja društev, ki delajo z mladimi, je že v letu 1996 narasel na 5000 ur treningov v 12 panogah oziroma 35 skupinah. Letos pa plan predvideva realizacijo za več kot 8000 ur v skoraj 40 skupinah. Program tako zajema okoli 600 mladih, ki redno vadijo najmanj dvakrat tedensko. Ponovno je v športno značko vključeno več kot 200 učencev 1. in 2. razredov. V šolskem športu so vsa načrtovana tekmovanja in financiranje izpeljana s pomočjo SZ. Velik del finančnih sredstev je porabljen za vzdrževanje in sanacijo objektov (4 milijone tolarjev). Za športni center Trnovo si SZ prizadeva urediti vso potrebno dokumentacijo, da bi lahko izvajala investicijsko vzdrževanje. Razen tekmovalnega športa je SZ poskrbela tudi za rekreacijo (300 rekreativcev v odbojki, malem nogometu, košarki). Izvršni odbor SZ je to leto prvič podelil priznanje Športne zveze Ilirska Bistrica. Planinsko društvo 'Snežnik' je za 90-letnico obstoja dobilo najvišje občinsko športno priznanje.

V razpravi je dvignila veliko prahu točka dnevnega reda o financiranju, saj je znano, da priliv sredstev iz občinskega proračuna zadošča le za minimalni program (letos 12,7 milijona tolarjev).

Društva za delo in tekmovanja porabijo več kot dobijo. Posamezni predstavniki klubov so spregovorili o zaposlitvi tajnika SZ, ki to dolžnost opravlja že 12 let. Večina se je strinjala, da je naredil veliko za razvoj bistrškega športa. V razpravi je imel besedo tudi Ivan Barba, tajnik Občine Ilirska Bistrica: "Vsi mi, ki delamo v občinskih organih, zastopamo mišljenje, da moramo razvijati šport, če hočemo imeti zdravo mladino. Ne glede na težko situacijo v občini, se mora sredstva razumno porabiti. Občina poleg predvidenih sredstev za šport zagotavlja tudi pomoč iz drugih virov proračuna."

Občina v dogovoru s šolami in SZ še vedno sofinancira organizacijo zimske in poletne šole v naravi.

Rado Jurač - zastopnik: "Vsak šport treb podpreti. V bodoče SZ ne bi smela financirati rekreativnih športov, ampak bi se morali sami financirati preko raznih sponzorjev. Predlagal bi, da se tajniku SZ zagotovi plača iz drugih virov občine, naj se njegovega dela ne plačuje iz sredstev, namenjenih športu."

Ob tej priložnosti so v SZ sprejeta nova društva: ŠD jadrskih padalcev 'Paljužin', Konjeniško društvo 'Snežnik', ŠD Čarinar in ŠD nogometna šola 'Bistrc'. Po nekaj spremembah in dopolnitvah je bil sprejet tudi statut SZ, dopolnjen in usklajen z Zakonom o društvih.

Petar Nikolič

ŠPORTNIK PRIMORSKE

SVEČANA PRIREDITEV V ILIRSKI BISTRICI

Na pobudo RTV Slovenije - RTV Koper-Capodistria bo ob soorganizaciji Športne zveze Ilirska Bistrica in Občine Ilirska Bistrica izpeljana zaključna tradicionalna prireditev z izborom najboljšega športnika Primorske in Zamejstva v dvorani Doma na Vidmu v Ilirski Bistrici. Prireditev bo organizirana z neposrednim radijskim prenosom 18. decembra ob 17. uri, televizija pa bo oddajo posnela in predvajala kasneje.

Podelitev bo za nas zanimiva, saj je v ožjem izboru za športnika Primorske tudi Andraž Lipolt, član TRAP kluba Ilirska Bistrica, z osvojenim bronastim medaljo na Sredozemskih igrah ter z 8. mestom na evropskem prvenstvu in 13. mestom nas svetovnem prvenstvu.

Isti dan bo med 14. in 16. uro v Športni dvorani organizirano športno srečanje novinarjev in domačih veteranov v košarki in malem nogometu. Zdravko Debevc

ŠPORTNI CENTER TRNOVO

Po večletnih dogovarjanjih so bistrški svetniki sprejeli odločitev o ureditvi športno-rekreacijskega centra Trnovo. Poleg že obstoječega nogometnega igrišča, ki ga je NK Transport, sedaj Ilirska Bistrica, obnovil in usposobil za igranje vseh vrst tekem, od najnižjih pa do prvoligaških, in na novo zgrajenega igrišča za odbojko na pesku, so v sklopu športnega parka igrišča za tenis, košarko in rokomet, ki pa so potrebna obnove. Poleg tega pa bi bilo potrebno urediti tudi atletsko stezo; predvidena pa je tudi steza za tek na kratke proge.

Športnik

TRAP

VTISI IN NAČRTI TRINAJSTEGA NA SVETU

Naša državna reprezentanca v streljanju na glinaste golobe - TRAP, ki so jo sestavljali Maček, Žnideršič in Lipolt, se je vrnila iz Lime, perujskega glavnega mesta, kjer se je odvijalo svetovno prvenstvo. Bistričan Andraž Lipolt je med 86 strelci iz 26 držav dosegel najboljšo slovensko uvrstitev na svetovnih prvenstvih dosedaj. Državnemu prvaku je kljub slabim tekmovalnim pogojem uspelo, da je zasedel odlično 13. mesto. Triindvajsetletnega absolventa strojne fakultete smo obiskali na domu, kjer nam je povedal o svojih vtisih s svetovnega prvenstva in o načrtih:

"Priprave za svetovno prvenstvo smo pod vodstvom trenerja Vadima Hvilona imeli na treh streliščih. V perujsko glavno mesto Limo smo dopotovali 7. novembra. Imeli smo probleme z navajanjem na tamkajšnjo vlažno klimo, kljub temu smo dobro razpoloženi dočakali začetek tekmovanja 11. in 12. novembra. Pogoji za streljanje so bili izredno težki, kar je vplivalo tudi na naše rezultate. Od potrebnih 116 zadetkov med 125 možnimi, ki so bili potrebni za uvrstitev v finalni obračun, sem jih dosegel 112, kar pa seveda ni bilo dovolj za boljšo uvrstitev. Ne glede na vse sem zadovoljen z doseženim, saj je to daleč najboljša slovenska uvrstitev na svetovnih prvenstvih v TRAP-u. Glede moje letošnje sezone lahko rečem, da je bila zelo uspešna. Čas pred naslednjo sezono, v kateri se bom ponovno dokazoval in poskušal doseči visoke rezultate, bom izkoristil predvsem za učenje. Vzoredno pa bom testiral opremo, da bom, upam, imel čimboljše pogoje za uvrstitve v sam svetovni vrh. V naslednji sezoni so pred menoj tekmovanja za svetovni pokal, evropsko in svetovno prvenstvo, kjer bom skušal doseči pogoje za uvrstitev na olimpijske igre leta 2000."

Ni pozabil omeniti niti svojih kolegov iz reprezentance niti selektorja: "Živelim kot majhna družina za kar se vsem zahvaljujem."

Petar Nikolič



Andraž Lipolt

Rezultati svetovnega prvenstva v TRAP-u:

Posamezniki:

1. Pelliello (ITA) 144
2. Silva (POR) 143
3. Scaloon (ITA) 143
4. Vignano (ITA) 142
5. Russel (Australija) 139
6. Ane (FRA) 137
- Lipolt (SLO) 13. mesto s 112 zadetki
47. mesto je s 105 zadetki zasedel Maček
- Žnideršič je pristal na 86. mestu.

Ekipno:

1. Italija 358
2. Portugalska 345
3. Australija 338
- Slovenija je dosegla 17. mesto s 303 zadetki.



Maček, Lipolt in Žnideršič

NOGOMET

ZAKLJUČEK JESENSKE SEZONE

Po treh mesecih so tretjeligaši iz Ilirske Bistrice zaključili jesenski del tekmovanj v sezoni 1997/98. Sam začetek sezone ni bil obetaven, saj so nogometaši NK Ilirska Bistrica na koncu prejšnje sezone ostali brez trenerja, klub pa je zapustilo tudi nekaj dobrih igralcev. Uprava kluba je neuspešno iskala zamenjavo. Tik pred začetkom nove sezone je klub dobil novega trenerja Iva Pala. Uprava se je s predsednikom Jožetom Ludvikom odločila, da bo pomladila ekipo. Vanjo so vključili nekdanje mladince: Masla, Franka, Škrlija, brata Šlosar, Škerlavaja...

Začetek sezone je bil izredno slab, ekipa je doživljala nenehne poraze. Ko se jim je pridružil Sretan Kiprijanovski, se je začela serija zmag in neodločenih izidov. V finalnem delu prvenstva so poleg dveh tekem izgubili tudi trenerja, ki je odpovedal sodelovanje. Položaj se je nekoliko popravil z vrnitvijo domačega igralca Damjana Počkaja.

Bistričani so po 13 kolih s trinajstimi točkami na 10. mestu lestvice; imajo pa tudi nevhvaležno 14. mesto v Fair Playu, kjer vodi MNZ Nova Gorica.

Do bistvenih sprememb v delovanju kluba lahko pride samo na letni volilni skupščini kluba v sredini decembra.

LESTVICA

Tabor Sežana	13	10	2	1	24:10	32
Family Shop	13	9	4	0	20:9	28
Brda	13	6	4	3	26:14	22
Koperinvest	13	6	3	4	24:17	21
Svoboda	13	5	6	2	15:9	21
Idrija (-5)	13	6	5	2	16:9	18
Casino Bled	13	6	3	4	17:18	18
Telmont	13	4	4	5	21:14	16
Litija	13	3	5	5	12:22	14
Ilirska Bistrica	13	3	4	6	12:18	13
Kolpa	13	3	3	7	13:21	12
Bilje	13	2	4	7	8:20	10
Komenda Hr.	13	2	3	8	9:21	9
Naklo Triglav	13	2	2	9	12:30	9

Športnik

KARATE

USPEŠNI NA MLADINSKEM DRŽAVNEM PRVENSTVU V BOJIH IN KATAH

KARATE ZVEZA SLOVENIJE je v sodelovanju s KARATE KLUBOM ŽALEC v nedeljo, 16.11.97, odlično organizirala SLOVENSKO MLADINSKO DRŽAVNO PRVENSTVO v bojih in katah. Sodelovalo je kar 36 slovenskih karate klubov (več kot 200 mladih tekmovalcev). Tekmovanje v tej ostri konkurenci pa je potekalo ves dan v Športnem centru v Žalcu.

Mladinci KARATE KLUBA SAMURAI so dosegli naslednje rezultate: V konkurenci starejših mladincev je ALEN KONTELJ v katah zasedel 5. mesto.

V konkurenci starejših mladink je MARJANCA ŠAJN prav tako zasedla 5. mesto.

Mladinska ekipa (MIRISLAV DERAJIČ, MLADEN KABLAR in IVO TIJANI) je po lepi izvedbi kate UNSU zasedla 3. mesto za ekipama Sevnice in Kranja.

MARJANCA ŠAJN je po nastopu v katah popravila malce slabšo uvrstitev. V bojih je dosegla 2. mesto.

S tem rezultatom si je MARJANCA ŠAJN ponovno pridobila naziv KATEGORIZIRANE ŠPORTNICE SLOVENIJE MLADINSKEGA RAZREDA.

V kategoriji mlajših mladink je ŠPELA MUHA v katah pristala na 3. mestu. V nadaljevanju tekmovanja se je po 3 dobljenih bojih prebila v finale, kjer je izgubila zlato medaljo v podaljšku boja s slovensko prvakinja Ano Sever. S to uvrstitvijo si je tudi ŠPELA MUHA pridobila naziv KATEGORIZIRANE ŠPORTNICE MLADINSKEGA RAZREDA SLOVENIJE.

Stojan

STAREJŠI DEČKI PONOVO USPEŠNI

Sobota, 22.11., je bila za bistrške ljubitelje nogometa pravi praznik. Na trnovskem stadionu so starejši dečki Timertrade iz Ilirske Bistrice z rezultatom 3:0 (2:0) premagali svoje vrstnike iz nogometnega kluba Jadran-Železničar iz Kozine. Sledila je tekma med Mladinsko ekipo Ilirske Bistrice z ekipo mladincev Koperinvesta iz Ankarana. Nekaj več kot petdeset gledalcev je uživalo v odlični igri in predstavi Kešanskega, ki je dosegel celo štiri gole od sedmih golov, s katerimi so

domačini zatresli mrežo svojih gostov. Končni rezultat te tekme je bil 7:0 za naše mladince. Po tekmi je vodja obeh selekcij Drago Ljubišič-Šiki dejal: "Obe ekipi sta pokazali dopadljivo in učinkovito igro. Ob koncu prvenstva sem zadovoljen z doseženimi rezultati in uvrstitvami na lestvici. Kljub temu, da prihaja zima, ne bomo prenehali z delom, ampak bomo v Športni dvorani osnovne šole Antona Žnideršiča pilili našo tehniko in nabirali kondicijo."

Športnik

PRVA PRO LICENCA V ILIRSKI BISTRICI



Ivan Primc-Kovač v družbi z Dr. Branetom Elznerjem

Pred dvema letoma in pol se je mlademu, predvsem pa ambicioznemu Ivanu Primcu-Kovaču rodila želja, da bi postal nogometni trener. Sanje so se mu uresničile tistega dne, ko ga je Športna zveza Ilirska Bistrica prijavila na dvoletno šolo za trenerje v Ljubljani. Na šoli je opravil teoretični del izpita. Praktični del pa je pod strokovno kontrolo znanega nogometnega delavca dr. Braneta Elznerja in s pomočjo NK Ilirska Bistrica opravil na domačem terenu v Ilirski Bistrici. Po devetdesetih minutah dela je Bistrica, ki ima že 72 let dolgo nogometno tradicijo, dobila prvega nogometnega trenerja s Pro licenco. O Ivanu Primcu-Kovaču povejmo še to, da je svojo bogato nogometno kariero začel in končal v Bistrici.

Športnik
Slika: P.Nikolič